

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

ปริญาณินท์
ของ
อริศรา จารุรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2547

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

ปริญญานิพนธ์

ของ

อริศรา จารุรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม 2547

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

บทคัดย่อ
ของ
อริศรา จารุรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2547

อริศรา จารุรัตน์. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี
เขต 1. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาปรินญานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์
ชูชีพ อ่อนโคกสูง และ รองศาสตราจารย์ เวย์นี กริทอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้าน
การเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ใน
พื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1 ปีการศึกษา 2546 ตามตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านสิ่งแวดล้อมและด้าน
ครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 340 คน เป็น
นักเรียนชายจำนวน 168 คนและนักเรียนหญิงจำนวน 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
ค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษา
ขั้นศึกษา พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise

ผลการศึกษาปรากฏผล ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร
9 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) รายได้ของบิดามารดา/ผู้ปกครอง (X_7) นิสัยใน
การเรียน (X_8) การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง (X_9) สภาพแวดล้อมในโรงเรียน (X_{10})
สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{12}) สัมพันธภาพ
ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) และเชาวน์ปัญญา (X_{14})

2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปร
1 ตัวแปร ได้แก่ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (X_4)

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 มีตัวแปร 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2)
บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ (X_5) และ บิดามารดาถึงแก่กรรม (X_6)

4. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 มี 6 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อย
ที่สุดคือ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) นิสัยในการเรียน (X_8) สภาพแวดล้อม
นอกห้องเรียน (X_{11}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) และ

รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (X_7) ซึ่งตัวแปรทั้ง 6 ตัวนี้ สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ได้คิดเป็น ร้อยละ 51.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .002 + .162 X_{13} + .483 X_8 + .194 X_{11} + .076 X_3 + .098 X_{12} + .021 X_7$$

5.2 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .266 X_{13} + .287 X_8 + .222 X_{11} + .123 X_3 + .135 X_{12} + .101 X_7$$

VARIABLES RELATED TO LEARNING ADJUSTMENT IN BASIC CURRICULUM TO
THE 2544 BUDISH ERA 2544 IN OF MATAYOM SUKSA I STUDENTS IN
EDUCATIONAL REGION I, CHANGWAT NONTABURI

AN ABSTRACT
BY
ARISARA CHARURATNA

Present in partial fulfillment of the requirements for the Master of Education Degree in
Educational Psychology at Srinakharinwirot University

October 2004

Arisara Charuratna. (2004). Variables Related to Learning Adjustment in Basic Curriculum Budish Era 2544 in Educational of MataYom Suksa I Students in Educational Region I, Changwat Nontaburi. Master of Education, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. Thesis Advisor Committee: Assoc. Prof. Chucheeep Onkoke-soong, Assoc. Prof. Waythanee Greethong

The purposed of this research were to study of the Variables related to learning adjustment in basic curriculum Budish Era 2544. in Educational Region I, Changwat Nontaburi. The 340 sample were studied in Mathayom Suksa I Students in Educational Region I, Changwat Nontaburi., they were 168 Male and 172 Female students, The instrument was the questionnaire of variables related to learning adjustment in basic curriculum Budish Era 2544 in Educational Region I, Changwat Nontaburi.of The data were analyzed by Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis

The results were as follows;

1. There were significantly positive relationships among related to learning adjustment of Mathayom Sumsa I students ; academic achievement (X_3) income of family (X_7) study habits (X_8) parent support (X_9) School condition(X_{10}) out off classroom environment (X_{11}) relationship between students and their teacher (X_{12}) relationship between students and their friends (X_{13}) and intelligent (X_{14}) at.01 level
2. There were significantly positive relationships among related to learning adjustment of Mathayom Suksa I students; living together parents (X_4) at .05 level
3. There were no significantly relationships among related to learning adjustment of Mathayom Suksa I students; male (X_1) female (X_2) separated parents (X_5) deceased parents (X_6)
4. Variable were significantly effected to the variables related to learning adjustment of Mathayom Suksa I students from the most to the least were relationship between students and their friends (X_{13}) study habits (X_8) out off classroom environment (X_{11})

academic achievement (X_3) relationship between students and their teacher (X_{12}) income of family (X_7) at .01 level. These variables could predicted to learning adjustment of Mathayom Suksa I students about percentage of 51.0

5. The predicated equation to be significantly of learning adjustment of Mathayom Sumsa I students at .01 level.

5.1 In term of raw scores.

$$\hat{Y} = .002 + .162 X_{13} + .483 X_8 + .194 X_{11} + .076 X_3 + .098 X_{12} + .021 X_7$$

5.2 In term of standard scores.

$$Z' = .266 X_{13} + .287 X_8 + .222 X_{11} + .123 X_3 + .135 X_{12} + .101 X_7$$

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความกรุณาอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ชูชีพ อ่อนโคกสูง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวชณี กรีทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ทศพร มณีศรีขำ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหม ธิดา แสนคำเครือ กรรมการสอบปากเปล่าที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวคิด และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา อาจารย์ดร.พาสนา จุรัตน์ ที่ให้คำแนะนำและกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนานิเบศร์ นายสารัทธ์ สุนทรนันท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม นายวินัย นุ่นพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีบุญญานนท์ นายเฉลิม กลิ่นกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีนนทบุรี นายสุวรรณ คำฝ่าย ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี นายหภาพิทย นิลเทียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ นางวิไลพร ศุภวนิช ผู้อำนวยการโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม นายจาริก ศรีเลิศ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดเพลง นายไพยม จันทรน้อย ผู้อำนวยการโรงเรียนบดินเดชา สิงห์ สิงหเสนี บางกรวย นายพลศักดิ์ สว่างโชติ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี นายปรเมษฐ์ โมลี ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ บางกรวย นางสาวจันทร์ธนา ขำปัญญา, ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี นายสุทธิศักดิ์ เฟื่องเกษม คณาจารย์และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1 ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆเอกจิตวิทยาการศึกษารุ่นที่16 สำหรับน้ำใจและความช่วยเหลือที่มีให้กันเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา คุณสุรเดช จารุรัตน์ คุณนันท์ จารุรัตน์ ที่ให้ความรักและความเอาใจใส่ รวมทั้งเสียสละทุนทรัพย์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางด้านการเรียนแก่ผู้วิจัย

ผลของความดีในการวิจัยครั้งนี้ขอมอบแด่ บิดามารดา และ คณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้มอบความรัก มอบสติปัญญา และประสิทธิ์ประสาทความรู้ทั้งหมดแก่ผู้วิจัย

อริศรา จารุรัตน์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษาในการศึกษาค้นคว้า.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน2544.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน2544.....	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว.....	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว.....	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน.....	40
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน.....	45
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว.....	48
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกับการปรับตัว.....	48
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนิสัยในการเรียน.....	49
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเรื่องนิสัยในการเรียน.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเรื่องนิสัยในการเรียน.....	51
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปรับตัว.....	52
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปรับตัว.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปรับตัว.....	53
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว.....	55
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญากับการปรับตัว.....	59

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว.....	61
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของบิดามารดากับการปรับตัว.....	62
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนกับการสนับสนุน	
การเรียนรู้จากผู้ปกครอง.....	65
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนกับการสนับสนุนการเรียนรู้	
จากผู้ปกครอง.....	65
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสนับสนุนการเรียนรู้จากผู้ปกครอง.....	66
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาหรือ	
ผู้ปกครองกับการปรับตัว.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง	
กับการปรับตัว.....	67
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัว.....	70
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัว.....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับการปรับตัว.....	72
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูกับ	
การปรับตัว.....	73
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูกับการปรับตัว.....	73
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูกับการปรับตัว.....	74
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับการปรับตัว	
.....	75
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับการปรับตัว	
.....	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับการปรับตัว	
.....	78
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	79
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	79
ประชากร.....	79
กลุ่มตัวอย่าง.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	82

สารบัญ(ต่อ)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	99
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	109
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	111
อภิปรายผล.....	111
ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก.....	142
ภาคผนวก ข.....	156
ภาคผนวก ค.....	181
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	199

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1แสดงโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช2544	19
2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	81
3 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนจำแนกตามเพศและสถานภาพสมรส.....	103
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปรส่วนตัว ตัวแปรครอบครัว ตัวแปรสิ่งแวดล้อมและการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ในพื้นที่การศึกษาเขตนนทบุรี.....	103
4(ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปรส่วนตัว ตัวแปรครอบครัว ตัวแปรสิ่งแวดล้อมและการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ในพื้นที่การศึกษาเขตนนทบุรี.....	104
5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ภายในของตัวแปรของการปรับตัวด้าน การเรียน.....	105
6 แสดงแสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปรับตัวด้าน การเรียน.....	106
7 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียน.....	107
8 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามนิสัยในการเรียน.....	182
9 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง....	183
10 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	184
11 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน.....	185
12 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน.....	186
13แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน...	187
14แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน2544.....	188

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็วส่งผลให้สังคมโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงและประเทศไทยเองก็ได้รับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองการปกครอง ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่เน้น"คน"เป็นศูนย์กลางหรือเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา ทั้งนี้โดยคาดหวังว่าเมื่อคนซึ่งเป็นหน่วยเล็กที่สุดของสังคมมีการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ จะเป็นพื้นฐานในการสร้างพลีกรอบครัว ชุมชน และสังคมที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม(แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8.2540 – 2544: 1) ฉะนั้นกลไกในการพัฒนาคนที่มีคุณภาพที่สุดคือการศึกษ แต่เท่าที่ผ่านมาการจัดการศึกษาของประเทศไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใดก็ยังไม่สามารถที่จะตอบสนองหรือเอื้อต่อการพัฒนาประเทศที่สมบูรณ์ได้ จะเห็นได้จากการจัดการศึกษาในอดีตมักเน้นการจัดที่ไปตามศักยภาพ ความพร้อม หรือความถนัดของหน่วยงานผู้จัดการศึกษา ซึ่งไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ว่า ความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับจะเหมาะสมกับการประกอบอาชีพ เหมาะกับสภาพเศรษฐกิจและการดำรงชีวิตในสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2539: 3)

การจัดการศึกษาของประเทศจึงต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อสามารถพัฒนาคนของประเทศให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคม (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษศึกษาธิการ. 2542 : 1) รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าวและได้กำหนดการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการจึงถือได้ว่าการศึกษขั้นพื้นฐานเป็นกลยุทธ์ใหม่ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล ของสังคมเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2544ขึ้นใช้เป็นหลักสูตรแกนกลางที่เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี และสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นช่วงชั้นละ 3 ปีโดยจัดทำสาระให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยให้สถานศึกษาจัดทำสาระให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาชุมชน สังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและ

ประเทศชาติ และจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1-2)

การจัดการเรียนการสอนแบบใหม่นั้นต้องยึดหลักสูตรซึ่งหลักสูตรตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 27 ได้แบ่งเป็น 2 ระดับ คือหลักสูตรแกนกลางที่มุ่งกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเป็นกรอบหลักการและทิศทางกว้างๆ โดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนด และหลักสูตรที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้จัดทำสาระหลักสูตรขึ้นเองในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 63) ดังนั้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาเกิดขึ้นย่อมส่งผลต่อปรับตัวของทั้งผู้เรียนและผู้สอนทำให้ผู้เรียนและผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ถูกกำหนดขึ้น และเมื่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นก็มักจะสร้างความคับข้องใจ หรือความขัดแย้งในใจให้เกิดขึ้น การปรับตัวจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่คนเราเลือกใช้ในการขจัดความคับข้องใจให้หมดไปหรือแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้น เพื่อระบายความเครียดความคับข้องใจให้ลดน้อยลงหรือหลุดพ้นจากความอึดอัดไม่สบายใจเพื่อให้ตนเองสามารถเข้ากับความเป็นอยู่ หรือสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีและมีความสุข

มนุษย์ทุกคนนั้นจำเป็นต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาหรือความทุกข์ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ประกอบกับมนุษย์จำเป็นต้องแสวงหาทางที่จะตอบสนองความต้องการทั้งของตนเองและสังคมอยู่ตลอดเวลา เมื่อความต้องการนั้นมีอุปสรรคมาขัดขวางย่อมทำให้เกิดความไม่สบายใจ ความคับข้องใจ ความเครียด ความกดดันทางอารมณ์ และมีความทุกข์อย่างใดก็ตามปัญหาความยุ่งยากอาจเกิดขึ้นและไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ บุคคลที่มีความสามารถในการปรับตัวจึงจะสามารถเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ และบุคคลที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่ดีได้นั้น จะต้องมีความสามารถในการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา (กันยา สุวรรณแสง. 2533: 59-60)

ตลอดจนการปรับตัวเป็นกิจกรรมที่สำคัญมากของชีวิตซึ่งสภาพสังคมไทยในปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลในสังคมจนต้องมีการปรับตัว เพื่อความเหมาะสมสอดคล้องและสิ่งที่เรียกว่า ความอยู่รอด ในระดับหรือสถานภาพแห่งตน (กรมวิชาการ. 2538 :8) นอกจากนั้น(พาสนา ฝิโลศิลป์. 2535 : 104-105)ได้ทำการศึกษาวิจัย พบว่า ปัญหาการปรับตัวที่เกิดขึ้นนั้นไม่ว่าจะเป็นเด็กวัยรุ่นตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนปลาย ทั้งเพศชายและเพศหญิง ปัญหาที่มีมากเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านโรงเรียน การปรับตัวทางด้านการเรียน และการปรับตัวเกี่ยวกับอาชีพหรือการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ (จิราภรณ์ เอมเอี่ยม. 2536 : 2) ที่กล่าวว่านักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีอายุระหว่าง 13-16 ปี เป็นระยะวัยรุ่น เมื่อเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาต้องมีการปรับตัวสูง เช่นการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ต่อครู และเพื่อนนักเรียน ตลอดจนพบว่าปัญหาด้านการเรียนก็เป็นปัญหาหนึ่งอย่างหนึ่งสำหรับเด็กวัยรุ่น เพราะการเรียนในระดับ

มัธยมศึกษาจะมีความยากและลึกซึ้งเพิ่มขึ้น เด็กวัยรุ่นจึงต้องใช้ความพยายามมากกว่าการเรียนในระดับประถมศึกษา เด็กวัยรุ่นมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน กลัวการสอบ กลัวความล้มเหลวทางการเรียน เพราะการเรียนในระดับนี้มีเนื้อหาวิชา ระเบียบวินัย หลักสูตร สภาพภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน อุปกรณ์การเรียน การคบเพื่อน ที่แตกต่างไปจากเดิมมาก ดังนั้น ความสามารถในการปรับตัวซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของนักเรียนในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ ซึ่ง ที่จำแนกปัญหาที่นักเรียนเผชิญจากมากไปหาน้อย โดยอันดับแรกนั้นคือ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับการเรียน ปัญหาการศึกษาต่อ ปัญหาด้านอาชีพ ปัญหาการเข้าสู่สังคม ปัญหาการเงิน และการทำงาน ปัญหาด้านหลักสูตรและการสอนของครู (ยุวดี เทียรฆประสิทธิ์. 2535 : 134)

นอกจากนี้กริล (Grill.1962 : 145-148) กล่าวว่าปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนนั้น ควรได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่อน และบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับคูแลน(Kuhlen.1952 : 8)ที่กล่าวว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่นควรจะได้ศึกษา สังเกต และพยายามให้ความรู้ และความช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยการช่วยเหลือเด็กให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยการช่วยเหลือขั้นแรกต้องศึกษาปัญหาเสียก่อน เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาทางการศึกษาและจิตวิทยา

จากการที่ผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับผู้อำนวยการโรงเรียนศรีบุญญานนท์ซึ่งเป็นโรงเรียนแห่งหนึ่งที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 และได้มีโอกาสเข้าไปช่วยงานในโรงเรียนได้ทราบปัญหาทางการเรียนของนักเรียนจากครูผู้สอนและนักเรียน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการบังคับใช้ พบว่าจำนวนนักเรียนที่มีปัญหาเนื่องจากการปรับตัวด้านการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา นักแนะแนว พบว่า มีปัญหาในการปรับตัวด้านการเรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดสุ่มนักเรียนจำนวน 477 คน จากโรงเรียนต่อไปนี้ 1. รัตนธิเบศร์ 2. วัดเขมาภิรตาราม 3. ศรีบุญญานนท์ 4. สตรีนนทบุรี 5. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี 6. เบญจมาชานุสรณ์ 7. นนทบุรีพิทยาคม 8. มัธยมวัดเพลง 9. บดินเดชา สิงห์ สิงหเสนี บางกรวย 10. เทพศิรินทร์ นนทบุรี 11. ศึกษาสงเคราะห์ เพื่อสอบถามปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1 แบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งใช้คำถามดังนี้

คำถามในข้อที่ 1 ถามว่าใน ขณะที่ท่านเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ท่านคิดว่าท่านมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง พบว่านักเรียนจำนวน 477 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ตอบว่ามีปัญหาเรื่องการเรียนโดยให้เหตุผลว่า เรียนไม่เข้าใจ เนื้อหาที่เรียนมีมากเกินไป วิชาพื้นฐานบางวิชายากเกินไป ไม่มีแหล่งค้นคว้าข้อมูล ไม่วางแผนการเรียน

ไม่กล้าซักถามครู รองลงมาจำนวน 199 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 41.72 ให้เหตุผลว่าฐานะยากจน ไม่มีอุปกรณ์การเรียนเพียงพอ ผู้ปกครองไม่สามารถสนับสนุนทางการเงิน ความไม่เข้าใจกันในห้องครัว รองลงมาจำนวน 96 คนคิดเป็นร้อยละ 20.12 ให้เหตุผลว่าครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูผู้สอนไม่ให้ความเป็นกันเอง ครูสอนเน้นเนื้อหาเกินไป ครูไม่เตรียมการสอน รองลงมาจำนวน 80 คนคิดเป็นร้อยละ 16.77 ให้เหตุผลว่าเกียจคร้าน เบื่อการเรียน กลัวการสอบ รองลงมาจำนวน 62 คนคิดเป็นร้อยละ 12.99 ให้เหตุผลว่า ไม่สามารถเข้ากับเพื่อนได้ เพื่อนชักชวนไปในทางที่ไม่ดี ทะเลาะวิวาท รองลงมาจำนวน 40 คนคิดเป็นร้อยละ 8.38 ให้เหตุผลว่าห้องเรียนคับแคบ อากาศร้อนอบอ้าว อาคารสถานที่เก่าทรุดโทรม บริเวณโรงเรียนสกปรกส่งกลิ่นเหม็น ห้องเรียนมีเสียงรบกวนจากภายนอก

คำถามในข้อที่ 2 ถามว่าปัญหาในข้อที่ 1 เกิดจากสาเหตุใดบ้าง พบว่า นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนจำนวน 459 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 96.22 ให้เหตุผลว่ามีสาเหตุมาจากปรับตัวไม่ได้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน การเรียนที่ยากขึ้น ไม่เข้าใจการเรียนแบบใหม่ จำนวน 202 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 42.34 ให้เหตุผลว่าไม่มีแหล่งข้อมูลเพียงพอสำหรับการค้นคว้า ไม่สามารถนำข้อมูลที่ค้นคว้าไปใช้ ไม่ทราบว่าจะวางแผนการเรียนอย่างไร ไม่มีที่ปรึกษา รองลงมาจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละให้เหตุผลว่า 23.89 ขาดปัจจัยด้านการเงิน ขาดวัสดุอุปกรณ์ทางการเรียน รองลงมาจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60 ให้เหตุผลว่ามีปัญหาครอบครัวขาดที่ปรึกษา ไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว และสุดท้ายจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 12.36 ให้เหตุผลว่าไม่ทราบว่าตนเองต้องการอะไร ไม่ชอบการเรียน ไม่สามารถเลือกเรียนตามที่ตนเองต้องการ

จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดของนักเรียน พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีปัญหาในด้านการเรียนซึ่งมีสาเหตุมาจากการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กล่าวคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษา 1 จังหวัดนนทบุรี มีปัญหาด้านการปรับตัวในการเรียนมาก ซึ่งสอดคล้องกับโรเจอร์ส (สุภาพรณ โคจรส. 2524: 14; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1951) ที่กล่าวว่า การปรับตัว คือ บุคลิกภาพทั้งหมดของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรม ความขัดแย้งและความไม่สอดคล้องกันระหว่างความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและประสบการณ์ นำมาสู่ความตึงเครียดทางอารมณ์ นอกจากนี้การศึกษาวิจัยของพวงสร้อย วรกุล (2522 : 79) พบว่านักเรียนมีปัญหาด้านการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน เพื่อน สภาพภายในครอบครัว โดยเฉพาะมีปัญหาด้านการปรับตัวกับเพื่อนและครูมาก และในทำนองเดียวกันกับ พาสนา ฝโลศิลป์ (2535 : 102-104) ได้สำรวจปัญหาการปรับตัวในเด็กวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นมีปัญหาด้านการปรับตัวในโรงเรียนและการปรับตัวด้านการเรียนมาก ซึ่งเป็นผลมาจาก ด้านการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านการเงิน ด้านครอบครัวและด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใน

เขตพื้นที่การศึกษา 1 จำนวน 340 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 168 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 172 คน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงว่านักเรียนน่าจะมีปัญหาด้านการปรับตัวด้านการเรียน ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่ามีตัวแปรใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 อันเป็นแนวทางให้โรงเรียนในการพิจารณาวางแผนพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนจัดบริการให้คำปรึกษาให้กับนักเรียนได้อย่างสอดคล้องเหมาะสม

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2546

2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2546

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2546

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา นักแนะแนว ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา หลักสูตร การวัดการประเมินผล การบรณาการศึกษา ตลอดจนสภาพแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนมากที่สุด

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งหมด 11 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 4, 770 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 2,355 คนและนักเรียนหญิง 2, 415 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่ การศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 11 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 340 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 168 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 172 คน ซึ่งเชื่อถือได้ร้อยละ 95 (Yamane. 1967:886.) ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จาก ประชากร โดยใช้เพศ เป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.2 นิสัยในการเรียน

1.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1.4 ระดับเชาวน์ปัญญา

1.2 ด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1 สถานภาพของบิดามารดา

1.2.2 การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง

1.2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง

1.3 ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

1.3.1 สภาพแวดล้อมในห้องเรียน

1.3.1.1 สภาพห้องเรียน

1.3.1.2 บรรยากาศในการเรียนการสอน

1.3.2 สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

1.3.2.1 สภาพโรงเรียน

1.3.2.2 ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน

1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

1.3.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544

นิยามศัพท์

1.การปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง การกระทำของนักเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความสามารถในการแก้ไขปัญหา มีคุณธรรมและความสุข เมื่อเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

2.ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้านได้แก่

2.1ตัวแปรด้านส่วนตัว แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.1.1เพศ ได้แก่ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง

2.1.2นิสัยในการเรียน หมายถึง สิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน การตั้งใจเรียน และการวางแผนในการเรียน

2.1.3ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถในการเรียน ของนักเรียนที่วัดได้จากผลการเรียนที่เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสม(Grade Point Average) ของทุกวิชา

2.1.4ระดับเชาว์ปัญญา หมายถึงความสามารถของนักเรียนในการใช้วิจารณญาณที่เกิดจากกระบวนการทางสมองที่สลับซับซ้อน ทำกิจกรรมต่างๆอย่างมีจุดหมาย คิดหาเหตุผลในการแก้ไขปัญหา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญาของ ราเวน (Raven) มีชื่อว่า Standard Progressive Matrices จำนวน60ข้อ นำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์ระดับเชาว์ปัญญา โดยเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย ณรงค์ศักดิ์ ทะละภักฐ์ และสมทรง สุวรรณเลิศ (2509: 123-136)

2.2ตัวแปรด้านครอบครัว แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

2.2.1 สถานภาพของบิดามารดา หมายถึง ลักษณะการครองชีวิตสมรสของ บิดามารดา จำแนกเป็น5 ประเภท ดังนี้

2.2.1.1บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

2.2.1.2บิดามารดาหย่าร้างกัน

2.2.1.3บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม

2.2.2การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักเรียนของผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดา หรือผู้ปกครองภายในครอบครัวให้การสนับสนุนทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ความสนใจ ชักถาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียน ให้เงินและทุนทรัพย์ ในการใช้จ่าย ให้เวลานักเรียนในการทำกิจกรรมการเรียน ด้วยการช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการเรียนของนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.2.2.1 การสนับสนุนทางด้านวัตถุ ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์การเรียน เครื่องแต่งกาย และเงิน ให้แก่นักเรียนอย่างเพียงพอ ตามความจำเป็นทางการเรียน ของนักเรียน

2.2.2.2 การสนับสนุนทางด้านวาจา ได้แก่ การให้ความสนใจ ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและชี้แนะทางการเรียนแก่นักเรียน

2.2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หมายถึงรายได้ ประจำเดือนของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง รวมกันโดยเฉลี่ยรายได้จากการทำงาน

2.3 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่

2.3.1 สภาพแวดล้อมในห้องเรียน ได้แก่

2.3.1.1 สภาพห้องเรียน หมายถึง ขนาดของห้องเรียนเมื่อเทียบกับ จำนวนนักเรียน ความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียน และลักษณะอากาศถ่ายเท แสงสว่าง

2.3.1.2 บรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์ ทางการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนที่มีผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ได้แก่ วิธีการสอนของอาจารย์ สถานที่เรียน สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น ปริมาณของครู ปริมาณ ของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์และนักศึกษา ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน

2.4 ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

2.4.1 สภาพโรงเรียน หมายถึง ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน บริเวณของโรงเรียน สภาพของอาคารเรียน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน

2.4.2 ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน หมายถึง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่ออกกำลังกาย ห้องน้ำ เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ความสะอาดของสถานที่นอกห้องเรียน

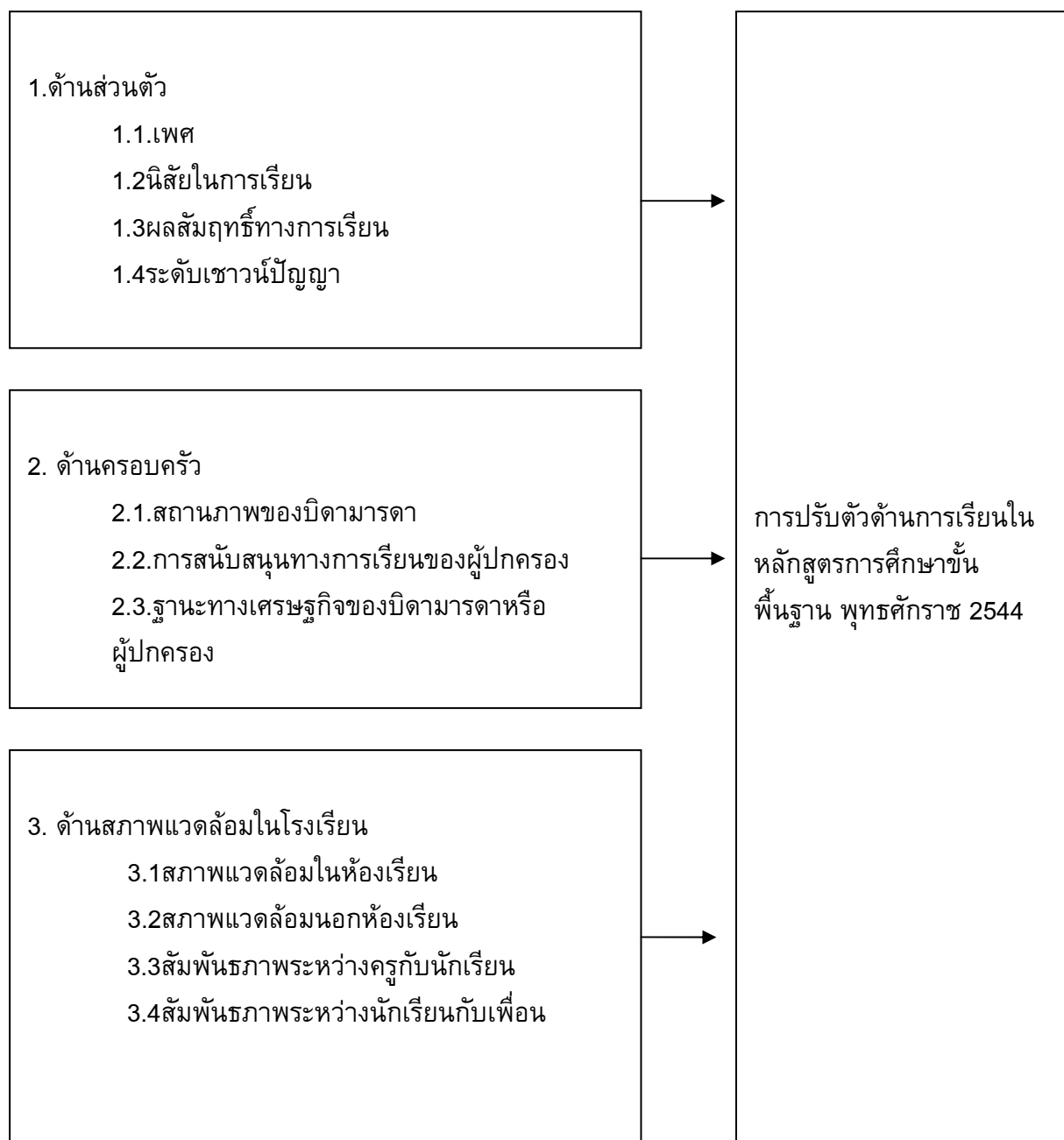
2.5 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง การให้ความใกล้ชิด การเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและซักถาม ความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน การเปิดโอกาสให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน

2.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อน ปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนและด้านส่วนตัวทั้งในห้องและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การให้กำลังใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนกับ เพื่อนต่างยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1.ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

2.ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544
- 2.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
- 3.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านการปรับตัวด้านการเรียน
- 4.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน

1.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน2544

1.1.ความเป็นมาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล ของสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพใน การแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 และมาตรา 74 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2432 ต่อมากระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แทนหลักสูตรระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าทุกฉบับที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งให้ไว้ไว้ก่อนหน้า นี้ และได้วางเงื่อนไขและเวลาการของใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้ เป็นไปดังนี้

ปีการศึกษา 2546 ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4

ปีการศึกษา 2547 ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5

ปีการศึกษา 2548 ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทุกชั้นเรียน ทั้งนี้ ให้เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาประกาศรายชื่อ ในชั้นเรียนที่เป็นไปตามลำดับข้างต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นไปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักสูตรการศึกษาของประเทศที่ใช้อยู่ คือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2523 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ ในเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น
2. การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้คนไทยมีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
3. การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคล มีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง

ทำให้ปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มี

โครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี
 สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี
 จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของ
 ชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระ
 ในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญา
 ท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและ
 ประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละ
 กลุ่มเป้าหมายด้วย

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม
 กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลัก
 ผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ
 พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และ
 ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้
 เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบบ
 ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และ
 เทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้
 ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลป
 วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะด้าน
 คณิตศาสตร์และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบ
 อาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการ
 เฉลียวสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน
 ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่
 รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม
 ค่านิยมที่ดีงามและคุณสมบัติอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวก
 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ

กระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกระบบการศึกษา

1.2 หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศจึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียน และประสบการณ์

1.3 จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต

5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลป วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

1.4 โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1.ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3

ช่วงชั้นที่2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

2. สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือ กระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

ภาษาไทย

คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สุขศึกษาและพลศึกษา

ศิลป์

การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วยสุขศึกษาและพลศึกษา ศิลป์ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็น

มนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปฏิภาณและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ, เนตรนารี, ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น ๒ ลักษณะ คือ

1. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

5. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3	มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800- 1,000 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชั่วโมง
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6	มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 -1,000 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 4 - 5 ชั่วโมง
ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3	มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1, 000- 1,200 ชั่วโมงโดยเฉลี่ยวันละ 5 - 6 ชั่วโมง
ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6	มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

ตาราง1โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช2544ในภาพรวมแสดงไว้ในตารางต่อไปนี

ช่วงชั้น	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา	
	ช่วงชั้นที่ 1	ช่วงชั้นที่ 2	ช่วงชั้นที่ 3	ช่วงชั้นที่ 4
	(ป. 1- 3)	(ป. 4 - 6)	(ม.1 - 3)	(ม. 4 - 6)
	←การศึกษาภาคบังคับ→			
	←การศึกษาขั้นพื้นฐาน→			
<u>กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม</u>				
ภาษาไทย	●	●	●	●
คณิตศาสตร์	●	●	●	●
วิทยาศาสตร์	●	●	●	●
สังคมศึกษา ศาสนา และ	●	●	●	●
วัฒนธรรม	■	■	■	■
สุขศึกษาและพลศึกษา	■	■	■	■
ศิลป	■	■	■	■
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	■	■	■	■
ภาษาต่างประเทศ				
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	▲	▲	▲	▲
เวลาเรียน	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม.	ประมาณปีละ 800-1,000 ชม	ประมาณปีละ 1,000-1,200 ชม	ไม่น้อยกว่าปี ละ1,200 ชม.

1.5การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้รับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการสร้างเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้รายวิชาใหม่ ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก 8 กลุ่ม ในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 ช่วงชั้นที่ 3ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3และช่วงชั้นที่ 4ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชานั้น ๆ ด้วยสำหรับช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 นั้น ยังไม่ควรให้เลือกเรียนวิชาที่เข้มข้น ควรเรียกเฉพาะรายวิชาพื้นฐานก่อน

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 - 3เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพมุ่งเน้นพัฒนาตนและประเทศตามบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้าน ต่าง ๆ

ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิตเพื่อให้ความยืดหยุ่น ในการจัดแผนการเรียนรู้อัตนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพ

1.6การจัดการเรียน

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3ให้สามารถศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4 - 5 ชั่วโมง ช่วงชั้นนี้เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่น ๆ ได้รวดเร็วขึ้น ทักษะเหล่านี้ ได้แก่ ภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียน และทักษะคณิตศาสตร์ ดังนั้น การฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงควรใช้เวลาประมาณร้อยละ 50 ของเวลาเรียนทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือก็ใช้สอนให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนประมาณวันละ 4 - 6 ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียน สำหรับ 8กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม ควรให้สัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญ ควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อ และจัดรายวิชาอาชีพหรือโครงการอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถที่จะออกไปสู่โลกอาชีพ

ช่วงชั้นที่ 4ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค โดยให้คิตน้ำหนักรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิต และมีเวลาเรียนประมาณวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นนี้ เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา จึงให้มีการเลือกเรียนในบางรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดทำ “รายวิชาเพิ่มเติมใหม่” บางรายวิชาที่น่าสนใจ หรือที่มีความยากในระดับสูงขึ้นไป เช่น แคลคูลัสในคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ขั้นสูง สำหรับผู้ที่เรียนกลุ่มสาระนี้ได้ดีเป็นพิเศษ นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนแบบการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้ในบางกลุ่มสาระ เช่น ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งยังจำเป็นต้องเรียนอยู่ อาจจัดเป็นรายวิชาสั้น ๆ หรือรายวิชาเดี่ยว หรือรวมกันในลักษณะบูรณาการ เมื่อสถานศึกษา

จัดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ระบุไว้แล้วก็อาจพัฒนาเป็นวิชาเลือกเฉพาะทางในระดับสูงขึ้นไปได้เช่นเดียวกัน

1.7 การจัดการเรียนรู้

การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คุณธรรม ทั้งนี้ ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ เข้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อมน้ำ เป็นต้น ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกันได้หลายชั่วโมง ด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครู ผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

1.8 แนวการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นมีดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 การจัดการเรียนรู้ต้องสนองตอบต่อความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ ทั้งนี้ในแต่ละคาบเวลาเรียนนั้น ไม่ควรใช้เวลานานเกินความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ ทักษะพื้นฐานการติดต่อสื่อสาร ในการคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีหลักการ ทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน อาจจัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้น เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 การจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพการศึกษาเฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาต่อ

1.9 สื่อการเรียนรู้

ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็ว รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน
4. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมหลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมิน สื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่กันอย่างสม่ำเสมอ
6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคม
8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

1.10 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ พัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์ และ แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุก ฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับ คุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

1.11 การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่/เพียงใด ดังนั้น การวัดและประเมินจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูลเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้สะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครองจะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน

สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

1.12 การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้นสถานศึกษานำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้ไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้นกรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

1.13 เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้เวลาประมาณ 12 ปี ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาได้ 2 ช่วง คือ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือว่า จบการศึกษาคะทัดรัด และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งถือว่า จบการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

ผู้เรียนผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้นตามเกณฑ์ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น 1, 2 และ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 (จบการศึกษาคะบับ)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการตัดสินใจผลการเรียนรู้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 -6 (จบการศึกษาระดับพื้นฐาน)

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรที่สถานศึกษา และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.14การเทียบโอนผลการเรียน

ให้สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน โดยการนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ และหรือจากการประกอบอาชีพมาเทียบ โอน เป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ การพิจารณาการเทียบโอนสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลที่แสดงความรู้ ความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ
 2. พิจารณาจากความรู้และประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริงการทดสอบการสัมภาษณ์ ฯลฯ
 3. พิจารณาจากความสามารถ และการปฏิบัติได้จริง
- ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

1.15การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญในการให้ทุกส่วนทุกฝ่ายในสังคม มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษา คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการวางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นกลไกหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่าย ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวง ตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่ และสถานศึกษา ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับ และทุกอาชีพ ในการกำหนดดูแลและประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อค้นหาแนวทางร่วมกันพัฒนาคุณภาพต่อไปเพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพอย่างแท้จริง ต้องมีการประเมินผลการจัดการศึกษา ทั้งระดับชาติ เขตพื้นที่ และสถานศึกษา

ในการจัดการศึกษานั้นหลักสูตรนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญเนื่องจากหลักสูตรจะเป็นผู้กำหนดลักษณะของผู้รับการศึกษา หลักสูตรที่ดีนั้นสามารถสร้างให้ผู้เรียนมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่หยุดนิ่ง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองรวมถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำ

การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้นหลักสูตรจึงต้องสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมในการผลิตบุคลากรในด้านต่าง ๆ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

2.1.1 ความหมายของการปรับตัว

การปรับตัวเป็นกิจกรรมสำคัญของชีวิต ซึ่งการปรับตัวของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะอย่างไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้น สภาพแวดล้อม และสถานการณ์ที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ การดำเนินชีวิตของคนเราย่อมมีอุปสรรคมาขัดขวาง ทำให้เกิดความเครียดขึ้น จำต้องพยายามที่จะปลดปล่อยความเครียดนั้นออกไป เพื่อรักษาสภาพความสมดุลแห่งชีวิต ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บุคคลเกิดการปรับปรุงพฤติกรรมของตนที่เรียกว่า “การปรับตัว” (Adjustment) นั่นเอง การปรับตัวคือ กระบวนการปรับความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ (นิเทศ เจริญภักดิ์ทูลณ์. 2543: 8)

นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524: 180) ได้กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายาม ปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพ และปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถทนอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้น ๆ

สุชา จันทน์เอม (2529: 84) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางในสิ่งแวดล้อมของตน เมื่อมนุษย์ได้ทำในสิ่งที่ตนต้องการแล้ว ความตึงเครียดต่าง ๆ ก็ย่อมคลายลงไป ซึ่งสอดคล้องกับโยธิน ศันสนยุท (2533: 274) กล่าว การปรับตัวหมายถึง ความพยายามที่จะผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ แสวงหาวิถีทางที่จะตอบสนองความต้องการของตน ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางกายหรือทางจิต

สมชาย วรดิเรก (2527: 9) อธิบายว่า การปรับตัว คือ ลักษณะการกระทำในเรื่องความต้องการของมนุษย์ แบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการทางกาย ซึ่งหมายถึง ความต้องการอาหาร น้ำ การออกกำลังกาย การขับถ่าย และความต้องการอีกอย่างหนึ่ง คือ

ความต้องการตำแหน่งทางสังคม ความปลอดภัย ความรัก ความเป็นอิสระและความสำเร็จ ดังนั้น การที่มนุษย์ตอบสนองความต้องการของตนเอง จึงเป็นความพยายามที่ต้องการให้การกระทำของตนเองสอดคล้องกับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เขาอาศัยอยู่ จึงจะทำให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อภิวันท์ วงศ์ข้าหลวง (2530: 7) ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ปัญหาของบุคคลในระดับปกติ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ สังคม เพื่อน ครอบครัว การเงิน การงาน และอนาคต รวมถึงการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปด้วย

ดารณี ประครองศิลป์ (2530: 24) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การรับรู้ของบุคคลในระดับปกติจากจิตสำนึกเกี่ยวกับอารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

เพ็ญทิวา นรินทรานุกร ญ อุรุยา (2533: 9) ให้ความหมายของการปรับตัวว่า หมายถึง สภาพจิตใจของคนเราที่รับรู้ในระดับจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

นงเยาว์ สมพิทยานุรักษ์ (2537: 11) ได้สรุปว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่จะปรับสภาพที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านบุคลิกภาพ และปัญหาด้านความต้องการ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ

อิงลิช และอิงลิช (พงษ์สุดา รัตนมาตมงคล. 2533: 45; อ้างอิงมาจาก English and English. 1958) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า เป็นภาวะของความสัมพันธ์ที่กลมกลืนเข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งบุคคลจะได้รับความพอใจในการตอบสนองทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม การที่บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ แสดงถึงการเป็นคนปกติ ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลใดไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ไม่สามารถปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมส่วนใหญ่ได้ บุคคลนั้นก็จะดำเนินชีวิตได้อย่างไม่เป็นสุขเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

โคลแมน และแฮมเมน (อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์. ม.ป.ป.: 6; อ้างอิงมาจาก Coleman and Hammen. 1981) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือด้านอารมณ์ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ

กิลเมอร์ (Gilmer. 1971: 75) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับตนเองและสภาพแวดล้อม โดยจะไม่เทียบกับเกณฑ์หรือระเบียบใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นการรับรู้ตนเองของบุคคลแต่ละคน

วอร์เชล (Worchel. 1989: 6) กล่าวว่า การปรับตัว เป็นการเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากตนเอง สิ่งแวดล้อม และบุคคลอื่น ๆ ที่เราพบในแต่ละวัน การปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน กล่าวคือ ต้องประกอบไปด้วย

1. การเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อมทางสังคม
2. ใช้ความเข้าใจดังกล่าวเป็นตัวกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริง
3. ใช้ความสามารถที่จะควบคุมสิ่งแวดล้อมและเป้าหมายของการปรับตัว เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
4. มีความไวต่อการรับรู้ความต้องการและความไม่สบายใจของผู้อื่น เพื่อที่จะให้การช่วยเหลือ หรือสร้างสรรค์ในทางบวกแก่ผู้อื่น

โลวิงเจอร์ และออสโซริโอ (Loevinger and Ossorio. 1959: 392 – 394) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง การรับรู้ตนเองของบุคคลในระดับต่าง ๆ เช่น มีความพอใจในตนเองน้อย มีการยอมรับตนเองน้อย ความใกล้เคียงหรือผสมผสานระหว่างตนจริงกับตนในอุดมคติต่ำ พฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ดังกล่าวจะเป็นลักษณะของความสามารถในการปรับตัวไม่ดี และในทางตรงกันข้ามการมีพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์การพิจารณาตนเองอยู่ในระดับสูง เช่น มีความพอใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า เป็นพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปรับตัวที่ดี

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1961) ได้ให้คำนิยามว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับตนเองให้เข้ากับโลกภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคม มีความสามารถ ที่จะเผชิญและยอมรับความจริงของชีวิต มีความขัดแย้งและความตึงเครียดน้อยที่สุด

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามปฏิบัติ ในการสนองความต้องการของตนเอง หรือแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้องใจ เพื่อให้

สามารถอยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปรับตัวนี้จะเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมมากกว่าจะเกิดจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีการปรับตัว

แอนดรู (Andrew. 1991 : 5 – 12) ได้กล่าวถึง แนวคิดทฤษฎีการปรับตัวของ รอย ที่สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1964 โดยมีพื้นฐานมาจากหลักของเรลเย่ และทฤษฎีระบบ ซึ่งรอย (Roy. 1976 : 135 – 138) มีความเชื่อ “บุคคลเป็นระบบการปรับตัวระบบหนึ่ง” ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในตัวเองและภายนอกตลอดเวลา สิ่งแวดล้อมจัดเป็นตัวป้อน (input) ที่ส่งไปที่ระบบปรับตัว รอยได้จัดแบ่งสิ่งแวดล้อม ซึ่งเปรียบเสมือนสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้บุคคลปรับตัวออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. สิ่งเร้าตรง (Focal stimuli) คือ สิ่งเร้าที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้น เช่น การถูกออกจากงาน กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดไปหล่อเลี้ยง เป็นต้น

2. สิ่งเร้าร่วม (Contextual stimuli) คือ สิ่งเร้าอื่น ๆ ที่มีอยู่ในขณะนั้น นอกจากสิ่งเร้าตรงและความเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลนั้น โดยทั่วไปจะรวมถึงองค์ประกอบทางด้านพันธุกรรม ระยะพัฒนาการของบุคคล บุหรี่ ยา สุรา ยาเสพติดที่บุคคลใช้ อัตมโนทัศน์ บทบาท หน้าที่ของแต่ละบุคคล ความเป็นตัวของตัวเอง แบบแผนสัมพันธภาพทางสังคม แบบแผนการต่อสู้ อุปสรรค วัฒนธรรมประเพณี ศาสนา และความเครียดของบุคคล

3. สิ่งเร้าแฝง (Residual stimuli) คือ ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล เช่น ความเชื่อ ทศนคติ อุปนิสัย ประสบการณ์เดิม ค่านิยม และการดำเนินชีวิต เป็นต้น

เมื่อมีการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งเร้าดังกล่าวแล้ว บุคคลจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาความสมดุลของร่างกาย จิตใจและสังคมของบุคคล บุคคลที่ประสบความสำเร็จ ในการปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิต ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นคือ มีสุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต เป็นต้น ส่วนผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัว ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ไม่ยอมรับความจริง มีความซึมเศร้า เป็นต้น

การปรับตัวเพื่อคงภาวะความสมดุลในบุคคลนั้น รอยได้รวบรวมพฤติกรรมปรับตัวของมนุษย์ไว้เป็น 4 ประการคือ

1. พฤติกรรมการปรับตัวตามความต้องการด้านสรีระ (Physiological needs) มีพื้นฐานมาจากความต้องการความมั่นคงด้านร่างกาย ซึ่งครอบคลุมความต้องการพื้นฐานในเรื่องการออกกำลังกาย และการพักผ่อน โภชนาการ การขับถ่าย น้ำและเกลือแร่ ออกซิเจน การไหลเวียนโลหิต และการควบคุมความสมดุลของร่างกาย

2. พฤติกรรมการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self concept) เป็นการปรับตัวแบบที่มุ่งรักษาความมั่นคงทางด้านจิตใจ เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง หากบุคคลมีความมั่นคงทางจิตใจ มีความเชื่อมั่นและมองเห็นคุณค่าของตนเอง ยอมรับความเป็นจริง ย่อมปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลที่มองตนเองไร้ค่า และไม่ยอมรับความเป็นจริง

3. พฤติกรรมการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role function) บุคคลปรับตัวด้านนี้เพื่อให้เกิดความมั่นคงในด้านสังคม เป็นการกระทำของบุคคลตามหน้าที่ที่สังคมคาดหวังสำหรับบทบาทของบุคคลนั้น ในสถานการณ์ใดก็ตามบุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนเองได้ บุคคลจะต้องมีการปรับตัวเพื่อให้การแสดงบทบาทของตนเป็นไปตามปกติ จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลนั้น

4. พฤติกรรมการปรับตัวด้านการพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Interdependence relations) เป็นความต้องการพื้นฐานของบุคคลในอันที่จะคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม เนื่องจากคนเราต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ความพอเหมาะระหว่างการพึ่งพาตนเอง การพึ่งผู้อื่น และการให้ผู้อื่นได้พึ่งพา มีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทางด้านจิตใจและสังคม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2524 : 10 – 12) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการปรับตัวของอีริกสัน (Erikson) ว่าสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดในการปรับตัวคือความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องแวดล้อมตนในช่วงนั้น ๆ ครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางพื้นฐานทางจิตใจให้แก่บุคคลตั้งแต่วัยทารกเป็นต้นมา ความจำเป็น ที่จะต้องปรับตัวของบุคคลเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ทางความรู้ ความสามารถและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การที่บุคคลจะปรับตัวได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคลนั้นที่มีต่อผู้แวดล้อมรอบตนเอง อีกทั้งความสามารถในการปรับตัวได้ดีในขั้นก่อนจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวในขั้นต่อไปด้วย นอกจากนี้ทฤษฎีของอีริกสัน ยังกล่าวว่า เด็กต้องปรับตัวเนื่องจากการ

เปลี่ยนแปลงทางสรีระและสังคมประกอบกับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และพื้นฐานทางจิตใจแต่เดิมของเด็กจะส่งผลร่วมกันต่อความสามารถในการปรับตัวของบุคคลในแต่ละช่วงอายุ

ฮาวิกเฮริสท์ (Havighurst. 1953 : unpagged) พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการเรียนรู้ตามขั้นพัฒนาการของชีวิต เขามีความเห็นว่าการพัฒนาการของชีวิตในแต่ละวัยนั้นบุคคลจะมีงานประจำวัยหรืองานประจำขั้นที่ต้องเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย ถ้าบุคคลสามารถพัฒนางานประจำวัยได้สำเร็จก็จะเป็นบุคคลที่มีความสุข และสามารถพัฒนางานประจำวัยในขั้นต่อไปได้สำเร็จด้วย ในทางตรงกันข้ามงานในช่วงวัยใดไม่ประสบผลสำเร็จ จะทำให้บุคคลนั้นไม่มีความสุขและพัฒนางานประจำวัยในช่วงต่อไปด้วยความยากลำบาก ดังนั้น การที่บุคคลปรับตัวได้ในทัศนะของฮาวิกเฮริสท์ จึงหมายถึง บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และพัฒนางานประจำวัยให้ผ่านพ้นได้ด้วยดี งานพัฒนาตามขั้นที่จำเป็นสำหรับวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตอนต้นประกอบด้วย

1. สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเหมาะสมกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน ทั้งที่เป็นเพศเดียวกันและต่างเพศ
2. สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับบทบาททางเพศของตน
3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกายของตนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลง
4. สามารถควบคุมอารมณ์ของตนได้ เป็นตัวของตัวเองไม่ต้องพึ่งพิงทางอารมณ์จากผู้อื่น เช่น ผู้ใหญ่
5. มั่นใจในเรื่องเศรษฐกิจการเงิน สามารถรับผิดชอบในการใช้จ่ายได้
6. การเลือกและการเตรียมตัวเพื่ออาชีพ
7. เตรียมตัวในเรื่องคู่ครองและชีวิตครอบครัว
8. พัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องค่านิยมและจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตบุคคล เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงวัยชรา โดยแต่ละช่วงอายุจะมีความต่อเนื่องกันตลอด การปรับตัวของบุคคลเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย สังคม และสิ่งแวดล้อม วัยรุ่นถือว่าเป็นช่วงการปรับตัวที่สำคัญที่สุดไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านการเรียนรู้ การปรับตัวด้านสังคม

เพราะจะเป็นพื้นฐานในการปรับตัวในวัยต่อไปในการดำรงชีวิต การทำงาน การมีครอบครัว และการรู้จักกับบุคคลรอบข้าง

2.1.3 สาเหตุของการปรับตัว

กันยา สุวรรณแสง (2533: 24) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวว่าเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แรงขับและความต้องการ (Drive and Needs) ทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตของบุคคลมีความต้องการเป็นพื้นฐาน เช่น ความต้องการทางกาย และความต้องการทางจิตใจ ความต้องการทั้งสองอย่างนี้ทำให้เกิดแรงขับให้มนุษย์ดิ้นรน แสวงหา เพื่อตอบสนองความอยากของตน ถ้าเกิดอุปสรรคมาขัดขวางไม่สามารถสนองความต้องการได้ ร่างกายก็จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาในรูป ต่าง ๆ เพื่อคลายความกระวนกระวาย ซึ่งการแสดงพฤติกรรมเหล่านี้เรียกว่า การปรับตัว

2. แรงกระตุ้นจากสังคม ทั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว หรือการการที่มีสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีปัญหาการปรับตัวให้ทันตามภาวะสังคมที่เปลี่ยนไป เช่น การเป็นอยู่ การคมนาคม ความเจริญทางวัตถุ เป็นต้น อันอาจก่อให้เกิดปัญหา ความคับข้องใจ ซึ่งต้องอาศัยการปรับตัวด้วยวิธีการต่าง ๆ

3. เจตคติ ความสนใจ เมื่อจุดมุ่งหมายของชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องปรับพฤติกรรมเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายด้วยเช่นกัน

โคลแมน และแฮมเมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 71 ; อ้างอิงมาจาก Coleman and Hammen. 1974) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาต่าง ๆ ในการปรับตัว อาจมีสาเหตุแตกต่างกันไป สาเหตุบางประการอาจเนื่องมาจากบุคคลนั่นเองหรือจากสภาพแวดล้อม และเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเผชิญปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากตัวบุคคลนั่นเองหรือเป็นปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปบุคคลนั้นจะพยายามปรับตัวต่อสภาพที่เป็นปัญหาที่เขา กำลังเผชิญนั้น เพื่อให้สภาวะของความกดดัน ความเครียด ความวุ่นวายใจ หรือความกังวลใจค่อย ๆ คลี่คลายลง จนกระทั่งหมดไปในที่สุด อย่างไรก็ตามบุคคลบางคนไม่สามารถจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นไปได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ สภาวะความวุ่นวายใจ

หรือไม่เป็นสุขก็ยังคงมีอยู่ต่อไป และอาจมีผลกระทบให้บุคคลนั้นต้องสูญเสียความสมดุลในตนเอง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความแปรปรวนทางความรู้ ความคิดและพฤติกรรม

นอกจากนี้ วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ชีรดากร (2522: 159 – 160) กล่าวถึงสาเหตุของการปรับตัวว่าอาจเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. เกิดจากมนุษย์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจหรือคับข้องใจ สำหรับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์นั้น มาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งไว้เป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความหิว ความกระหายน้ำ อากาศ การขับถ่ายของเสีย ความต้องการทางเพศ การพักผ่อน ความต้องการในการป้องกัน ความร้อนหนาว

1.2 ความต้องการทางด้านความปลอดภัย ได้แก่ ความรู้สึกอบอุ่นมั่นคง การปกป้องคุ้มครองจากผู้อื่น การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดหรือความทุกข์

1.3 ความต้องการความรักความเป็นเจ้าของ ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ

1.4 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ได้แก่ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การยอมรับนับถือ และการยอมรับทางสังคม

1.5 ความต้องการสัจจะแห่งตน ได้แก่ การเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เข้าใจความเป็นจริงของชีวิต และสรรพสิ่งทั้งหลาย ต้องการใช้พลังความสามารถของตนเองให้เต็มที่เพื่ออุทิศตนให้เป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษย์ ซึ่งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือความต้องการที่เกี่ยวกับชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวย หรือการกระทำเพื่อตนเอง

2. เกิดจากความขัดแย้ง ซึ่งความขัดแย้งนี้ หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลไม่สามารถตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความต้องการของตนเอง ความขัดแย้งจำแนกเป็น 3 ลักษณะคือ

2.1 ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียวในสิ่งที่ตนเองชอบเท่า ๆ กัน ตั้งแต่ 2 – 3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างยิ่งต้องเลือกมาก กว่าที่จะเลือกได้ก็ต้องใช้เวลานาน แม้เลือกแล้วยังเสียสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือก

2.2 ความขัดแย้งในทางลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่บุคคลต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบ ไม่ถูกใจ ตั้งแต่ 2 – 3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ได้ แต่เมื่อเลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจ เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น บุคคลไม่ชอบไม่ถูกใจเลย แต่ก็ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกรณี que สิ่งต่าง ๆ หรือบุคคลหรือสัตว์ที่ต้องการเลือกนั้นมีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจในระดับที่เท่า ๆ กัน ทั้งหมด ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป แต่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

พยอม วงศ์สารศรี (2526: 52) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวว่า คือ ความต้องการ (Needs) มนุษย์ทุกคนมีความต้องการหลายประการในชีวิต เช่น ความต้องการทางกาย ได้แก่ ความต้องการ ทางน้ำ อาหาร อากาศ และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ เพื่อการดำรงชีวิต

สุชา จันท์ธอม (2511: 71) กล่าวถึงสาเหตุของการปรับตัวว่าเป็นการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย ทางอารมณ์ และทางสังคมของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ไม่ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ มนุษย์จะต้องกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง คือการปรับตัวอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อลดความเครียดของตน

สรุปได้ว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวของคนเรานั้น เกิดจากความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการทางจิตใจและความต้องการทางสังคม ความต้องการดังกล่าว มีทั้งความสมหวังและความผิดหวัง เมื่อสมหวังจะทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ มีความสุข ในทางตรงกันข้าม ถ้าผิดหวังจะทำให้เกิดความรู้สึกเครียด มีความทุกข์ เสียใจ วิตกกังวล สับสน ว้าวุ่นใจและคับข้องใจ สาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นับเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีการปรับตัวเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2.1.4 ลักษณะการปรับตัว

2.4.1 ลักษณะการปรับตัวที่ดี

รอเจอร์ส (บรรจบ ปุจฉาการ. 2537:15; อ้างอิงจาก Roger. 1974. Lssves in adolescent Psychology) กล่าวถึงลักษณะการปรับตัวที่ดี คือการที่บุคคลเข้าใจตนเอง และเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง รู้จักภาพ ความสามารถ และทัศนคติที่มีต่อตนเอง ตลอดจนเข้าใจสัมพันธภาพที่มีต่อบุคคลอื่นก็จะไม่มีความตึงเครียด ซึ่งเป็นการปรับตัวที่ดีทาง จิตวิทยา

กอร์โลว์ (บุญศรี จิงรนาเจริญเลิศ. 2530: 9 – 10; อ้างอิงมาจาก Gorlow. 1968) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีว่า มีลักษณะดังนี้

1. ลักษณะซึ่งดำรงไว้แห่งบุคลิกภาพ (Maintaining and Integrate Personality) เกี่ยวข้องกับการประสานสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของบุคคล และพฤติกรรมที่จะไปสู่จุดหมายนั้นโดยการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างราบรื่น

2. ปฏิบัติตามความต้องการของสังคม (Conforming to Social Demands) ถือปฏิบัติตนให้กลมกลืนกับมาตรฐานที่สังคมไว้ด้วยความรับผิดชอบของตนเอง

3. การปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง (Adaption to Reality Conditions) เป็นความสามารถที่จะเผชิญกับความยากลำบากที่จะนำตนไปสู่จุดหมายที่วางไว้

มูลี (Mouly. 1968: 9) ได้กล่าวถึงการปรับตัวที่ดีใน 4 ด้านคือ

1. ด้านการรับรู้และสติปัญญา คือมีประสิทธิภาพในการจัดการกับสภาพการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยความสามารถในการปรับตัว ให้สัมพันธ์กับความเป็นจริง โดยมีการเปิดรับประสบการณ์ และการรับรู้ที่ปราศจากการบิดเบือน

2. ด้านส่วนตัว จะต้องยอมรับตนเองและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน

3. ด้านสังคม มีความไวในการรับความรู้สึกของผู้อื่น คล้อยตามสังคม แต่พฤติกรรมนั้นต้องอยู่บนรากฐานของเหตุผล และความถูกต้อง

4. ด้านอารมณ์ มีชีวิตอย่างสงบสุข มีความชื่นชมกับชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน มีความแจ่มใสเบิกบาน

สุโท เจริญสุข (2520: 60) กล่าวว่า ผู้ที่มีลักษณะการปรับตัวที่ดีคือ ผู้ที่ให้ความร่วมมือกับคนอื่นทั้งในการกระทำและความคิด สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่แสดง

อาการเป็นนายหรือไม่หลบหนีจากหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล มีความเป็นตัวของตัวเอง ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ นิภา นิธยาน (2530: 155 – 157) กล่าวถึง ลักษณะของวัยรุ่นที่มีการปรับตัวที่ดีไว้ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นและความรู้สึกที่มั่นคง
2. มีความอบอุ่นเป็นมิตร มีนิสัยที่น่าคบ มีเมตตากรุณา
3. มีความรู้สึกตระหนักในคุณค่าและภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติ
4. พร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ ๆ และสนใจเข้าร่วมกิจกรรมรอบตัว
5. รู้จักรักษาอนามัยและสุขภาพร่างกายสม่ำเสมอ
6. มีความกล้าที่จะเผชิญกับความจริงใจในชีวิต
7. มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง ไม่ท้อถอยหวาดหวั่น พร้อมทั้งจะแก้ปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นอย่างเต็มกำลังความสามารถ

8. มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี
9. ไม่มีอารมณ์เกลียดเคียดแค้น รู้จักยับยั้ง และควบคุมอารมณ์ได้
10. ไม่แสร้งเครียด หรือวิตกกังวลจนเกินเหตุ

จากลักษณะการปรับตัวที่ดีดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าบุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดีในทุกสถานการณ์นั้น ต้องเริ่มจากการมีความเข้าใจในตนเอง ยอมรับตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น จนมีความเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น รู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นปฏิบัติตามระเบียบของสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.1.5 ลักษณะการปรับตัวที่เป็นปัญหา

รอเจอร์ส (Rogers. 1962: 360 – 361) ได้แบ่งลักษณะของวัยรุ่นที่มีการปรับตัวทางสังคมที่เป็นปัญหาไว้ดังนี้คือ

1. วัยรุ่นที่ไม่ค่อยโยยดีจะร่วมอยู่ในกลุ่ม เช่น วัยรุ่นที่มีวุฒิภาวะเร็วมักจะไม่ค่อยสนใจกิจกรรมของเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน บางคนก็มักจะกลัวความตรงไปตรงมาของเพื่อน

ๆ จึงทำให้ต้องหลีกเลี่ยงไป บางคนที่มีความรู้สึกว่าเป็นเพื่อน ๆ ซึ่งซึ่งตนจะมีความสุข จะมีความสุข ทุกหัวใจ เพราะการขาดความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2. วัยรุ่นที่สังคมเมินเฉย พวกนี้จะขาดแรงกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกลุ่มการสร้างสรรคทางสังคมอาจเพิ่มขึ้นถ้าเขาได้ทำงานร่วมกับกลุ่มเล็ก ๆ โดยให้มีตำแหน่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการรับผิดชอบงาน และสร้างให้เขามีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะทำให้มีทักษะทางสังคมที่สูงขึ้นจนเพียงพอที่จะเข้ากับสถานการณ์ได้

3. วัยรุ่นที่สังคมชิงช้า พวกนี้ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มแต่ถูกขัดขวาง เพราะเขาจะรู้ว่าเขาจะไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่นได้อย่างไร เพราะขาดคุณสมบัติที่จำเป็นหรือขาดทักษะในทางสังคมที่จะทำให้เขาประสบความสำเร็จ

แคพเพลน (Kaplan. 1959: 27) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมหรือลักษณะที่แสดงว่าบุคคลปรับตัวไม่ดีมี 6 ประการ ด้วยกันคือ

1. พวกที่ชอบกระพริบตาบ่อย ๆ เลียริมฝีปาก ดึงผม กัดเล็บ กระดิกขา หรือ บัสสวาระบ่อย ๆ พวกนี้เกิดจากความวิตกกังวล

2. พวกหมกมุ่นอยู่กับความเศร้าเสียใจ ตื่นเต้นจนเกินไป ไม่รับผิดชอบงาน พวกนี้เกิดจากอารมณ์รุนแรง

3. พวกที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ทำงานคนเดียวไม่ได้ ขี้ระแวงขี้สงสัย ขาดเหตุผลตัดสินใจไม่ได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถ และมีปมด้อย พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์

4. พวกที่ชอบแสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่น ต่ำหุนตีเตียน พุดจาขวานผ่าซาก พวกนี้คิดว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่น

5. พวกที่พุดจาหยาบคาน ขาดความสุภาพ ชอบรังแกและทารุณสัตว์ ตลอดจนชอบต่อต้านระเบียบวินัยของโรงเรียน พวกนี้คิดว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่น

6. พวกที่เจ็บป่วยโดยขาดเหตุผล กิจจเหตุหิวบ่อย บางครั้งอาจอาเจียน และอุจจาระไม่เป็นเวลา พวกนี้สาเหตุจากจิตใจได้รับความกระทบกระเทือน

ราตรี ธรรมนิม (ม.ป.ป.: 165) บุคลิกภาพที่แสดงออกของเด็กวัยรุ่นที่ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ได้แก่

1. ก้าวร้าว คุยโวโอ้อวดเกี่ยวกับความสามารถของตน
2. ถอยหนี เก็บตัว ไม่สังคมกับใคร ไม่ได้รับความนิยมนจากเพื่อนและจากครู ชอบเถียงผู้อื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่ตนไม่มีความสามารถที่จะช่วยให้งานของกลุ่มดำเนินไปด้วยดี

นิภา นิธยาน (2530: 157) ได้กล่าวว่า ความยุ่งยากในการปรับตัวไว้ว่า ไม่ว่าจะน้อยหรือมากเพียงใดก็ตามมักจะปรากฏอาการในลักษณะต่อไปนี้คือ

1. อาการเคร่งเครียด
2. อาการเจ็บป่วยทางกาย เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเคร่งเครียด ได้แก่ โรคกระเพาะอาหาร โรคลำไส้ เป็นต้น
3. พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากมาตรฐานที่พึงปรารถนาของสังคม
4. ความหย่อนสมรรถภาพในการดำเนินชีวิต เช่น เกิดความกลัวหรือวิตกกังวลมากเกินไปจนเกินกว่าเหตุ

จากลักษณะของการปรับตัวที่เป็นปัญหาข้างต้น สรุปได้ว่าบุคคลที่มีปัญหาในการปรับตัว จะเป็นบุคคลที่มีลักษณะไม่กล้าแสดงออก เก็บตัว ถอยหนี เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มเพื่อน ชอบโอ้อวด ขาดทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความเครียด มีปัญหาด้านสุขภาพบ่อย

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน

3.1.1 ความหมายของการปรับตัวด้านการเรียน

ราตรี พงษ์สุวรรณ (2540: 21) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวด้านการเรียนไว้ว่าการปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการเรียนที่นักเรียนประสบอยู่ ดังนี้

1. ด้านการฟังคำบรรยาย ปรับตัวโดยการตั้งใจฟังคำบรรยาย
2. ด้านการจดบันทึกจากการบรรยาย ปรับตัวโดยจดบันทึกหัวข้อที่สำคัญ เขียนคำอธิบายขยายหัวข้อสำคัญอย่างสั้น

3. ด้านการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ปรับตัวโดยการศึกษาวิธีการค้นคว้าในห้องสมุด ปรึกษารุ่นพี่ ขอคำแนะนำจากอาจารย์

4. ด้านการปฏิบัติจริงในห้องปฏิบัติการ ปรับตัวโดยการศึกษาคำอธิบาย การใช้ห้องปฏิบัติการอย่างละเอียด ฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ห้องปฏิบัติการจากอาจารย์ให้เข้าใจ ศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานหรือคำสั่งในใบงานให้เข้าใจ

5. ด้านการฝึกฝนทักษะ ปรับตัวโดยการติดต่อขอเวลาเข้าฝึกฝนการทำงานในห้องปฏิบัติการมากขึ้น ปรึกษาคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอน ดูแบบจากการปฏิบัติงานของเพื่อน แล้วนำมาปรับปรุงตนเองให้มีทักษะมากขึ้น

พยอม ธีธรรมา (2540: 19) กล่าวว่า การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตัวด้านการเรียน ในห้องเรียน และนอกห้องเรียน โดยแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ วัย และระดับการศึกษา ได้แก่ ความสนใจเอาใจใส่ในการเรียน การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนที่เกิดขึ้นจากตนเอง หรือสิ่งแวดล้อมชักจูงจากอาจารย์ ผู้สอนในบทเรียนที่ไม่เข้าใจ เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่กล้าซักถามเพื่อน รวมทั้งสามารถเรียนได้อย่างปกติ

ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์ (2541: 21) ได้ให้หมายของการปรับตัวทางการเรียนว่า หมายถึง ความพยายามของนักเรียนนักศึกษาในการจัดตนเองให้สมดุลระหว่างการเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนในขณะนั้น ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อประโยชน์ด้านการเรียนของตัวนักเรียน

3.1.2 พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

ปัญหาการเรียนของนักเรียน

สุชา จันทน์เอม (2528: 142) ได้กล่าวถึงปัญหาทางการเรียนของวัยรุ่นว่ามี 4 ประการดังนี้คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่นและสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่

1.1 มีความผิดปกติเฉพาะอย่าง เรียนช้า หรือปัญญาอ่อน

- 1.2 มีปัญหาทางด้านอารมณ์
 - 1.3 มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและผู้ปกครอง
 2. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน ได้แก่
 - 2.1 ขาดการยอมรับจากเพื่อน
 - 2.2 ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนที่โรงเรียนและครูไม่ได้
 - 2.3 เปลี่ยนสถานที่เรียนบ่อย ๆ ทำให้การปรับตัวเข้ากับโรงเรียนไม่ได้
 - 2.4 วินัยที่เคร่งครัดของโรงเรียนหรือการแข่งขันเรื่องการเรียนรู้มาก
 - 2.5 สภาพโรงเรียนไม่ชักจูงให้เด็กสนใจการเรียนรู้
 3. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่
 - 3.1 ครูลำเอียง รักเด็กไม่เท่ากัน
 - 3.2 ครูไม่เอาใจใส่การสอน ขาดเทคนิค และวิธีการสอนที่ดี
 - 3.3 ทักษะคติของครูที่มีต่อชั้นเรียนหรือตัวผู้เรียนไม่ดี
 - 3.4 ครูขาดลักษณะที่ดีของการเป็นครู
 - 3.5 ครูไม่เข้าใจหลักสูตร
 4. ปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียน ได้แก่
 - 4.1 การเรียนและการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตร
 - 4.2 โรงเรียนมีกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไป
 - 4.3 กระบวนการเรียนไม่ติดต่อกันเช่น ปิดเรียนนานเกินไปหรือดเรียนบ่อย
 - 4.4 การจัดตารางสอน จัดวิชาต่างๆ อยู่ในคาบเวลาที่ไม่เหมาะสม
- แสดง (พวงสร้อย วรกุล. 2522: 14; อ้างอิงมาจาก Strang. 1958. How to study) กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียนของวัยรุ่นในเรื่องพลังและประเภทของปัญหาทางด้านวิชาการว่า วัยรุ่นแสดงความกลัวในเรื่องการทดสอบ การพูดหน้าชั้น การประสบความล้มเหลวทางการเรียน วัยรุ่นมีความวิตกกังวลในเรื่องการสอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้านการขาดความสนใจในบางรายวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียนไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไปในห้องเรียน สภาพการเรียนในห้องไม่

วุ่นวาย เวลาที่ใช้ในการอภิปรายในห้องเรียนไม่เพียงพอและวัยรุ่นตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนว่า เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการสร้างความสำเร็จทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ โจนส์ (Jones. 1954 : 63 – 64) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนจะไม่เรียนถ้าหากสภาพแวดล้อมไม่กระตุ้นสภาพการเรียนรู้ที่ในการนำผู้เรียนสู่กิจกรรมการเรียนรู้ จะต้องกำจัดสิ่งขัดขวางบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และวินัยมิใช่เรื่องกฎหรือข้อบังคับที่ติดตามมาด้วยการลงโทษผู้ที่ไม่เชื่อฟังคำสั่ง

แซนเดอร์สัน (พวงสร้อย วรกุล. 2522: 13: อ้างอิงมาจาก Sanderson. 1954. Basic concepts in vocational Guidance) ได้จำแนกปัญหาที่นักเรียนในมลรัฐแคลิฟอร์เนียเผชิญจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับอนาคต ด้านการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ และการทำงาน ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ปัญหาการเรียนของวัยรุ่นมีอยู่มากมายหลายประการ เช่น ปัญหาเรียนช้า (เรียนอ่อน) ปัญหาสอบตก ปัญหาความเบื่อหน่ายในการเรียน เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก

3.1.3 วิธีการสอนของครู

โคแกน (Cogan. 1975: 135 – 139) ได้ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรมากเท่าใด นักเรียนจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ได้สูงสุด และมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนักเรียน เมื่อนักเรียนเกิดความศรัทธาในตัวอาจารย์ จะช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

สัจด์ อุทรานนท์ (2525: 5) กล่าวว่า การสอนที่ประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับตัวผู้สอนและผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในการสอนทำให้เกิดการยอมรับของนักเรียน

พยอม ธีรุต (2540: 17) ศึกษาพบว่า วิธีการสอนของครูอาจารย์ มีส่วนสำคัญให้นักเรียนเกิดการเรียนที่ดี รวมถึงการมีสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งมีผลทำให้การปรับตัวทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

3.1.4 บรรยายการเรียนการสอน

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970: 133 – 152) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของบรรยายทางสังคมในชั้นเรียนที่มีต่อผู้เรียน โดยได้ระบุถึงลักษณะของบรรยายที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ไว้ดังนี้

1. ความเป็นกันเองความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนมีรูปแบบที่ดีสามารถปฏิบัติได้และให้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้า และมีความสอดคล้องเหมาะสม
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือวัสดุ ที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา
6. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอนและความพยายามที่จะลดความขัดแย้ง
7. ผู้สอนกับผู้เรียนทราบจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. สร้างความเป็นธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู
9. ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ
10. สร้างความตื่นตัวและขจัดความเฉื่อยชา อันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน
11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่ของนักเรียน
13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

14. เสรีภาพมีขอบเขต ไม่ปล่อยปละจนขาดระเบียบ และขาดความรับผิดชอบ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527: 48 – 67) ได้กล่าวถึง แนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และผู้สอน ในแง่ของการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการคือ

1. ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้น การพบปะซักถามนอกชั้นเรียน จะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรทำได้ง่ายขึ้น

2. ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงานผู้เรียนจะช่วยให้เกิดปฏิกริยาตอบสนองระหว่างกัน ฝึกทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

3. ปฏิกริยาระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น ลดเวลาการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน

4. ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีประกอบด้วยผู้เรียน ผู้สอน สิ่งแวดล้อมและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน รวมไปถึงการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน จึงจะทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวด้านการเรียนได้ดีขึ้น

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน

3.2.1 งานวิจัยในประเทศ

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 60) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา

พบว่า นักเรียนมีปัญหาในด้านการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน เพื่อน สภาพภายในครอบครัว และกับครูอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเฉพาะด้านการปรับตัวกับเพื่อน และครูอยู่ในระดับมาก

จารุวรรณ ตั้งศิริมงคล (2529 : 67) ได้ศึกษาเรื่องสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประสบปัญหาการปรับตัวรายด้านมากที่สุด ในด้านการปรับตัวทางการเรียน รองลงมาคือ ด้านอนาคต: อาชีพและการศึกษา การปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว เมื่อจำแนกตามเพศ นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ประสบปัญหาการปรับตัวรายด้านตรงกันคือ ประสบปัญหามากที่สุด ในด้านการปรับตัวทางการเรียน รองลงมาคือ ด้านอนาคต: อาชีพและการศึกษา การปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว

บุษกร เพชรวิวรรณ (2519 : 65) ศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะการสอนของครูที่มีการสอนดีก็คือ ครูมีความรู้ดี เตรียมการสอนดี ตั้งใจสอน ใช้อุปกรณ์การสอนในการอธิบายนักเรียนให้เกิดความเข้าใจและมีวิธีการสอนแตกต่างกันตามความสามารถของเด็ก

บังอร ชูพงศ์ (2523 : 69) ได้ศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในด้านการเรียนการสอน เพื่อน สภาพภายในครอบครัว และครู ตามตัวแปรต่าง ๆ คือ การอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และกิจกรรมร่วมหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 652 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีสภาพปัญหาเฉพาะด้านการปรับตัวกับสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนและกับครูมากกว่าด้านอื่น และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

3.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

คาเพลน (Kaplan. 1959 : 326) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนการสอนว่าบรรยากาศในห้องเรียนของเด็กมัธยม และระดับวิทยาลัยเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเด็กวัยนี้

ต้องการให้ผู้เรียนยอมรับตนเองมากที่สุด ดังนั้น ในการจัดบรรยากาศความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน หรือยกย่องเมื่อทำดี และให้อิสระกับนักเรียนจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีการปรับตัวได้ดี

ราห์มัน (Rahman. 1965 : 405) ศึกษาสาเหตุของการสูญเสียทางการศึกษาจากนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองดัตตา ระหว่างเกรด 7 – 11 ในขณะที่ยังเรียนไม่สำเร็จ พบว่าสาเหตุของการสูญเสียทางการศึกษามีหลายประการ เช่น ปัญหาการเงินซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียน เศรษฐกิจในครอบครัวตกต่ำ การตกชั้น สุขภาพร่างกายไม่ดีและการคมนาคมระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่สะดวก

แซนเดอร์สัน (Sanderson. 1954 : 290) ได้จำแนกปัญหาของนักเรียนที่ผู้ให้คำปรึกษาแนะแนวในโรงเรียนที่แคลิฟอร์เนียได้เปิดเผยออกมา โดยจัดอันดับปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนเรียงลำดับของปัญหาตามความมากน้อย ดังนี้ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับการเรียนมีปัญหามากที่สุด ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพและการทำงานเป็นปัญหารองลงมา และปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนเป็นอันดับสุดท้าย

มัวร์ (Moor. 1957 : 22) วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชายและหญิง เกรด 10 – 12 ในมลรัฐบอสตัน พบว่า ปัญหาที่นักเรียนเผชิญเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ คือ ความสัมพันธ์กับครู ความสำเร็จในการเรียน บริการในโรงเรียน และการศึกษาต่อในอนาคต

เลวิน และคนอื่น ๆ (Lewin and others. 1939 : 271 – 279) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนของนักเรียนเกรด 9 จากการวิจัย พบว่า นักเรียนอยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตาธิปไตย จะมีแนวโน้มให้เด็กเกิดนิสัยรุกราน หยาบกระด้าง ไม่มีความเห็นใจหรือรู้จักร่วมมือในทางที่ดีต่อกัน ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้น กลับส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรองดอง เป็นมิตรต่อกัน การเรียนก็จะราบรื่น เพราะรู้จักสิทธิหน้าที่ มีบรรยากาศที่สบายใจ น่าเรียน เพราะครูรู้จักจัดความกดดันและเกรงกลัวต่าง ๆ ออกไป

จากผลการวิจัยข้างต้นพบสรุปได้ว่า การปรับตัวด้านการเรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้อในโรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้สอน ผู้เรียน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางครอบครัว สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้นักเรียนสามารถปรับตัวด้านการเรียน

4.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน

4.1เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านส่วนตัวของนักเรียน

4.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศและการปรับตัว

4.1.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศและการปรับตัว

ตามปกติวัยรุ่น เป็นวัยที่มีความรู้สึกนึกคิด อุดมคติ การปรับตัวด้านจิตใจของวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง แตกต่างกัน ดังนั้นตัวแปรเพศจึงนับว่ามีความสำคัญมากในการศึกษาค้นคว้า

คาเพลน (Kaplan. 1959 : 293) ได้กล่าวว่า เด็กหญิงมีปัญหการปรับตัวมากกว่าชายเนื่องจากเด็กหญิงได้รับการปกป้องมาก แต่มีอิสระน้อยกว่าเด็กชาย ต้องทำความเข้าใจของพ่อแม่อย่างใกล้ชิด และนอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งในใจมาก ขี้อาย จะเก็บกอดความวิตกกังวลและเก็บความก้าวร้าวไว้ จึงทำให้เกิดความคับข้องใจ และแสดงออกมาในด้านปัญหาการปรับตัวไม่ได้

4.1.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศและการปรับตัว

งานวิจัยต่างประเทศ

ฟาร์แรก (นิภา พงศ์วิรัตน์. 2520 : 11; อ้างอิงมาจาก Farrag. 1960 : 1137) ได้ทำการเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวของนักเรียนอียิปต์ กับปัญหาของนักเรียนอเมริกันในระดับเกรด 10, 11, 12 แล้วแปลปัญหาชุดเดียวกันเป็นภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนชั้นเดียวกันในอียิปต์ พบว่า นักเรียนอเมริกันมีปัญหาน้อยกว่านักเรียนอียิปต์ และนักเรียนหญิงอียิปต์มีปัญหามากกว่านักเรียนชายอียิปต์

โรบินเฟลด์ (Robinfeld. 1960 : 114) ได้ประเมินผลการให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเมือง เนวาด มลรัฐ นิวเจอร์ซีย์ โดยออกแบบสอบถามนักเรียนที่เรียนสำเร็จจากโรงเรียนจำนวน 93 คน และถาม นักเรียนที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันอีก จำนวน 115 คน พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันและยังไม่มียานทำนั้นเป็นกลุ่มที่มีปัญหามากที่สุด และนักเรียนชายต้องการ ความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนวมากกว่านักเรียนหญิง

แคคคาร์ (Kakkar. 1968 : 706) ได้ศึกษาการปรับตัวกับการยอมรับตนเองระหว่างเด็กหญิงกับเด็ก พบว่า เด็กหญิงมีการปรับตัวและยอมรับตนเองดีกว่าเด็กชาย

นักการศึกษาอีกผู้หนึ่งที่สนใจในปัญหาของวัยรุ่น คือ นัตต์ (Nutt. 1972 : 650-A) ได้ศึกษาปัญหาวัยรุ่น โดยการศึกษาวิเคราะห์จากบันทึกของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่น จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 ถึง ปีที่ 12 จำนวน 607 คน ครู 33 คน จากโรงเรียนมัธยมเวลล์เซนตรัล รัฐโคโรราโด ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนประสบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับงานโรงเรียน ปัญหาความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ปัญหาความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาสังคม ปัญหาด้าน

สันทนากการและได้เพิ่มเติมว่า เพศกับระดับชั้นมี อิทธิพลอย่างสำคัญต่อปัญหาของนักเรียนมากกว่าชั้นเรียน

งานวิจัยในประเทศ

สำหรับการศึกษาวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวกับเรื่องอิทธิพลของเพศต่อปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่น ไพบุลย์ อินทริวิชา (2511 : 181-183) ได้ศึกษาวิจัยถึงความต้องการและปัญหาการปรับตัวของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 จำนวน 490 คน แบ่งเป็นชาย 250 คน หญิง 240 คน จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงประสบปัญหาด้านการปรับตัวพอ ๆ กัน แต่นักเรียนชายมีปัญหา การปรับตัวมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาทางการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนชาย

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 86) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2521 จำนวน 678 คน เป็นชาย 364 คน และเป็นหญิง 314 คน พบว่า โดยส่วนรวมแล้วนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสภาพปัญหาในการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่อยู่ในวัยรุ่นมีปัญหาแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนชายมีปัญหาต้องการความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนวมากกว่าหญิง และมีปัญหาการเรียนการสอนมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาทางการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนชาย

4.1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยในการเรียนและการปรับตัว

4.1.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยในการเรียนและการปรับตัว

คำว่า “นิสัย” คือแนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย และเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์ (Eysench, Arnold and Meili. 1972 : 40)

แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 2) กล่าวว่า นิสัยขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือบังเกิดความพึงพอใจ กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมนั้น ๆ ก็จะถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป ซึ่งสอดคล้องกับ เรนน์ (Wrenn. 1968 : 1-4) ได้กล่าวถึงว่า นิสัยในการเรียน จึงเป็นพฤติกรรม

ทางการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจ และปฏิบัติเป็นประจำ โดยพฤติกรรมนั้นอาจมาจากทักษะในการเรียน และเทคนิคในการเรียน

คำว่า “นิสัยในการเรียน” “ทักษะในการเรียน” และ “เทคนิคในการเรียน” มีความหมายที่คล้ายคลึงกันจนอาจทำให้เกิดความสับสน ซึ่งเทคนิคในการเรียนนั้น หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน ซึ่งได้แก่ วิธีการศึกษาค้นคว้า กระบวนการแก้ปัญหา ส่วนทักษะในการเรียนนั้น หมายถึง การนำความสามารถพิเศษหรือวิธีการมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียน ซึ่งได้แก่ วิธีอ่าน การจด และทำบันทึกย่อการสรุป และการศึกษาค้นคว้าถึงวัตถุดิบต่าง ๆ ในการเรียน (สุวิมล ว่องวาณิช. 2525 : 19-20) และโฮล์ทแมน (Holtzman .1965 : 17) ได้กล่าวเกี่ยวกับนิสัยในการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ 1) การใช้เวลาเรียน ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาว่างได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำอะไรก่อนหลัง ไม่ผัดผ่อน หลีกเลียง รอเวลา ทำในเวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องที่ไม่เป็นสาระจนเกินควร ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลา และ 2) วิธีการเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนที่ถูกต้อง มีการวางแผนเตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานด้วยความมีระเบียบรอบคอบ ทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

เร็นน และ ลาร์เซน (Wrenn and Larsen. 1969 : 5-11) ได้กล่าวว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียน ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วยสมาธิในการเรียน วิธีการอ่านและการจดคำบรรยาย การวางแผนการเรียนหรือการแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียนและเจตคติที่มีต่อการเรียนนอกจากนี้ จาโคโบวิทส์ (Jakobovits. 1971 : 105) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีการเรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบในตัวผู้เรียน และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียนและจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อง ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคมีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

ดังนั้นกล่าวได้ว่า นิสัยในการเรียน คือพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจในการเรียนในทางปฏิบัติ เป็นวิธีการในการเรียนที่กระทำซ้ำ ๆ จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน

4.1.2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องนิสัยในการเรียนและการปรับตัว

งานวิจัยในต่างประเทศ

โปแพม และมัวร์ (Popham and Moore. 1960 : 552-554) ศึกษาพบว่า นิสัยในการเรียน ทักษะคิดในการเรียน และการปรับตัวทางด้านการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษานิสัยระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน ให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทักษะคิดในการเรียนและมีความสอดคล้องกับ มอร์ริส (Morris. 1961: 23) ซึ่งศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคะแนนนิสัยในการเรียน และทักษะคิดในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

นอกจากนี้ คอยโว (Koivo. 1983 : 2524-A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัยและทักษะคิดในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทักษะคิดในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ (2525 : 95-98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน ทักษะคิด แรงจูงใจ และนิสัยในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่า ทักษะคิด แรงจูงใจ นิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล

ชเนติ สวัสดิฤกษ์ (2527 : 68-76) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบสำรวจ

แรงจูงใจ แบบสำรวจภูมิหลังทางสังคม แบบสำรวจนิสัยในการเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,100 คน พบว่าแรงจูงใจเชิงบูรณาการ และแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคมและนิสัยทางการเรียนที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เบญจภา สุธะพินทุ(2536 : 66) ได้ศึกษาเรื่องสาเหตุของการสูญเปล่าทางการศึกษา พบว่า การสูญเปล่าทางการศึกษาเกิดจากการที่นักศึกษาปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนไม่ได้ ขาดการวางแผนการเรียนที่ดี ไม่มีวิธีแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนของตนเอง

สำเนา ขจรศิลป์ (2537 : 84) กล่าวถึงปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยไว้ว่า ระบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษานั้นแตกต่างกับระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งนักศึกษาขาดทักษะในการเรียน เช่น การจด คำบรรยาย การค้นคว้า และการศึกษด้วยตนเอง ตลอดจนการแบ่งเวลา เพื่อการศึกษาเล่าเรียนที่ถูกต้อง จึงทำให้นักศึกษาเกิดปัญหาในการปรับตัว คำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนที่ไม่เหมาะสมจะมีปัญหาการปรับตัวในด้านการเรียน

จากการเอกสารแลศึกษางานวิจัยข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า นิสัยทางการเรียนของนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนที่ไม่เหมาะสม เช่น ไม่รู้จักแบ่งเวลาเรียน ขาดการวางแผนการเรียนที่ดี ขาดทักษะในการศึกษาค้นคว้า ไม่มีสมาธิในการเรียนและขาดทักษะในการจดคำบรรยาย จะมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนเกิดผลกระทบต่อการลาออกกลางคันของนักเรียน เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษา ดังนั้นนิสัยในการเรียนที่เหมาะสม ทักษะในการเรียน การปรับตัวด้านการเรียน มีความสำคัญต่อการเรียนของนักเรียนเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

4.1.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัว

4.1.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัว

ไพศาล หวังพานิช (2511 : 137) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน พฤติกรรม รวมทั้งประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยอาศัยการฝึกอบรมหรือการสอน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 47 – 49) ได้กล่าวถึงการสำรวจทัศนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนิสิตนักศึกษาของภาควิชาอุดมศึกษาในปี พ.ศ. 2522 พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนอันดับที่หนึ่งคือ ความสนใจและความตั้งใจในวิชาที่เรียนของผู้เรียนเอง ส่วนที่มีอิทธิพลรองลงมาคือ วิธีการสอนของอาจารย์และประสบการณ์ของอาจารย์ ส่วนความยากง่ายของวิชานั้นเป็นอิทธิพลลำดับที่เจ็ด ซึ่งนับว่ามีอิทธิพลน้อยมากเมื่อเทียบกับอิทธิพลอื่น ๆ

แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 9) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตที่มีสติปัญญาสูงหลายคนสอบตกหรือทำคะแนนได้น้อยกว่าผู้ที่มีสติปัญญานานกลางหรือต่ำ ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละคนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางเชาวน์ปัญญาประมาณร้อยละ 50 – 60 ประสิทธิภาพและนิสัยทางการเรียนที่ดีประมาณร้อยละ 30 – 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมประมาณร้อยละ 10 – 15

กูด (Good. 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่า หมายถึงความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ ในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement) หมายถึงความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้ การใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้จากการเรียนการสอนซึ่งได้จากครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

4.1.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัว

งานวิจัยในประเทศ

นิภาพร จินดาววัฒน์ (2512 : 33 – 39) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนกับความสามารถในการปรับตัวในสังคม โดยใช้กลุ่ม

ตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความสามารถในการปรับตัวดี ส่วนเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีความสามารถในการปรับตัวต่ำ

สมคิด ไชยยันบุรณ์ (2510 : 26 – 27) ได้ศึกษาบุคลิกภาพบางด้านของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 33 คน หญิง 19 คน พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความสามารถในการบังคับตนเอง และปรับตัวได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

คมเพชร จิตรสุกุล (2515 : 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัวและกิจกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

งานวิจัยในต่างประเทศ

กิลล์ (Gill. 1962 : 144 – 149) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปรับตัวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 450 คน โดยแยกนักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผู้ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนดีมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักเรียนที่เรียนดีสามารถแก้ปัญหาด้านการปรับตัวได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

โอโนดา (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 19; อ้างอิงจาก Onoda. 1975) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบและควบคุมตนเองได้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะเป็นคนขี้เกียจมีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวายใจ

เพรสคอตท์ (Prescott. 1961 : 14 – 16) ได้ทำการศึกษาวิจัยและสรุปองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย (Physical factors) ได้แก่ อัตราการเติบโตของร่างกาย สุขภาพของร่างกาย ข้อบกพร่องทางด้านร่างกายและลักษณะท่าทาง
2. องค์ประกอบทางความรัก (Love factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
3. องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (Culture and Socialization factors) ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมและฐานะทางเศรษฐกิจ
4. องค์ประกอบทางด้านพัฒนาการแห่งตน (Self-development factors) ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติ แรงจูงใจความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนต่อการเรียน
5. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (Peer group factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน
6. องค์ประกอบด้านการปรับตัว (Self-adjustment factors) ได้แก่ การปรับตัวการแสดงออกทางอารมณ์

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่งผลต่อการปรับตัวทั้งในด้านการเรียนและสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าตัวแปรนี้จะส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน

4.1.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญาและการปรับตัว

4.1.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญาและการปรับตัว

ความหมายของเชาวน์ปัญญา

เชาวน์ปัญญา (Intelligence) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้คำนิยามหรือความหมายของคำว่า เชาวน์ปัญญาไว้หลายประการ คือ

กู๊ด (Good. 1945 : 225) ได้ให้ความหมายของเชาวน์ปัญญาไว้ 3 แบบ คือ

1. เชาวน์ปัญญา หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว

2. เซาว์ปัญญา หมายถึง สมรรถภาพทางสมองที่สามารถรวบรวมประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้

3. เซาว์ปัญญา หมายถึง ระดับความสามารถทางสมอง ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือทดสอบเซาว์ปัญญา

เวคสเลอร์ (Wechsler. 1958 : 7) กล่าวว่า เซาว์ปัญญาเป็นความสามารถของบุคคลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีจุดหมาย คิดหาเหตุผลและสามารถปรับตัวเข้ากับ สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

บิเนท์ (Binet. 1968 : 14-15) ได้กล่าวว่า เซาว์ปัญญา คือ ผลรวมของความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถหลายประการ ที่สำคัญ คือ ความสามารถในการตัดสินใจ การคิดหาเหตุผล และความสามารถในการปรับตัว

มอสโควิช (Moskowitz. 1969 : 246-248) กล่าวว่า เซาว์ปัญญา หมายถึง คุณภาพหรือประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกภายในช่วงเวลาที่กำหนดแน่นอน รวมทั้งความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้สำเร็จและรวดเร็ว ซึ่งระดับเซาว์ปัญญาของบุคคลสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือวัดเซาว์ปัญญา

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2536 : 75) ได้สรุปความหมายของเซาว์ปัญญาที่นักจิตวิทยาได้เน้นอาจจะแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ให้คำจำกัดความของเซาว์ปัญญาว่า เป็นความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม คนที่มีเซาว์ปัญญาสูงจะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าคนที่มีเซาว์ปัญญาต่ำ

กลุ่มที่ 2 เน้นความหมายของเซาว์ปัญญา คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา บุคคลที่มีเซาว์ปัญญาสูงจะมีความสามารถในการแก้ปัญหาดีกว่าบุคคลที่มีเซาว์ปัญญาต่ำ

กลุ่มที่ 3 เซาว์ปัญญา คือ ความสามารถในการคิดแบบนามธรรม

กลุ่มที่ 4 เซาว์ปัญญา คือ ความสามารถในการเรียนรู้ คนที่มีเซาว์ปัญญาสูงจะสามารถเรียนรู้ได้เร็วกว่าคนที่มีเซาว์ปัญญาต่ำ

จากความหมายต่าง ๆ สรุปได้ว่า เซาว์ปัญญา คือ ความสามารถของบุคคลใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล แก้ไขปัญหา รวมทั้งมีความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมใหม่ได้สำเร็จและรวดเร็ว ซึ่งระดับเซาว์ปัญญาของบุคคลสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือวัดเซาว์ปัญญา

ทฤษฎีเซาว์ปัญญา

1. ทฤษฎีองค์ประกอบเดียว (Uni-Factor Theory) เป็นทฤษฎีบิเนท์และซีมอน (Binet and Simon) ได้เสนอไว้ว่า โครงสร้างของสติปัญญาเป็นลักษณะอันหนึ่งอันเดียวกันไม่แบ่งแยกออกเป็นส่วยย่อยคล้ายกับเป็นความสามารถทั่วไป (general ability)

ดังนั้นในการสร้างแบบทดสอบของบีเนท์ จึงวัดเชาวน์ปัญญาที่ความสามารถในการคิดแบบนามธรรม เป็นผลของ พันธุกรรมเพียงอย่างเดียว ฉะนั้นจึงเป็นสิ่งที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2536 : 79)

2. ทฤษฎีสององค์ประกอบ (Two-Factor Theory) ทฤษฎีนี้ สเปียร์แมน (Charles Spearman) เป็นผู้คิดขึ้น โดยเสนอแนะความคิดเกี่ยวกับเชาวน์ปัญญาว่า เชาวน์ปัญญาของคนนั้นประกอบด้วยสององค์ประกอบด้วยกัน คือ องค์ประกอบทั่ว ๆ ไป (general factor) หรือ g-factor เป็นความสามารถพื้นฐานทางสมองและเป็นความสามารถทั่ว ๆ ไปในการประกอบกิจกรรมตลอดจนใช้เป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และองค์ประกอบเฉพาะ (Specific factor) หรือ s-factor เป็นความสามารถพิเศษของบุคคลซึ่งจำแนกลงไปในเฉพาะกิจอย่างเดียว (Anastasi. 1967 : 327-328) เช่น ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางตัวเลข ความสามารถทางเครื่องจักรกล เป็นต้น ซึ่งความสามารถเหล่านี้ แต่ละคนมีความแตกต่างกัน องค์ประกอบทั้งสองนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการแสดงความคิดเห็นหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ สเปียร์แมน จึงสร้างแบบทดสอบย่อยหลายฉบับ แต่ละฉบับมีองค์ประกอบทั่ว ๆ ไป กับองค์ประกอบย่อย ปัจจุบันแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา g-factor ได้ดีที่สุด คือแบบทดสอบโปรเกรสซีฟ แมทริซีส (Progressive Matrices) ของราเวน (ชัยพร วิชชาวุธ. 2525 : 358)

3. ทฤษฎีองค์ประกอบหลายตัว (Multiple Factor Theory) เซอร์ สโตน (L.L. Thurstone) ได้ใช้การวิเคราะห์ตัวประกอบ (factor analysis) แยกความสามารถต่าง ๆ ของมนุษย์ออกเป็นทั้งหมด 7 กลุ่ม เซอร์สโตน เรียกความสามารถทั้ง 7 กลุ่มว่า ความสามารถปฐมภูมิ (Primary mental abilities) เซอร์สโตนไม่ยอมรับว่า คนเรามีความสามารถพื้นฐานหรือความสามารถทั่วไป “g” ของสเปียร์แมน ทฤษฎีของเซอร์สโตนเน้นความแตกต่างภายในตัวบุคคล (intra-individual differences) ระหว่างความสามารถเฉพาะต่าง ๆ ความสามารถปฐมภูมิ 7 กลุ่ม คือ ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางจำนวน ความสามารถทางความจำ ความสามารถในการใช้คำได้อย่างคล่องแคล่ว ความสามารถด้านเหตุผล ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และความสามารถทางความว่องไวต่อการรับรู้ (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2536 : 80-81)

4. ทฤษฎีโครงสร้างเชาวน์ปัญญา (The Structure of Intellect) ทฤษฎีนี้ กิลฟอร์ด (Guilford) ได้ขยายแนวความคิดของเซอร์สโตน ออกเป็นอีกหลายองค์ประกอบตามรูปแบบโครงสร้างของเชาวน์ปัญญาประกอบด้วย สามมิติ คือ มิติเนื้อหา (Contents) มิติการปฏิบัติการ (Operations) และผลมิติการกระทำของสมอง (Product) ในแต่ละมิตียังแยกความสามารถย่อยออกเป็นดังนี้ มิติเนื้อหาแบ่งเป็นด้านภาพ ด้านสัญลักษณ์ ด้านภาษา และด้านพฤติกรรม มิติการปฏิบัติการแบ่งเป็น การรู้ การเข้าใจ ความจำ การคิดokenกนัย การคิดแบบเอกนัย และการคิดแบบประเมินค่า มิติผลของการกระทำของสมอง

แบ่งเป็น หน่วย จำพวก และความสัมพันธ์ ระบบการแปลงรูป (ลัวัน สายยศ. 2525 : 43-45)

การวัดระดับเชาวน์ปัญญา

วิธีการที่ใช้ทดสอบเชาวน์ปัญญามี 2 ชนิด คือ (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2536 : 85-86)

1. การทดสอบเป็นรายบุคคล (Individual Test) หมายถึงการทดสอบทีละคน ผู้ที่ดำเนินการทดสอบจะต้องได้รับการอบรมเป็นพิเศษทั้งการทดสอบ การให้คะแนน และการตีความหมายของคะแนน ตัวอย่างแบบทดสอบนี้ได้แก่ แบบทดสอบสแตนฟอร์ด-บินเน็ต (Stanford-Binet) และแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาของเวคสเลอร์ (Wechsler Intelligence Scales) ซึ่งมีแบบทดสอบสำหรับเด็กและผู้ใหญ่เป็นต้น

2. การทดสอบเป็นกลุ่ม การทดสอบแบบนี้ใช้แบบทดสอบที่คิดขึ้นพิเศษสำหรับใช้ทดสอบเชาวน์ปัญญาเป็นกลุ่ม เพื่อที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ผลของคะแนนสอบเชาวน์ปัญญาแบบนี้จะไม่แน่นอนเท่ากับการทดสอบเป็นรายบุคคล ตัวอย่างแบบทดสอบกลุ่มนี้ที่ใช้กันแพร่หลายคือ Kihlman-Anderson Intelligence Test, Lorge-Thorndike Intelligence Test และ California Test of Mental Maturity เป็นต้น

การสื่อความหมายของการทดสอบเชาวน์ปัญญา วิลเลียม สเตอร์น (William Stern) นักจิตวิทยาชาวเยอรมันเป็นบุคคลแรกที่บัญญัติศัพท์คำว่าระดับความสามารถทางเชาวน์ปัญญา หรือ เกณฑ์ภาคเชาวน์ (Intelligence Quotient) ซึ่งเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$I.Q. = \frac{MA}{CA} * 100$$

I.Q. = Intelligence Quotient

MA = Mental Age คือ อายุสมอง ซึ่งได้จากการตอบแบบทดสอบอายุสมอง

CA = Chronological Age หมายถึง อายุตามปฏิทินหรืออายุจริง

แบบทดสอบ เดอะโปรเกรสซีฟ แมทริชิส (The Progressive Matrices) แบบทดสอบนี้ได้พัฒนาขึ้นในประเทศอังกฤษ โดยเจ.ซี.ราเวน (J.C. Raven) ซึ่งออกแบบสร้างขึ้นเพื่อวัดองค์ประกอบทั่วไป (g-factor) ของสเปียร์แมน (Spearman) มีลักษณะเป็นแบบไม่ใช้ภาษาตัวแบบทดสอบเป็นรูปต่าง ๆ ที่จัดเป็นระบบภาพเป็นรูปทรงเรขาคณิต

แบบทดสอบนี้มี 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 The Colored Progressive Matrices (CPM)

ชุดที่ 2 The Standard Progressive Matrices (SPM)

ชุดที่ 3 The Advanced Progressive Matrices (APM)

ลักษณะของแบบทดสอบ ประกอบด้วย รูปภาพที่จัดเป็นชุดย่อย ๆ 3-5 ชุด และข้อปัญหาแต่ละข้อมีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดไปตอบ อาจเป็น 6-8 ตัวเลือก โดยมีภาพที่กำหนดให้ 1 ภาพ ซึ่งภาพนี้มีส่วนที่ขาดหายไป ให้ผู้รับการทดสอบเลือกเอาภาพที่เป็นตัวเลือก 1 ภาพ ซึ่งคิดว่าเป็นส่วนที่ขาดหายไปของภาพที่กำหนด แล้วทำภาพนั้นสมบูรณ์ แบบทดสอบนี้ดำเนินการทดสอบเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ (Anastasi. 1968: 241-247)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้แบบทดสอบชุดที่ 2 คือ The Standard Progressive Matrices (SPM) แบบทดสอบชุดนี้สร้างขึ้นมามาเพื่อใช้กับบุคคลที่อยู่ในทุกระดับอายุ ทุกเพศ ไม่ว่าระดับการศึกษา เชื้อชาติ หรือสภาวะร่างกายจะเป็นอย่างไรก็ตาม แบ่งเป็นชุดของข้อปัญหาชุดย่อย ๆ ได้ 5 ชุด คือ A, B, C, D, และ E ซึ่งแต่ละชุดมีข้อปัญหา จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ ลักษณะของข้อปัญหาเป็นภาพขาวดำสำหรับสองชุดแรกถึง A และ B นั้น แบบฟอร์มของรูปภาพเป็นเช่นเดียวกับข้อปัญหาในชุด A และ B ของ CPM ตั้งแต่ชุด C, D และ E เป็นข้อปัญหาที่มีความยากและรูปฟอร์มซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ

การทดสอบความสามารถทางเชาว์ปัญญา โดยใช้ แบบทดสอบ The Progressive Matrices คือการทดสอบที่ง่าย ๆ แบบหนึ่งไม่สลับซับซ้อนไม่มีอิทธิพลทางภาษา และวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง แบบทดสอบนี้จะบอกถึงความสามารถในการสังเกต (Ability in Observation) การรับรู้ทางตาเห็น (Visual Perception) การคิดอย่างกระจ่าง (Clear Perception) และเหตุผลขัดแย้ง (Critical Reasoning)

แบบทดสอบนี้มีความสัมพันธ์กับแบบทดสอบของสแตนฟอร์ด-บินเน็ต เป็น .78 (ณรงค์ศักดิ์ และสมทรง สุวรรณเลิศ. 2519 : 123) และมีความสัมพันธ์กับ Verbal test ของ เวคสเลอร์ เป็น .58 กับ Performance เป็น .70 (สมทรง สุวรรณเลิศ. 2511 : 207) ซึ่งนับว่า เชื่อถือได้

4.1.4.2งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเชาว์ปัญญากับการปรับตัว งานวิจัยในประเทศ

สุวิมล ว่องวานิช(2522 : 60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สหสัมพันธ์พหุคุณระหว่างองค์ประกอบด้านเชาว์ปัญญา ปัญหาส่วนตัว นิสัย และทัศนคติทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบเชาว์ปัญญาแทรชีสก้าวหน้ามาตรฐาน The Standard Progressive Matrices (SPM) แบบสำรวจปัญหาส่วนตัวของ มูนีย์(The Mooney Problem Check List) และแบบสำรวจนิสัย และทัศนคติทางการเรียน ซึ่งปรากฏผลว่าองค์ประกอบด้านเชาว์ปัญญา มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยยะสำคัญที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.48

ศึกษา พาหะมาก (2532 : 69-70) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง พัฒนาการทางสติปัญญาและการปรับตัวของนักเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 800 คน พบว่า พัฒนาการทางสติปัญญา มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับ พัฒนาการทางการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยในต่างประเทศ

แดช และคาร์นันโก (Dash and Kanungo. 1961 : 393) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับแบบสอบถามแทรชีสก้าวหน้ามาตรฐาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กนักเรียนอินเดียชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 200 คน โดยใช้แบบสอบถามแทรชีสก้าวหน้ามาตรฐาน The Standard Progressive Matrices (SPM) วัดเชาว์ปัญญา แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ความรู้ทั่วไปและภาษา ผลปรากฏว่า คะแนนจากแบบสอบแทรชีสก้าวหน้ามาตรฐาน สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ความรู้ทั่วไป ภาษา และคะแนนรวมในระดับค่อนข้างสูง

แคนเดอร์เรียน(Kanderian 1970: 644 – A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบความคิดสร้างสรรค์ และแบบสอบเชาว์ปัญญาของนักเรียนในอิรัก จำนวน 400 คน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้คะแนนจากแบบสอบ 10 วิชาของโรงเรียน แบบสอบเชาว์ปัญญาใช้แบบสอบองค์ประกอบ จี ของ เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell.) และแบบสอบวัดความสามารถทางสมองขั้นพื้นฐาน (Modified Arabic Primary Mental Ability Test) ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนจากแบบสอบองค์ประกอบ จี ขิง เรย์มอนด์ บี แคทเทล และ

คะแนนจากแบบสอบถามวัดความสามารถทางสมองชั้นพื้นฐาน มีค่าเท่ากับ 0.29 และ 0.31 ตามลำดับ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.01

จากการศึกษาผลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ สรุปว่าเชาว์ปัญญา มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียน

4.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านครอบครัวและการปรับตัว

4.2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพภาพของบิดามารดาและการปรับตัว

4.2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพภาพของบิดามารดาและการปรับตัว

สภาพภาพสมรสของบิดามารดา หมายถึง สภาพการสมรสของบิดามารดาของนักเรียน โดยจำแนกเป็นคู่(อยู่ด้วยกัน)และหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่

นิวแมน ลอรา และ คริสติน(Newman, Laura and Christine. 1993 : 951 – 962) ได้จำแนกครอบครัวตามสภาพการสมรสออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ครอบครัวสมบูรณ์ (Intact Family) หมายถึง ครอบครัวที่บิดามารดาและบุตรอาศัยอยู่ด้วยกัน มีความผูกพันทางสายเลือดหรือกฎหมาย โดยสมาชิกแต่ละคนมีความผูกพันใกล้ชิด สมาชิกในครอบครัวมีส่วนช่วยเหลือ มีส่วนให้และรับประสบการณ์จากกันซึ่งความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสำคัญต่อชีวิต และสภาพจิตใจของเด็กเป็นอันมาก ทำให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมรอบตัวได้

2. ครอบครัวแยกกันอยู่หรือครอบครัวหย่าร้าง (Separated/Divorced) หมายถึง สภาพครอบครัวที่มีเพียงบิดามารดาเพียงฝ่ายเดียว จะเป็นด้วยหย่าร้าง การทอดทิ้ง หรือการแยกกันอยู่ก็ตาม นับว่าเป็นการสิ้นสุดของสภาพชีวิตสมรส และจะเป็นผลให้เด็กขาดการดูแลเอาใจใส่ไม่ได้รับความรักความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจเท่าที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีผลทำให้เด็กมีความรู้สึกไม่ปลอดภัย รู้สึกถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยว ขาดผู้ที่จะเป็นแบบอย่างของเด็ก

สภาพครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อทัศนคติหรือพฤติกรรมของเด็กเพราะบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวย่อมมีอิทธิพลในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้กับเด็ก (สุพัตรา สุภาพ. 2521 : 50) และรุจ วังษ์ (2515 : 39) กล่าวว่า บิดามารดาและผู้ปกครองนับว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและคลุกคลีกับเด็กเป็นประจำ เป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่าคนอื่น ๆ เป็นผู้มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด ในด้านความประพฤติและการดำเนินชีวิตและสาเหตุที่ทำให้เยาวชนมีปัญหาเรื่องการปรับตัว ประพฤติเป็นคนเกเร ที่เกิดจากครอบครัวผู้ปกครองนั้น ได้แก่ การแตกแยกหรือหย่าร้างในครอบครัว พ่อแม่หรือผู้ปกครองทอดทิ้งไม่เอาใจใส่

นอกจากนี้ มาโนช สุขกฤษ (2526 : 65) ได้ให้ความเห็นว่า เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ขาดความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการตาย การหย่าร้าง พ่อแม่แยกกันอยู่และสภาวะอื่น ๆ ที่ทำให้สูญเสียพ่อแม่ จะทำให้เด็กขาดความรักและความอบอุ่นที่ควรจะได้รับ เป็นคนมีปมด้อยในตนเอง เมื่อโตขึ้นจะประสบปัญหาการปรับตัวและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ สุชา จันทรเฒ (2529 : 166-167) ได้กล่าวว่า ถ้าเด็กมาจากครอบครัวที่แตกแยก กล่าวคือ บิดามารดาหย่าร้างแรกกันอยู่ หรือบิดามารดามีภรรยาหลายคน ซึ่งบุตรของภรรยาแต่ละคนได้รับความรักไม่เท่าเทียมกัน จะทำให้เด็กขาดความสุข เกิดการเบื่อหน่ายบ้าน คิดว่าตนไม่เป็นที่ปรารถนาของครอบครัวจึงกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาในที่สุด เช่น ประพฤติผิดกฎของโรงเรียน ไม่สนใจเรียน เล่นการพนัน หรือขโมยของผู้อื่น เป็นต้น

4.2.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพภาพของบิดามารดาและการปรับตัว

งานวิจัยในต่างประเทศ

เฮทเธอริงตัน (Hetherington. 1984 : 389) ได้ศึกษาเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง มีการแสดงอารมณ์ของความทุกข์ และความผิดปกติของพฤติกรรม พบว่าวัยรุ่นต้องรับมือกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามปกติของพัฒนาการ และความบาดหมางของบิดามารดาในเวลาเดียวกันทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในการปรับตัวทางจิตวิทยาการใช้สิ่งเสพติด และแอลกอฮอล์

มอรั้น (Moran. 1990 : 5347) ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาการปรับตัวทางด้านอารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่นตอนต้น ที่มาจากครอบครัวแตกแยก ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การปรับตัวทางด้านอารมณ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ของวัยรุ่นดังกล่าว ได้แก่ ความรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้งจากมารดากับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญอันเนื่องมาจากครอบครัวที่แตกแยก

มัล ฮอลล์แลนด์ (Mul Holland. 1990 : 439 B) ได้ศึกษาสภาพจิตใจของเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โดยศึกษากับกลุ่มเด็กวัยรุ่นจากโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 96 โรงเรียน พบว่าสถานการณ์หย่าร้างของพ่อแม่เป็นวิกฤติการณ์ที่เลวร้ายที่กระทบกระเทือนจิตใจส่งผลกระทบยาวต่อชีวิตเด็กด้วย ซึ่งมีความสอดคล้องกับ แพนสกาย (Pansky. 1990 : 3143-B) ได้ศึกษาบทบาททางเพศและการปรับตัวของเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โดยทำการศึกษเด็กเกรด 2 และเกรด 3 จำนวน 139 คน โดยเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง 56 คน และมาจากครอบครัวสมบูรณ์ 83 คน พบว่าการหย่าร้างก่อให้เกิดความแค้นแก่เด็ก ๆ เป็นอย่างมาก ซึ่งเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้างจะมีลักษณะดังนี้ คือ มีความวิตกกังวล ความกดดัน ความกลัว ก้าวร้าว และมีปัญหาทางการเรียนมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่สมบูรณ์

นอกจากนี้ อีเซนเบอร์เกอร์ (Eichengberger. 1990 : 792) ได้ศึกษาตัวแปรในครอบครัวที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง กลุ่มตัวอย่างเป็นบิดามารดาที่หย่าร้างแต่ยังไม่ได้แต่งงานใหม่ และเป็นผู้ดูแลเด็ก อายุ 5-18 ปี จำนวน 111 คน พบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อการปรับตัวของเด็กที่มาจากครอบครัวหย่าร้างได้แก่ บทบาทหน้าที่ของบิดามารดาและระดับความขัดแย้งในครอบครัว นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า หน้าที่ของบิดามารดาที่หย่าร้างในการหาเลี้ยงครอบครัวตลอดจนการดูแลเอาใจใส่สมาชิกในครอบครัว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับตัวของเด็ก

งานวิจัยในประเทศ

วิรวรรณ นิจนตร (2526 : 197) ได้ศึกษาสภาพเชิงจิต-สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่าวัยรุ่นที่มา

จากครอบครัวแตกแยกมีมีโนภาพแห่งตนต่ำกว่า ซึมเศร้ามากกว่า วิตกกังวลมากกว่า และมีสุขภาพจิตส่วนรวมเสื่อมกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวปกติ

ศุภลักษณ์ พุทธิพงษ์ศิริ (2534 : 167) ได้ศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง พบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกันมีพฤติกรรมชอบแกล้งเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้หย่าร้างกัน และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกันมีมนุษยสัมพันธ์น้อยกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้หย่าร้างกัน และ

นิลวรรณ ศิริอังกุล (2535 : 76) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุระหว่าง 11-16 ปี จำนวน 534 คน พบว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวปกติภาพจิตด้านการปรับตัวทางอารมณ์ดีกว่านักเรียนในครอบครัวที่แตกแยก

โดยสรุปจากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าสถานภาพของบิดามารดามีผลกระทบต่อสุขภาพจิต การปรับตัวในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการเกิดพฤติกรรมของเด็ก มีผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างในสังคม และที่สำคัญอาจทำให้เกิดปัญหาด้านสังคม เช่น ดิตยาเสพติด การลักขโมย อาชญากรรมได้

กุลวรรณ วิทยาวงศ์จุติ(สาวภา เบ็ญจพันธุ์ทวี. 2540; อ้างอิงจาก กุลวรรณ วิทยาวงศ์จุติ. 2526 : 5-7ความสัมพันธระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน สหศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 499 คน ผลปรากฏว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว โดยมีค่าสหสัมพันธ์ .4534 นั่นคือ เด็กวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดีจะมีการปรับตัวดี แต่ถ้าวัยรุ่นมีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดีก็จะมีการปรับตัวไม่ดีไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากมาจากสภาพครอบครัวที่อบอุ่น ภายในบ้านมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างพ่อแม่ลูก ทำให้ลูกสามารถปรับตัวได้ และเข้าสังคมได้โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ

4.2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครองและการปรับตัว

4.2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครองและการปรับตัว

ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตเด็ก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นตัวจักรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อตัวเด็กอย่างยิ่ง ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนความประพฤติ และรวมไปถึงความสำเร็จในชีวิตของเด็กก็ว่าได้ถ้าจะพิจารณาถึงความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ไม่น้อยโดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีความมุ่งหวังต่อการประสบความสำเร็จของบุตรหลานของตน เขาย่อมต้องการให้เด็กได้รับการศึกษาในระดับสูงสุดเท่าที่จะทำได้ และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี พ่อแม่ผู้ปกครองที่เข้าใจ จะให้ความสนใจในการศึกษาของเด็ก มีเวลาในการเอาใจใส่ดูแลการเรียนของเด็กให้คำแนะนำในการเรียนแก่เด็กเป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กสามารถทำการศึกษาล่าเรียนจนประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี (นิเทศ เจริญภักดิ์ชูรณ์. 2543 : 32)

ด้านนักเรียนที่มาจากต่างจังหวัด ต้องจากครอบครัว ซึ่งมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง ย่อมต้องการการสนับสนุนการเรียนด้วยดี ทั้งทางด้านทุนทรัพย์กำลังใจด้านการเรียน และให้ความร่วมมือด้านการเรียน จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ แต่ถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนที่จริงจัง ย่อมมีผลในทางตรงกันข้าม คือ ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ สอดคล้องกับการศึกษาของพระมหามณเฑียร ธีรานนุโ (2534 : 102) เรื่องการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย พ.ศ. 2498 – 2530 พบว่า ปัญหาการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยประสบปัญหาด้านการเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการศึกษาสายปริยัติธรรม แผนกบาลี ทั้งนี้เพราะขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังจากพระเถระผู้ใหญ่ในมหาเถรสมาคม และจากรัฐบาล

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การสนับสนุนการเรียนจากผู้ปกครอง ย่อมมีผลต่อการเรียนของนักเรียน

4.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเรียนจาก

ผู้ปกครองและการปรับตัว

งานวิจัยในประเทศ

นฤมล พิกุลณี (2531 : 49) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบด้านสภาพส่วนตัว ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจของสามเณรที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำแนกตาม ประเภทโรงเรียน: กรณีจังหวัดลำปาง พบว่า การสนับสนุนการเรียนจากพระเถระภายในวัด มีผลต่อการเข้าเรียนของสามเณร เพราะทำให้เกิดความอบอุ่นและมีกำลังใจในการเรียน

จากการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า การเรียนของนักเรียนที่เป็นพระภิกษุสามเณรที่ประสบผลสำเร็จ มีผลมาจากการให้การสนับสนุนด้านการศึกษาจากผู้ปกครอง

4.2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดา

มารดาหรือผู้ปกครองและการปรับตัว

4.2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

หรือผู้ปกครองและการปรับตัว

สมทรง สุวรรณเลิศ (สมทรง สุวรรณเลิศ 2514 : 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ หรือยากจนมักจะมีปัญหาทางร่างกายและจิตใจ และนำไปสู่ปัญหาความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลเสียต่อการเรียน และต่อปัญหาทางด้าน อารมณ์ และโศก ชูพิชัยกุล และคนอื่นๆ (ม.ป.ป. .180) กล่าวว่า สาเหตุที่ฐานะทางเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตนี้อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจที่ย่อม หมายถึง การมีความรู้สึกมั่นคงในตัวเองจึงทำให้กดดันน้อย บุคคลไม่ต้องทนทุกข์อยู่กับภาวะเคร่งเครียดหรือข้อขัดแย้งในใจมากมายนัก

4.2.3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา หรือผู้ปกครองและการปรับตัว

งานวิจัยในต่างประเทศ

การริ้นสันและคนอื่นๆ(Garrison and others.1965 : 403-407) ได้ศึกษาถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียน พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่างๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนได้

จอห์นสัน(กุศยา แสงเดช.2518: 9; อ้างอิงจากJohnson.1967 : 27) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้นักเรียนเก่งในโรงเรียนมัธยมแคนซัสซิตี และนักเรียนมิสซูรี โดยการศึกษาว่า ความแตกต่างทางฐานะเศรษฐกิจ จะมีผลต่อการเรียน บุคลิกภาพ และทัศนคติของนักเรียนที่เรียนเก่งหรือไม่ พบว่าพวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จะมีจุดเด่นเกี่ยวกับการใช้คำพูด มีค่านิยมสูง และพวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีจุดเด่นที่เข้ากับเพื่อนได้ดีกว่า แต่นักเรียนทั้งสองประเภทไม่แตกต่างกันในนิสัยการทำงาน การควบคุมตนเอง และการรับผิดชอบ

วาเนอร์(Ringness.1968 : 270 ; Citing Warner.1948 : 113-119) ได้ใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ พบว่าพวกชนชั้นกลางจะเป็นคนที่มีความมั่นคงทางอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่าย และมีอาการทางประสาท เช่น กัดเล็บ พวกนี้มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ มีความวิตกกังวล ปรับตัวเข้ากับสังคมลำบากมากกว่าชนชั้นกลางและชนชั้นสูงและจากรายงานผลการประชุมของคณะกรรมการเกี่ยวกับสุขภาพจิต(The Joint Commission on Mental Health of children.1973 . 1973 :25) ซึ่งศึกษาพวกอินเดียแดงอเมริกัน พบว่าความยากจนและมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตใจอย่างมาก เช่น เป็นพวกติดสุรา โรคประสาท ปรับตัวอยู่ในสังคมได้ไม่ดี เป็นคนเฉยเมย และแยกตัวเอง

ฟิลลิปส์(Phillips.1968 : 1405-A) ศึกษาองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา คือองค์ประกอบด้านจิตวิทยา สังคมวิทยา และด้านเศรษฐกิจของนักศึกษาระดับปริญญาเอก ที่มีความสัมพันธ์กับการได้รับความสำเร็จ และไม่ได้รับความสำเร็จตามหลักสูตรปริญญาเอก ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา พบว่าแรงจูงใจที่ทำให้ได้รับความสำเร็จที่สำคัญ คือ การได้รับความ

ช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษาต่างๆ เงินช่วยเหลือต่างๆ มีผู้สนับสนุนทางการเงินอย่างเพียงพอ มีการปรับตัวดีทั้งทางร่างกาย สังคมและจิตใจ มีความสัมพันธ์กับนักศึกษาด้วยกันเป็นอย่างดี และผู้เรียนไม่สำเร็จเนื่องจากขาดแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดคือ มีเงินใช้ไม่เพียงพอ ขาดความช่วยเหลือทางการเงิน มีการปรับตัวกับเพื่อนไม่ดี

มอทลีย์(Motley.1970 : 2501) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายค่าขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในวิทยาลัยชั้นปีที่ 2 จำนวน 1,185 คน ผลการศึกษาพบว่าสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นตัวหนึ่งที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

เวิร์thingตัน(สุมัลลิกการ อุดการ. 2537 : 8 ; อ้างอิงจาก Worthington.1971 : 7-10)ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้ของครอบครัว โดยแบ่งฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลางและระดับสูง ให้การส่งเสริมการเรียนของเด็กในความปกครองสูงกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำ

ไรท์บี้น(Wright and Bean.1974 : 277-283) ได้ศึกษาอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเรียนของนักศึกษาจำนวน 1,613คน พบว่ารายได้ของครอบครัวเป็นตัวทำนายคะแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุด

งานวิจัยในประเทศ

วัฒนา พุ่มเล็ก(2513 : 68-71) ศึกษาเปรียบเทียบของค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 232 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง จำนวน 116คน และนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ จำนวน 116คนพบว่า รายได้ของบิดามารดา เป็นสิ่งเสริมความสามารถในการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง แต่ถ้านักเรียนที่มี

ปัญหาในสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ

ธีรศักดิ์ ศรีพรวิสิฐ(2515 : 80-81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบ ทางด้านเศรษฐกิจการปรับตัวกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษาปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในวิทยาลัยครู ภาคใต้ พบว่ากลุ่มนักศึกษาที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ จะมีปัญหาด้านการปรับปรุง ตัวสูงที่สุด ฐานะที่แตกต่างกันทำให้บุคคลพบปัญหาแตกต่างกัน

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 88) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัว ระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน ปีการศึกษา 2521 จำนวน 678คน ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา พบว่าโดยส่วนรวม แล้วนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ปานกลางและสูง มีสภาพปัญหาในการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีสภาพปัญหา ในด้านการปรับตัวมากกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและสูง

เอกวิทย์ ณ ถलग และคนอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ.2522 : 81) ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ของผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่4 โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิชา คือ การอ่าน การเขียน และเลข กลุ่มตัวอย่าง ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 จำนวน 28 โรงเรียนในจังหวัดพระนครศรี สุรินทร์ ลำปาง และ นครศรีธรรมราช พบว่ากลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดสุรินทร์ทำคะแนนได้ต่ำกว่าจังหวัดอื่นมาก ซึ่ง ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า จังหวัดนี้มีปัญหาทางเศรษฐกิจมากกว่าจังหวัดอื่น คือ ประชากรมีรายได้น้อย การคมนาคมไม่สะดวก จึงมีผลต่อสภาพการเรียนรู้ต่ำของนักเรียนด้วย

อำรุง จันทวานิช(2526 : 54-60) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลขององค์ประกอบ ทางด้านโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้แก่ คุณภาพของโรงเรียน ครู ลักษณะของนักเรียน และภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 23,555คน และบิดามารดาหรือ ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 1,753คน ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ ขนาดของโรงเรียน สถานะทาง

เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ประสบการณ์ในการเรียนก่อนเข้าโรงเรียน และประวัติในการเรียน กล่าวคือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เคยเรียนชั้นอนุบาลมาก่อน และไม่เคยเรียนซ้ำชั้น

วัลลภา ตันติสุนทร(2532 : 164) ศึกษาพบว่ารายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดของนักศึกษาพยาบาล โดยพบว่ากลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ มีความเครียดมากที่สุด

จิราภรณ์ ไชยรัตน์(2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่ศึกษา 5 ตัวแปร คือ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ขนาดครอบครัวบรรยากาศในครอบครัว และบรรยากาศการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ขนาดของครอบครัว บรรยากาศในครอบครัว และบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกัน มีการปรับตัวทางอารมณ์แตกต่างกัน

จากงานวิจัยในข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีอิทธิพลทำให้การประสพปัญหาของนักเรียนแตกต่างกัน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาหรือผู้ปกครองน่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

4.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและการปรับตัว

4.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและการปรับตัว

อรัญญา รุกขมธุร์ (2526 : 6-7) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการส่วนใหญ่ที่เหมือนกัน คือมีความต้องการในการปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียนสูงเป็นอันดับหนึ่ง และด้านการเรียน

การสอนเป็นอันดับรองลงมา นอกจากนี้นักเรียนยังมีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการ ด้านสุขภาพอนามัยทั่วไปของนักเรียนและอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งการตรวจรักษาฟัน ฯลฯ ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะนักเรียนในวัยนี้ ต้องการดูแลและเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเพราะสภาพแวดล้อมที่สับสนในสังคม อาจก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ และร่างกายนักเรียนจึงมีความต้องการให้โรงเรียนเข้าใจถึงสุขภาพอนามัยทั้งร่างกายและจิตของนักเรียน ความรู้สึกของครูอาจารย์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไว้ว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนหมายถึง สภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนและครูเป็นต้นว่า ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง กิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียน ได้แบ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 7 ด้าน คือ

1. การเรียนการสอนหมายถึง สภาพหรือบรรยากาศการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร วิธีสอน การวัดผล ตำรา และเอกสารประกอบการสอน
2. การบริหารงานหมายถึง แนวนโยบายการดำเนินงานการบริหารโรงเรียน กฎข้อบังคับและระเบียบวินัยที่มีผลบังคับใช้กับนักเรียนและครู เป็นต้น
3. การให้บริการนักเรียนหมายถึง การบริการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน เช่น บริการแนะแนว บริการอาหารกลางวัน บริการสุขภาพ บริการห้องสมุด บริการรับส่ง เป็นต้น
4. การจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้การศึกษาที่สมบูรณ์แก่นักเรียน เช่น กิจกรรมการปกครอง ชุมนุมทางวิชาการ กิจกรรมรื่นเริงและกีฬา เป็นต้น
5. สังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง ความสัมพันธ์ในหมู่นักเรียนและครู การคบเพื่อนของนักเรียนภายในโรงเรียน การรวมกลุ่มความสัมพันธ์และความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาการกลุ่มที่จัดขึ้นในโรงเรียน
6. อาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะของสถานที่ภายในโรงเรียน เช่น ตึกเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ โรงอาหาร ที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งการจัดตกแต่งบริเวณความสะอาดของอาคารและบริเวณ การบำรุงรักษา และสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียน เช่น กลิ่นเหม็น เสียงรบกวน แหล่งเสื่อมโทรม เป็นต้น

7. จริยธรรม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับความประพฤติของครูและนักเรียนที่อยู่ในศีลธรรมอันดี มีการปฏิบัติไปในทางสร้างสรรค์ และทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างผาสุก

ชีรวัดน์ นิจนตร (2526 : 28 – 29) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยแบ่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้าง วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ และอาณาบริเวณที่อยู่รวมไปถึงลักษณะการจัด การตกแต่งและการใช้พื้นที่หรือ สิ่งก่อสร้างต่างๆ

2.สภาพแวดล้อมทางด้านสภาพสังคม หมายถึง การปฏิสัมพันธ์หรือการ เกี่ยวข้องระหว่างบุคคลต่างๆ ภายในโรงเรียน

3.สภาพแวดล้อมทางจิต หมายถึง ลักษณะการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่าสอดคล้องกับความคิดและความต้องการของเขาหรือไม่เพียง เช่น การรับรู้เกี่ยวกับ ความสมเหตุและผลระหว่างการกระทำของเขากับผลที่ได้รับ

จากงานเอกสารที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนักเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนน่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเครือข่ายทอโลก

4.3.1.1งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและการปรับตัว

งานวิจัยในต่างประเทศ

เลวินและคนอื่นๆ(วิลลาต บุญทองขาว.2526 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Lewin and others. 1939 : 271-279) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนแบบอัตตธิปไตยมีแนวโน้มเป็นเด็กก้าวร้าว หยาบกระด้าง ไม่มีความเห็นใจผู้อื่น ส่วนชั้นเรียนที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยนั้นกลับสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสามัคคีปรอง

ต้องเป็นมิตรต่อกัน การเรียนร่ารื่นมีบรรยากาศที่น่าสบายใจน่าเรียน เพราะครูรู้จักจัดความกดดันความเกรงกลัวใดๆออกไปจากชั้นได้

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (Oberteuffer. 1954 : 296-297) ได้ศึกษาสภาพจิตที่เกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน พบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่ง ที่มีเหตุผลต่อสภาพจิตของเด็กและจัดบรรยากาศของห้องเรียนดีจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

4.3.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและการปรับตัว

4.3.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและการปรับตัว

ก่อ สวัสดิพาณิชย์ และคนอื่นๆ(2512 : 93) ได้กล่าวว่า บรรยากาศแบบอัตตาธิปไตยนั้นเป็นผลให้งานเรียนร่ารดี แต่ผู้เรียนไม่มีใครมีความสุขและพอใจนัก แม้จะแสดงให้เห็นว่าร่าเรงก็เป็นเพียงผิวเผินไม่ยั่งยืน ส่วนบรรยากาศในห้องเรียนแบบประชาธิปไตยนั้น การเรียนร่าจะเป็นไปอย่างได้ผล ทางด้านจิตใจ ผู้เรียนมีความสุขและพอใจ

ยี่(Yee. 1971 : 22-13) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นองค์ประกอบทางสังคมอย่างหนึ่ง เมื่อเป็นองค์ประกอบทางสังคมก็เป็นระบบปฏิสัมพันธ์ของคนในองค์การนั้น นั่นคือ ในโรงเรียนจะมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับตัวแทนอื่นๆ โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้นมีอิทธิพลมาก ถ้ามีปฏิสัมพันธ์ในทางบวกก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนร่าและการปรับตัวที่ดี แต่ถ้ามีการปฏิสัมพันธ์ในทางลบก็จะทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจวิตกกังวลปรับตัวไม่ได้

4.3.3.2งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและการปรับตัว

งานวิจัยในประเทศ

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 79) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2521 จำนวน 678 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีปัญหาในการปรับตัวกับเพื่อนและครูมาก

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 130 – 142) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่ง พบว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการเรียน การสอน คือความสนใจในวิชาที่เรียน ผู้สอนมีความเป็นกันเอง และวิธีสอนของอาจารย์ ส่วนปัจจัยที่มีผลให้นักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด 3 ปัจจัย คือ ผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดี มีความเป็นกันเองและกระตือรือร้นในการสอน ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอน ใช้วิธีการสอนไม่ดี บรรยายไม่ถูกวิธี ทำให้ชั้นเรียนน่าเบื่อหน่าย

งานวิจัยในต่างประเทศ

ยี่ (Yee. 1971 : 41 – 42) ได้ทำการศึกษาปัญหาที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อการประสบความสำเร็จอย่างไร โดยแยกเด็กเป็นสองพวกคือพวกที่ถือตัวครูเป็นศูนย์กลาง พบว่า พฤติกรรมที่แสดงความจงเกลียดจงชังของครูต่อเด็กทำให้เด็กเป็นคนเฉยเมย ถอยหนี เจื้อยซาต่อการแก้ปัญหา เป็นปฏิปักษ์กับคนอื่น ก้าวร้าว ปรับตัวไม่ได้

โคแกน(Cogan. 1975 : 135 – 139) ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนของนิสิตดียิ่งขึ้นยิ่งอาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์และนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่

เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้เรียน ถ้ามีความสัมพันธ์ที่ดี ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ทำให้ผลการเรียนดียิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่าความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู น่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน

4.3.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและการปรับตัว

4.3.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและการปรับตัว

พวงสร้อย วรกุล(2522 : 84 -84) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนกับครูผลการศึกษา พบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลามีสภาพปัญหาในการปรับตัวกับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

นิภา นิธยาน (2530 : 139) ได้กล่าวถึงเพื่อนและอิทธิพลของเพื่อน ในช่วงของการเป็นวัยรุ่นไว้ว่า เพื่อนและครูรู้จักมีอิทธิพลอย่างยิ่งในชีวิตวัยรุ่น เพราะเด็กในวัยนี้ย่อมมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้เพื่อนฝูงยอมรับนับถือ ถ้าเด็กได้รับการยกย่องนับถือจากเพื่อนมากเพียงใดย่อมทำให้เป็นคนมีลักษณะเป็นมิตร น่าคบ และกล้าแสดงออกในสิ่งต่าง ๆ เด็กในวัยรุ่นถ้ามีการสังคมไม่ดี และไม่ได้รับการยกย่อง จะรู้สึกแค้นเคืองและบางครั้งมีความหวาดหวั่นใจ เด็กจะพยายามที่จะยอมรับและคล้อยตามความเห็น การกระทำทุกอย่างของเพื่อนแม้บางครั้งจะไม่เต็มใจก็ตาม จะเห็นได้ว่า เด็กที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนจะมีลักษณะเป็นอิสระ อารมณ์ดี และเป็นตัวของตัวเองมากกว่าจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลความคิดของคนอื่น

แสดรงค์ (Strang. 1958 : 248) กล่าวว่า ปัญหาด้านการเรียนของเด็กวัยรุ่นในเรื่องพลังและประเภทของปัญหาด้านวิชาการว่า เด็กแสดงความกลัวและไม่สบายใจออกมา ในเรื่องการสอน การพูดหน้าชั้น การประสบความล้มเหลวในการเรียน เด็กมีความวิตก

กังวลในเรื่องสอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้านขาดความสนใจบางวิชา ต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียน ตำราไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดีมีเสรีภาพน้อยเกินไปในห้องเรียน และสภาพการเรียนภายในห้องเรียนวุ่นวาย เวลาที่ใช้ในการอภิปรายในห้องเรียนไม่พอ และเด็กตระหนักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 12) ได้แบ่งความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน เอาไว้ 2 ลักษณะคือ

1. ความสัมพันธ์ทางด้านอารมณ์ คือ ความสัมพันธ์ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึก และความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เป็นการตัดสินใจพิจารณาใด ๆ อาศัยความรู้สึก อารมณ์ และอาวูโสเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้ เป็นกิจกรรมทางความรู้สึกอารมณ์ เช่น การบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ การเชียร์กีฬา เป็นต้น ความสัมพันธ์แบบนี้ย่อมสูญหายและถูกทำลายได้โดยง่าย เพราะไม่ได้เกิดด้วยเหตุผลและหลักการใด ๆ

2. ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา ตั้งอยู่บนเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผลและสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงานระหว่างอาจารย์กับศิษย์ที่เฝ้าหาความรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจพิจารณาปัญหาใด ๆ ก็อาศัยเหตุผลและหลักการ และความรู้เป็นหลัก ผู้มีเหตุผลที่ดีกว่าย่อมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้ได้แก่ การอภิปราย พุดคุย ถกเถียง ประชุมหรือสัมมนากันในเรื่องของวิชาความรู้ พบว่าลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบอย่างเดี่ยวที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์ของนักศึกษา ลักษณะของนักศึกษาที่เหมือนกันจะนำไปสู่ความสมัคสมานสามัคคีของกลุ่ม

นอกจากนี้ ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑูรย์ (2527 : 112 – 113) ได้กล่าวถึงข้อดีของการปรับตัวกับเพื่อนของวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยให้วัยรุ่นมีสิ่งยึดเหนี่ยว ไม่เกิดความรู้สึกถูกทอดทิ้งให้ว้าเหว่เกินไป
- 2) ช่วยให้วัยรุ่นมีประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อเป็นบทเรียนในวัยผู้ใหญ่

3) ช่วยให้อยู่รอดความเพ้อฝัน การปรับตัวเพื่อให้พ้นจากความกังวล ในปัญหาต่าง ๆ ทำให้อยู่รอดทางออกด้วยการสร้างความฝันต่าง ๆ ที่ตนเห็นว่าตนต้องการจะได้รับความสุข ความสำเร็จ ซึ่งเป็นการวาดภาพของตนเองในอุดมคติ การปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ มีเพื่อนคุยไม่มีเวลาว่างที่จะเพ้อฝัน

4) ช่วยให้อยู่รอดความเครียดหรือความกดดันได้ ความกังวลอัดอั้นใจของวัยรุ่นมีมาก ปัญหาบางปัญหาสามารถที่จะบอกเล่าให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองทราบได้ บางปัญหาไม่สามารถที่จะบอกเล่าให้ทราบได้ การคบเพื่อนจะช่วยให้วัยรุ่นได้ปรับทุกข์กับผู้ที่มิมีปัญหาเช่นเดียวกัน ช่วยทำให้เกิดความสบายใจ

5) ช่วยให้อยู่รอดเกิดความคิดในเรื่องการเสียดสี การเห็นแก่ส่วนร่วม การร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ช่วยให้อยู่รอดได้เรียนรู้ในเรื่องการอยู่ร่วมกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความอดทนอดกลั้น มีหลักเกณฑ์ในการทำงานที่เป็นแบบแผนและช่วยให้วัยรุ่นวางตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคม

กรอนลันด์ (Gronlund. 1959 : 232) ได้กล่าวว่า เมื่อเด็กเข้าโรงเรียน จนสู่วัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์การเข้าสังคมย่อมกว้างขวางออกไปตามลำดับ หากทุกสิ่งทุกอย่างได้พัฒนาไปตามปกติ กล่าวคือ เมื่อถึงวัยเข้าเรียนเด็กได้มีโอกาสมีความสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยเดียวกัน ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อน เด็กจะได้รับบทบาทของตนว่าควรจะมีปฏิบัติตนอย่างไร เมื่อต้องการอยู่กับเพื่อน การที่เด็กอยู่ร่วมกับเพื่อนได้จะทำให้รู้สึกอบอุ่นใจ มีความมั่นใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อเขาสามารถอยู่กับเพื่อนฝูงได้อย่างมีความสุขย่อมมีความปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับคนอื่นเพิ่มขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อคนทั่วไป ประสบการณ์ในการเข้าสังคมจะเพิ่มขึ้นทุกวัน เมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ชีวิตในสังคมจะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี

ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 271) ได้กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อสุขภาพจิต การปรับตัวและพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ เช่น ทำให้เด็กรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับจากคนอื่น มีความสัมพันธ์กับคนอื่นที่ดี และทำให้มีประสบการณ์ในการปะทะสังสรรค์ในสังคมด้วย

4.3.4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและการปรับตัว

งานวิจัยในประเทศ

ผ่องพรรณ บัณฑิตานนท์ (2511 : 91 – 94) ได้ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำในเรื่องการเสริมสร้างบุคลิกภาพ การคบเพื่อน การดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยและปัญหาในอนาคต

สิริวรรณ คำเข้ม (2520 : 68) ศึกษาการปรับตัวในด้านการคบเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ที่จบจากโรงเรียนสตรีและโรงเรียนสหศึกษา พบว่า นักศึกษาหญิงที่จบจากโรงเรียนสตรีมีเพื่อนต่างเพศน้อย ชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน มีความวิตกต่อการคุ้นเคยใกล้ชิดกับเพื่อนเพศตรงข้าม ส่วนนักศึกษาที่จบจากโรงเรียนสหศึกษามีเพื่อนต่างเพศมาก และชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อนต่างเพศ มีความเชื่อมั่นในตนเองในการคบหาเพื่อนต่างเพศ และทั้งสองกลุ่มนี้ต่างสนใจในเรื่องเพื่อนต่างเพศ และมีความเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่จะคบเพื่อนต่างเพศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

กรอนลันด์ (Groundlund.1959 : 176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มักจะมีปัญหาด้านการเรียนด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนอาจจะทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ และไม่มีความสุขในการเรียน

เดอคอสเตอร์ (ชมุช บุญสิทธิ์. 2541 : 28; อ้างอิงมาจาก Docoter.1981) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเพื่อนที่มีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นพฤติกรรมของนักเรียนปฏิบัติต่อกันทั้งในห้องเรียนและนอก

ห้องเรียน ซึ่งถ้านักเรียนมีพฤติกรรมดีต่อกันก็จะส่งเสริมให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ หากถ้ามีความขัดแย้งย่อมส่งผลให้การเรียนรู้ไม่ดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าตัวแปรนี้จะส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของ

บทที่3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1ของโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต1 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งหมด11โรงเรียน จำนวน4, 770คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 2,355 คน และนักเรียนหญิง 2, 415 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1ของโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต1 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งหมด11โรงเรียน จำนวน 340คน มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane.1967: 6) นักเรียนชายจำนวน168 คนและนักเรียนหญิงจำนวน 172 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรซึ่งใช้เพศเป็นชั้น (Strata) โดยมีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1.ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางยามาเน่ ปรากฏว่า จากประชากรจำนวน4, 770คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน โดยใช้สัดส่วนประชากร: กลุ่มตัวอย่าง = 14: 1

2.ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างตามเพศ เป็นเพศชายและเพศหญิง แล้วสุ่มตัวอย่างซึ่งมีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามหลักยามาเน่ ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยมีเพศเป็นชั้น (Strata) โดยใช้สัดส่วนประชากร: กลุ่มตัวอย่าง = 14: 1 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน168 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 172 คน

ดังแสดงในตาราง2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

โรงเรียน	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1.รัตนธิเบศร์	278	20	219	16	497	36
2.วัดเขมาภิรตาราม	390	28	209	15	599	43
3.ศรีบุญญานนท์	312	22	284	20	596	42
4.สตรีนนทบุรี	-	-	487	35	487	35
5.เตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ นนทบุรี	303	22	274	20	577	42
6.เบญจมาภานุสรณ์	280	20	256	18	536	38
7.นนทบุรีพิทยาคม	243	17	209	15	452	32
8.มัธยมวัดเพลง	41	3	34	2	75	5
9.บดินเดชา สิงห์ สิงห์ เสนี บางกรวย	159	11	143	10	302	21
10.เทพศิรินทร์ นนทบุรี	298	21	242	17	540	38
11.ศึกษาสงเคราะห์ บางกรวย	51	4	58	4	109	8
รวม	2,355	168	2,415	172	4,770	340

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 8 แบบทดสอบเชาว์ปัญญา

ตอนที่ 9 แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีดังนี้

1. แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาเรียน การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน การตั้งใจเรียน และการวางแผนในการเรียน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียน แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของศรีระพร จันทโนทก (2535 : 107-108) พยอม รัตนรส (2540 : 127) ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541 : 141-143) ราตรี พงษ์สุวรรณ (2541 : 145-151) และชาติชาย หมั่นสมักร (2542 : 159-161)

1.3นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผศ.พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

1.4นำแบบสอบถาม 62 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 80 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้

คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25เปอร์เซ็นต์กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาต่ำสุดนำนักเรียนในกลุ่มคะแนนสูง 25เปอร์เซ็นต์ และนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25เปอร์เซ็นต์ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามนิสัยในการเรียน จำนวน51ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง.1.667 - 9.000

1.5หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อที่1.4มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.9370

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับการกระทำของนักเรียนแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งตรงกับการกระทำเป็นประจำของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว คำตอบแบ่งเป็น 5 อันดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับการกระทำของนักเรียนบางครั้งไม่ตรง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1.	<u>การวางแผนในการเรียน</u> นักเรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนในแต่ละวันและสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายนั้น					
2.	นักเรียนใช้เวลาอยู่กับเพื่อนในกิจกรรมต่างๆมากทำให้ไม่มีเวลาอ่านหนังสือก่อนสอบเพียงพอ					
3.	นักเรียนกำหนดเวลาในการเรียนหนังสือทั้งเรียนด้วยตนเองและเรียนโดยมีครูสอนวันละ 6-8 ชั่วโมง					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
5.	<u>การตั้งใจเรียน</u> นักเรียนคิดถึงเรื่องอื่นขณะที่ฟัง อาจารย์สอน					
6.	นักเรียนมีวิธีการสร้างสมาธิในการ เรียนและการทำการบ้าน					
7.	นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเอง					
8.	นักเรียนทำการบ้านไม่ทันจึงต้องลอก เพื่อน					
9.	นักเรียนทำการบ้านไม่ได้จึงต้องลอก เพื่อน					
10.	<u>การทบทวนบทเรียน</u> นักเรียนอ่านหนังสือทบทวนทุกครั้ง เมื่อกลับจากโรงเรียน					
11.	นักเรียนจะอ่านหนังสือทบทวนเฉพาะ ช่วงเวลาเตรียมตัวสอบ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย_ (วิเชียร เกตุสิงห์.2528: 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีนิสัยในการเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34– 3.66 หมายถึง มีนิสัยในการเรียนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีนิสัยในการเรียนไม่ดี

2. แบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง แบบสอบถามเกี่ยวกับการให้ความสนใจ ชักถาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียน ให้เงินและทุนทรัพย์ในการใช้จ่าย ให้นักเรียนในการทำกิจกรรมการเรียน และการช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของชฎาวิทย์ สุวรรณรัตน์ (2537: ข) และศรีระพร จันทโนทก (2538: ข)

2.3นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผศ.พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

2.4นำแบบสอบถาม 17 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง(Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 80 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25เปอร์เซ็นต์ กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมามาก่อนนำนักเรียนในกลุ่มคะแนนสูง 25เปอร์เซ็นต์ และนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25เปอร์เซ็นต์ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.958 – 9.089

2.5หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อที่2.4มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.8720

ตัวอย่างแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ปกครองหรือบิดามารดากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเรียนแล้ว โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด คำตอบแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับข้อเท็จจริงเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริงเลย
1	ผู้ปกครองซื้ออุปกรณ์การเรียนให้ ข้าพเจ้า					
2	ผู้ปกครองซักถามข้าพเจ้าเกี่ยวกับ การเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์.2528: 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครองมาก,

คะแนนเฉลี่ย 2.34– 3.66 หมายถึง มีการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครองปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครองน้อย

3. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียน และลักษณะอากาศถ่ายเท แสงสว่างบรรยากาศการเรียนการสอน สภาพการณ์ทางการเรียน วิธีการสอนของอาจารย์ สถานที่เรียน สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ปริมาณของครู ปริมาณของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์และนักศึกษา ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของของเสาวรัตน์ จุรัตน์(2535: ข) และ สมศรี บุญอรุณรักษา (2539: ข) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน สภาพห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนเมื่อเทียบกับ จำนวนนักเรียน ความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียน และลักษณะอากาศถ่ายเท แสงสว่าง บรรยากาศการเรียนการสอน สภาพการณ์ทางการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน วิธีการสอนของอาจารย์ สถานที่เรียน สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น ปริมาณของครู ปริมาณของสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์และนักศึกษา ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน

3.3นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผศ.พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสนา จุรัตน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

3.4 นำแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 51 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง(Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 80 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาต่ำสุดให้นักเรียนในกลุ่มคะแนนสูง 25 เปอร์เซนต์และนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25 เปอร์เซนต์ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจำนวน 45 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.294 – 8.777

3.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อที่ 3.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9243

ตัวอย่างแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน แล้วโปรดขีด เครื่องหมาย✓ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด คำตอบแบ่งออกเป็น 5 ระดับได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับข้อเท็จจริงเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริงเลย
1	อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว					
2	แสงสว่างในห้องเรียนมีน้อย					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย_(วิเชียร เกตุสิงห์.2528: 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมในโรงเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34– 3.66 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมในโรงเรียนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ดี

4. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมนอกห้องโรงเรียน ได้แก่ สภาพโรงเรียน ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน บริเวณของโรงเรียน สภาพของอาคารเรียน ห้องเรียนและ ห้องปฏิบัติการเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่ออกกำลังกาย ห้องน้ำ เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ความสะอาดของ สถานที่นอกห้องเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนเพื่อเป็น แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนแล้วนำมาปรับปรุงให้ สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของของเสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535: ข) และสมศรี บุญอรุณรักษา (2539: ข)

4.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผศ.พรณรัตน์ พลอยล้อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

4.4 นำแบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน 28 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 80 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูงกลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาต่ำสุดนำนักเรียนในกลุ่มคะแนนสูง 25 เปอร์เซนต์ และนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25 เปอร์เซนต์ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนจำนวน 24 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.030 – 9.408

4.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อที่ 4.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8784

ตัวอย่างแบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนแล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว คำตอบแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบางครั้งก็ไม่ตรง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
	<u>สภาพโรงเรียน</u>					
1.	โรงเรียนของข้าพเจ้ากว้างใหญ่มีบริเวณให้นักเรียนประกอบกิจกรรมทางการเรียน					
2.	โรงเรียนของข้าพเจ้าไม่มีบริเวณสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ					
3.	โรงเรียนของข้าพเจ้าตั้งอยู่ใกล้ชุมชนทำให้มีการคมนาคมที่สะดวก					
4.	โรงเรียนของข้าพเจ้าไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับทำห้องปฏิบัติการต่างๆ					
5.	ห้องเรียนของข้าพเจ้ามีพื้นที่กว้างเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย_(วิเชียร เกตุสิงห์.2528: 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมนอกห้องโรงเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34– 3.66 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมนอกห้องโรงเรียนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมนอกห้องโรงเรียนไม่ดี

5.แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนได้แก่ การให้ความใกล้ชิด การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและซักถาม ความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนแล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของของประคอง ประสิทธิ์พร (2519: ข) และ พวงสร้อย วรกุล (2522: ข)

5.3นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผศ.พรพรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

5.4นำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน15 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง(Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 80 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาต่ำสุดนำนักเรียนในกลุ่มคะแนนสูง 25เปอร์เซนต์และนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25เปอร์เซนต์ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนจำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.815 - 9.731

5.5หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อที่3มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.8501

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนแล้วโปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับกับการกระทำของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว คำตอบแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนบางครั้งก็ ไม่ตรงกับการกระทำ
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จ ร ิ ง ที่สุด	จริง	จ ร ิ ง บ้าง	จ ร ิ ง น้อย	ไม่จริง เลย
	<u>สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน</u>					
1.+	ครูให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่าง เท่าเทียมกัน					
2.-	ครูไม่ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน					
3.+	ครูรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักเรียน					
4.-	ครูให้ความสำคัญกับตนเองมากกว่านักเรียน					
5.+	ครูคอยให้คำแนะนำแก่นักเรียนอย่างเป็นกันเอง เกี่ยวกับโครงการที่มอบหมายให้นักเรียนไป ค้นคว้าหาข้อมูล					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย_(วิเชียร เกตุสิงห์.2528: 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34– 3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนไม่ดี

6.แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ได้แก่ พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนและด้านส่วนตัวทั้งในห้องและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การให้กำลังใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนกับเพื่อนต่างยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

6.1ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนแล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของของผ่องพรรณ บัณฑิตรานนท์ (2511: ข) และสิริวรรณ คำเข้ม (2520: ข)

6.3นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผศ.พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

6.4นำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน16 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง(Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต1 จำนวน 80คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาต่ำสุดนำนักเรียนในกลุ่มคะแนนสูง 25เปอร์เซนต์และนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25เปอร์เซนต์ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนจำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.048 - 5.480

6.5หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อที่6.4มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.8301

ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แล้วโปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับการกระทำของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว คำตอบแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับการกระทำของนักเรียนบางครั้งก็ไม่ตรง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จ ร ิ ง ที่ ส ุ ด	จ ร ิ ง	จ ร ิ ง บ ้าง	จ ร ิ ง น ้อย	ไม่ จ ร ิ ง เลย
	<u>สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน</u>					
1.	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนทุกคนได้ดี					
2.	เพื่อนในห้องของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัวและไม่ค่อยสามัคคีกันเท่าที่ควร					
3.	ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่สนิทและสามารถพูดคุยปรึกษาได้ทุกเรื่อง					
4.	ข้าพเจ้ามีเรื่องทะเลาะกับเพื่อนบ่อยครั้ง					
5.	ข้าพเจ้าแสดงความยินดีอย่างจริงใจกับเพื่อนถ้าเพื่อนสามารถทำคะแนนสอบได้ดี					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้ต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์.2528: 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34– 3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี

7. แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

เป็นแบบสอบถามที่ถามถึงการปรับตัวทางด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้แก่ การกระทำของนักเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความคิด ความสามารถในการแก้ไขปัญหา มีคุณธรรมและความสุข เมื่อเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน ของสมศรี บุญอรุณรักษา (2539: ข) และด้านการเรียน ของศรีระพร จันทโนทก (2538: ข) นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์

7.3นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผศ.พรพรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ดร.พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยตรวจสอบความเหมาะสม ทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้

7.4 นำแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 64 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 80 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจได้มาเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดลงมาต่ำสุดนำนักเรียนในกลุ่มคะแนนสูง 25 เปอร์เซนต์ และนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มต่ำ 25 เปอร์เซนต์ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายข้อโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้การปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 จำนวน 62 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.279 – 9.658

7.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อที่ 7.4 มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Crobach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9347

ตัวอย่างแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับ การกระทำของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับการกระทำของนักเรียนบางครั้งไม่ตรง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1.	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามครู					
2.	ข้าพเจ้าเรียนไม่ทันเพื่อน					
3.	เมื่อมีปัญหาในด้านการเรียน ข้าพเจ้ามักจะไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์					
4.	ข้าพเจ้ามักเกิดความเครียดและกังวลในช่วงก่อนสอบ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังต่อไปนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์.2528: 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน2544ดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34– 3.66 หมายถึง มีการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน2544ดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย1.00 – 2.33 หมายถึง มีการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน2544ไม่ดี

8.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่เป็นแบบทดสอบ

แบบทดสอบทางเชาว์ปัญญา The Progressive Metrics

1.ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบทางเชาว์ปัญญา The Standard Progressive Metrics ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ John C. Raven สร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับบุคคลทุกระดับ ทุกอายุ การศึกษา และเชื้อชาติ ประกอบด้วยแบบสอบย่อย 5 ชุด คือA,B,C,และE ซึ่งแต่ละชุดมีข้อปัญหา จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ ลักษณะของข้อปัญหาเป็นภาพขาวดำ ในชุด A และB มีลักษณะซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ

2. การให้คะแนนแบบทดสอบนี้ ให้คะแนนแต่ละข้อปัญหาเป็น 1 คะแนน แบบทดสอบชุดนี้ จึงมีคะแนนเต็ม 60 คะแนน สำหรับผู้ตอบถูกคะแนนของแต่ละคนคิดจากการรวมคะแนนที่ได้จากการตอบทุกข้อ การแปลความหมายแบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญาชุดนี้แบ่งระดับสติปัญญาของบุคคลออกเป็น 3 ระดับดังนี้

1.ระดับที่ 1 ฉลาด มีผลการทดสอบได้ตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ที่75 มีระดับเชาวน์ปัญญา ระหว่าง110ขึ้นไป

2.ระดับที่ 2 ปานกลาง มีความสามารถในการทดสอบซึ่งมีคะแนนระหว่าง ตำแหน่ง เปอร์เซนไทล์ที่25-75 มีระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ระหว่าง90-109

3.ระดับที่ 3 ไม่ฉลาด พวกนี้ได้คะแนนที่ตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ ตั้งแต่20-25 มีระดับปัญญา อยู่ระหว่าง 80-89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1.ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูล

2.ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2547 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม 2547 โดยแจกไป 340 ฉบับ ได้กลับคืนมาทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้วคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ ทุกฉบับ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อแสดงข้อมูลด้านส่วนบุคคลในแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยแสดงค่า ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแปลผล

2.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการปรับตัวในการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ตามตัวแปรในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและสภาพแวดล้อมนอกโรงเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์หา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและ สภาพแวดล้อมนอกโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

4.สร้างสมการถดถอยพยากรณ์ จากผลวิเคราะห์ที่ได้ในข้อ 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือได้แก่

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบโดยใช้ t-test

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่

3.1หาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1ในพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต1 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต1 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	สถิติที่ใช้ในการพิจารณา F- Distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
X_1	แทน	นักเรียนชาย
X_2	แทน	นักเรียนหญิง
X_3	แทน	ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_4	แทน	บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
X_5	แทน	บิดามารดาหย่าร้าง / แยกกันอยู่
X_6	แทน	บิดา / มารดาถึงแก่กรรม
X_7	แทน	รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
X_8	แทน	นิสัยในการเรียน
X_9	แทน	การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง
X_{10}	แทน	สภาพแวดล้อมในโรงเรียน
X_{11}	แทน	สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน
X_{12}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
X_{13}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
X_{14}	แทน	เชาวนปัญญา
Y	แทน	การปรับตัวด้านการเรียน
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน

R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศของนักเรียน และสถานภาพสมรสของบิดามารดา

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม และการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม และการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม ที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศของนักเรียน และสถานภาพสมรสของบิดามารดา

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ และสถานภาพสมรสของบิดามารดา (N=340)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศของนักเรียน		
ชาย	168	49.40
หญิง	172	50.60
2. สถานภาพสมรสของบิดามารดา		
อยู่ร่วมกัน	266	78.20
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	55	16.20
บิดา / มารดาถึงแก่กรรม	19	5.60
รวม	340	100.00

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 50.60 รองลงมาเป็นนักเรียนเพศชายคิดเป็นร้อยละ 49.40 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 78.20 รองลงมามีบิดามารดาหย่าร้าง / แยกกันอยู่คิดเป็นร้อยละ 16.20 และบิดามารดาถึงแก่กรรมคิดเป็นร้อยละ 5.60

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม และการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม และการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

ตัวแปร	$\bar{X}$	S	การแปลผล
1. ตัวแปรด้านส่วนตัว			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.98	.64	ปานกลาง
นิสัยในการเรียน	3.06	.23	ดีพอใช้
เชาวน์ปัญญา	42.82	7.90	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S	การแปลผล
2. ตัวแปรด้านครอบครัว			
รายได้ของบิดามารดา/ผู้ปกครองต่อเดือน	19,288	18355.93	ปานกลาง
การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง	3.62	.59	ปานกลาง
3. ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน			
สภาพแวดล้อมในห้องเรียน	3.15	.35	ดีพอใช้
สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน	3.21	.45	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน	3.43	.54	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.67	.65	ดี
4. การปรับตัวด้านการเรียน	3.30	.39	ดีพอใช้

จากตาราง 4พบว่า ตัวแปรด้านส่วนตัว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่ การศึกษานนทบุรี เขต 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง นิสัยในการ เรียนอยู่ในระดับดีพอใช้และเชาวนปัญญาอยู่ในระดับเชาวนปัญญาปานกลาง บิดามารดาหรือ ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับปานกลาง และการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองอยู่ ในระดับปานกลาง ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในห้องเรียน อยู่ในระดับดีพอใช้ สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างครูกับ นักเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับดี และนักเรียนมี การปรับตัวด้านการเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้าน ครอบครัว ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม และการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

ตาราง 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 (N=340)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	Y
X ₁	1.000	-1.000**	-.144**	-.020	0.76	.079	.039	-.047	-.202**	-.004	-.060	-.130*	-.150**	.122*	-.092
X ₂		1.000	.144**	.020	-.076	-.079	-.039	.047	.202**	.004	.060	.130*	.150**	-.122*	.092
X ₃			1.000	-.011	-.012	-.011	-.007	.112*	.204**	.117*	.201**	.236**	.274**	.163**	.303**
X ₄				1.000	-.362**	-.108*	.158**	.103	.109*	.029	.083	.022	.083	.091	.130*
X ₅					1.000	.816**	.209**	-.042	-.014	.002	.023	-.024	-.703	-.130*	-.047
X ₆						1.000	.256**	-.066	-.036	-.029	.039	-.062	-.027	-.059	-.047
X ₇							1.000	.029	.092	.024	.126*	.004	.062	.113*	.156**
X ₈								1.000	.351**	.386**	.190**	.435**	.182**	.006	.452**
X ₉									1.000	.395**	.390**	.496**	.530**	.092	.427**
X ₁₀										1.000	.661**	.650**	.403**	.064	.456**
X ₁₁											1.000	.484**	.485**	.203**	.510**
X ₁₂												1.000	.506**	.092	.531**
X ₁₃													1.000	.247**	.537**
X ₁₄														1.000	.194**
Y															1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p \leq .01$)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p \leq .05$)

จากตาราง 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่างๆที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (X_7) นิสัยในการเรียน (X_8) การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง (X_9) สภาพแวดล้อมในห้องเรียน (X_{10}) สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) และเชาวน์ปัญญา (X_{14}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .303, .156, .452, .427, .456, .510, .531, .537 และ .194 ตามลำดับ

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปร 1 ตัวแปร ได้แก่ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ .130

ส่วนตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ (X_5) และบิดามารดาถึงแก่กรรม (X_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ -.092, .092, -.047, -.047

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 (N=340)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	6	26.897	4.483	57.583**
Residual	332	25.847	.078	
Total	338	52.744		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 (N=340)

ตัวแปร	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₃	.162	.029	.266	.535	.286	134.808**
X ₁₃ X ₈	.483	.072	.287	.645	.417	119.989**
X ₁₃ X ₈ X ₁₁	.194	.041	.222	.690	.476	101.536**
X ₁₃ X ₈ X ₁₁ X ₃	.076	.025	.123	.701	.491	80.598**
X ₁₃ X ₈ X ₁₁ X ₃ X ₁₂	.098	.037	.135	.707	.500	66.593**
X ₁₃ X ₈ X ₁₁ X ₃ X ₁₂ X ₇	.021	.000	.101	.714	.510	57.583**
R = .714						
R ² = .510						
SE _{est} = .279						
a = .002						

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₁₃) นิสัยในการเรียน (X₈) สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน (X₁₁) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₃) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X₁₂) และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (X₇) ซึ่งตัวแปรทั้ง 6 ตัวนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ได้คิดเป็น ร้อยละ 51.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ดังนี้

สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .002 + .162 X_{13} + .483 X_8 + .194 X_{11} + .076 X_3 + .098 X_{12} + .021 X_7$$

สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พื้นที่
การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .266 X_{13} + .287 X_8 + .222 X_{11} + .123 X_3 + .135 X_{12} + .101 X_7$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อม กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2546

2. เพื่อศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2546

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2546

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

2. ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งหมด 11 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวน 4, 770 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 2,355 คนและนักเรียนหญิง 2, 415คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่ การศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 11 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 340 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 168 คนและนักเรียนหญิงจำนวน 172 คน ซึ่งเชื่อถือได้ร้อยละ 95 (Yamane. 1967:886.) ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จาก ประชากร โดยใช้เพศ เป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง กับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9370

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ .8720

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9243

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8784

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .8501

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ .8301

ตอนที่ 8 แบบทดสอบเชาว์ปัญญา

ตอนที่ 9 แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9347

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังโรงเรียนในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2547 ถึงวันที่ 30 กรกฎาคม 2547 โดยแจกไป 340 ฉบับ ได้กลับคืนมาครบทุกฉบับ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้วคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อแสดงข้อมูลด้านส่วนบุคคลในแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยแสดงค่าค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการแปลผล
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการปรับตัวในการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ตามตัวแปรในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและสภาพแวดล้อมนอกโรงเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและสภาพแวดล้อมนอกโรงเรียน ที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 9 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (X_7) นิสัยในการเรียน (X_8) การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง (X_9) สภาพแวดล้อมในห้องเรียน (X_{10}) สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) และเชาวน์ปัญญา (X_{14})
2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มีตัวแปร 1 ตัวแปร ได้แก่ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน(X_4)
3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 มีตัวแปร 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย (X_1) เพศหญิง (X_2) บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ (X_5) และบิดามารดาถึงแก่กรรม (X_6)
4. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 6 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{13}) นิสัยในการเรียน (X_8) สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน (X_{11}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{12}) และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง (X_7) ซึ่งตัวแปรทั้ง 6 ตัวนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการ

ปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ได้คิดเป็น ร้อยละ 51.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ดังนี้

4. สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .002 + .162 X_{13} + .483 X_8 + .194 X_{11} + .076 X_3 + .098 X_{12} + .021 X_7$$

4.2 สมการพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .266 X_{13} + .287 X_8 + .222 X_{11} + .123 X_3 + .135 X_{12} + .101 X_7$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีตัวแปร 9 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง นิสัยในการเรียน การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมในห้องเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และเชาวนปัญญา ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง มีการปรับตัวด้านการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มีความรับผิดชอบ เข้าเรียนตรงตามเวลา นักเรียนต้องการประสบความสำเร็จในการเรียน ต้องการได้รับการยอมรับ ยกย่องเกี่ยวกับการเรียน มุ่งมั่นเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ และภาคภูมิใจในผลการเรียนของตนเอง ทำให้นักเรียนมีการปรับตัวด้านการเรียนสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภาพร จินดาวัฒน์ (2512 : 33 – 39) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนกับความสามารถในการปรับตัวในสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพศิรินทร์ พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความสามารถในการปรับตัวดี ส่วนเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีความสามารถในการปรับตัวต่ำ

1.2 รายได้ของบิดามารดา/ผู้ปกครองต่อเดือน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนดี มีการปรับตัวด้านการเรียนดีทั้งนี้เพราะ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจสูง สามารถจัดซื้อสื่อการเรียนที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก ทำให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนและสามารถเรียนได้ดีและประสบความสำเร็จทางด้านการเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงสร้อย วรกุล (2522 : 88) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน ปีการศึกษา 2521 จำนวน 678 คน ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา พบว่าโดยส่วนรวมแล้วนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ปานกลางและสูง มีสภาพปัญหาในการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีสภาพปัญหาในการปรับตัวมากกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและสูง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เอกวิทย์ ณ ถลาง และคนอื่นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2522 : 81) ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้อุปสรรคของการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่4 โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี คือ การอ่าน การเขียน และเลข กลุ่มตัวอย่างใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 จำนวน 28 โรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สุรินทร์ ลำปาง และนครศรีธรรมราช พบว่ากลุ่มตัวอย่างจากจังหวัดสุรินทร์ทำคะแนนได้ต่ำกว่าจังหวัดอื่นมาก ซึ่งข้อมูลแสดงให้เห็นว่า จังหวัดนี้มีปัญหาทางเศรษฐกิจมากกว่าจังหวัดอื่น คือ ประชากรมีรายได้น้อย การคมนาคมไม่สะดวก จึงมีผลต่อสภาพการเรียนรู้ต่ำของนักเรียนด้วย

1.3 นิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยในการเรียนดี มีการปรับตัวด้านการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีนิสัยการเรียน มีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการเรียน วางแผนการจัดระบบการเรียนของตนเอง รู้จักแบ่งเวลาไม่ผัดผ่อน รู้จักแสวงหาข้อมูลอยู่เสมอ สามารถปรับเปลี่ยนตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่นๆ (2525: 95-98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน ทักษะคิด แรงจูงใจ และนิสัยในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่า ทักษะคิด แรงจูงใจ นิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คอยโว (Koivo 1983: 2524-A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัยและทัศนคติในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษา พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.4 การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนการเรียนจากผู้ปกครองมาก มีการปรับตัวด้านการเรียนมากขึ้นเพราะ ผู้ปกครองที่ให้การสนับสนุนทางการเรียนแก่นักเรียนทั้งทางด้านวัตถุ และทางด้านวาจาอย่างมากนั้น ทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียน จึงทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านวัตถุ รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองที่คอยแนะนำให้คำปรึกษาทางด้านการเรียน ช่วยชี้แนะวางแผนการเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นฤมล พิกุลณี (2531 : 49) ได้ทำการศึกษาศอบประกอบด้านสภาพส่วนตัว ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจของสามเณรที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำแนกตาม ประเภทโรงเรียน : กรณีจังหวัดลำปาง พบว่า การสนับสนุนการเรียนจากพระเถระภายในวัด มีผลต่อการเข้าเรียนของสามเณร เพราะทำให้เกิดความอบอุ่นและมีกำลังใจในการเรียน

1.5 สภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า สภาพแวดล้อมในห้องเรียนดี ทำให้นักเรียนมีการปรับตัวด้านการเรียนดีขึ้นเพราะ สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน โต๊ะเก้าอี้เพียงพอ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาดของห้องเรียน รวมทั้งครูได้เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย แสดงความคิดเห็นและได้แสดงออก สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณญา รุกขมธู (2526 : 100-105) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการส่วนใหญ่ที่เหมือนกันคือ มีความต้องการในการปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนสูงเป็นอันดับหนึ่ง เพราะสภาพแวดล้อมที่สับสนในสังคม อาจก่อให้เกิดปัญหาการปรับตัว ทางด้านร่างกาย และจิตใจ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บังอร ชูพงศ์ (2523 : 69) ได้ศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในด้านการเรียนการสอน เพื่อน สภาพภายในครอบครัว และครู ตามตัวแปรต่าง ๆ คือ การอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และกิจกรรมร่วมหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 652 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีสภาพปัญหาเฉพาะด้านการปรับตัวกับสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนและกับครูมากกว่าด้านอื่น และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

1.6 สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนที่ดี ทำให้นักเรียนมีการปรับตัวด้านการเรียนดีขึ้นเพราะ

สภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสะอาด สวยงาม มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ห้องน้ำภายในโรงเรียน สนามกีฬา และบริเวณรอบๆ โรงเรียนมีความสะอาดและสวยงาม ช่วยให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสามารถปรับตัวด้านการเรียนที่ดีด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พยอม ธีธรร (2540 : 36) ได้กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ และมีอิทธิพลต่อการปรับตัวทางด้านการเรียนของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็น ครูผู้สอน เพื่อน สถานที่ อาคารต่างๆ ห้องเรียน รวมทั้งความสัมพันธ์ของบุคคลในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 — 152) ได้ศึกษาผลของบรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนที่มีต่อการเรียนของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล และความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน

1.7 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนมีสัมพันธภาพกับครูที่ดี มีการปรับตัวด้านการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในห้องเรียน ครูมีความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นกันเอง และปรับตัวเข้ากับครูได้ ทำให้การเรียนในชั้นเรียนน่าสนใจ นักเรียนเกิดความต้องการจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธาสินี ใจเย็น (2545 : 75) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง การสอนของครูช่วยสร้างความเข้าใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน นักเรียนเกิดความตั้งใจเรียน กระตือรือร้น ต้องการที่จะเรียน ต้องการที่จะทำให้ความเข้าใจ และต้องการที่จะแสวงหาความรู้ รวมทั้งครูก็พร้อมที่จะให้การสอนและแนะนำกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

1.8 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีสัมพันธภาพกับครูที่ดี มีการปรับตัวด้านการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนเข้าใจเพื่อนทุกคนได้ดี เมื่อมีปัญหาทางด้านการเรียนและด้านส่วนตัว นักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อนได้ ทำให้ส่งผลให้นักเรียนมีการปรับตัวด้านการเรียนมาก สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ นิภา นิธยาน (2530 : 139) ได้กล่าวถึงเพื่อนและอิทธิพลของเพื่อนในช่วงของการเป็นวัยรุ่นไว้ว่า เพื่อนและครูรู้จักมีอิทธิพลอย่างยิ่งในชีวิตวัยรุ่น เพราะเด็กในวัยนี้ย่อมมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้เพื่อนฝูงยอมรับนับถือ ถ้าเด็กได้รับการยกย่องนับถือจากเพื่อนมากเพียงใดย่อมทำให้เป็นคนมีลักษณะเป็นมิตร น่าคบ และกล้าแสดงออกในสิ่งต่างๆ เด็กวัยรุ่นถ้ามีการสังคมไม่ดี และไม่ได้รับการยกย่อง จะรู้สึกแค้นเคืองและบางครั้งมีความหวาดหวั่นใจ เด็กจะพยายามที่จะยอมรับและคล้อยตามความเห็น การกระทำทุกอย่างของเพื่อน แม้บางครั้งจะไม่เต็มใจก็ตาม จะเห็นได้ว่า เด็กที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนจะมีลักษณะเป็น

อิสระ อารมณ์ดี และเป็นตัวของตัวเองมากกว่าจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลความคิดของคนอื่น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กรอนลันด์ (Groundlund. 1959 : 176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มักจะมีปัญหาด้านการเรียนด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนอาจจะทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ และไม่มีความสุขในการเรียน

1.9 ชาวอเมริกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีชาวอเมริกันดี มีการปรับตัวด้านการเรียนดีทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาดี มีความสามารถในการตัดสินใจ การคิดหาเหตุผล มีความสามารถในการปรับตัวด้านการเรียนดีด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศึกษา พาหะมาก (2532 : 69-70) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางสติปัญญาและการปรับตัวของนักเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 800 คน พบว่า พัฒนาการทางสติปัญญา มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับพัฒนาการทางการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประสาท อัครปริดา (2523 : 43) กล่าวว่า การเรียนรู้สามารถจะเร่งความเจริญทางสติปัญญาให้พัฒนาดีขึ้นได้ หากเด็กได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก

2.ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่างๆที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 บิดามารดาอยู่ร่วมกันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกันมีการปรับตัวด้านการเรียนดีทั้งนี้เพราะ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ ธีรวิวรรณ จำเริญ (2540: 155-156) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน ได้รับการดูแลเอาใจใส่ และการอบรมที่ดี ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนมีผลต่อการปรับตัวด้านการเรียน สอดคล้องกับศุภลักษณ์ พุทธิพงษ์ศิริ(2543: 167) ที่พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกัน มีพฤติกรรมแก่งแย่งเพื่อน มากกว่าที่มาจากครอบครัวที่มีบิดามารดาไม่ได้หย่าร้างกัน

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 มีตัวแปร 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ และบิดามารดาถึงแก่กรรม ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 เพศชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนชายมีการปรับตัวด้านการเรียนดี และบางคนมีการปรับตัวด้านการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชายแต่ละคนมีพื้นฐานการเรียน

การศึกษา รวมทั้งมีสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่แตกต่างกัน จึงทำให้การปรับตัวด้านการเรียนมีความแตกต่างกันด้วย ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ สำรวย ประไพศรี (2544 : 100) ที่กล่าวว่า นักศึกษาบางคนปรับตัวได้ไม่ดีในด้านการเรียน อาจเป็นเพราะนักศึกษาเป็นคนไม่รู้จักการใช้เวลา และวิธีการทำงานให้ได้ผลดี ซึ่งพฤติกรรมการเรียนที่ไม่ดีดังกล่าวจะนำไปสู่การปรับตัวด้านการเรียนไม่ดีด้วย

3.2 เพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนหญิงมีการปรับตัวด้านการเรียนดี และบางคนมีการปรับตัวด้านการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนหญิงแต่ละคนมีพื้นฐานการเรียน การศึกษา สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ฐานะของครอบครัว รวมทั้งมีสังคมที่แตกต่างกัน จึงทำให้การปรับตัวด้านการเรียนมีความแตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไพบุลย์ อินทริวิชา (2511 : 181-183) ได้ศึกษาวิจัยถึงความต้องการและปัญหาการปรับตัวของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2510 จำนวน 490 คน แบ่งเป็นชาย 250 คน หญิง 240 คน จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงประสบปัญหาด้านการปรับตัวพอ ๆ กัน แต่นักเรียนชายมีปัญหา การปรับตัว มากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญหาทางการคบเพื่อนมากกว่านักเรียนชาย

3.3 บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่มีการปรับตัวด้านการเรียนดี และบางคนมีการปรับตัวด้านการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีบิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันบางคน อาจทำให้นักเรียนบางคนสามารถปรับตัวด้านการเรียนได้ดี หรือในทางตรงกันข้าม อาจทำให้นักเรียนบางคนไม่สามารถปรับตัวด้านการเรียนได้ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภลักษณ์ พุทธิพงศ์สิทธิ์ (2534 : 167) ได้ศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกัน มีพฤติกรรมชอบแกล้งเพื่อนมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้หย่าร้างกัน และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกันมีมนุษยสัมพันธ์น้อยกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาไม่ได้หย่าร้างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิลวรรณ ศิริอังกุล (2535 : 76) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุระหว่าง 11-16 ปี จำนวน 534 คน พบว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวปกติภาพจิตด้านการปรับตัวทางอารมณ์ดีกว่านักเรียนในครอบครัวที่แตกแยก

3.4 บิดามารดาถึงแก่กรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาถึงแก่กรรมมีการปรับตัวด้านการเรียนดี และบางคนมีการปรับตัวด้านการเรียนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีบิดาหรือมารดาถึงแก่กรรมบางคน อาจทำให้นักเรียนบางคนสามารถปรับตัวด้าน

การเรียนรู้ได้ดี หรือในทางตรงกันข้าม อาจทำให้นักเรียนบางคนไม่สามารถปรับตัวด้านการเรียนได้ดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มาโนช สุขกฤษ (2526 : 65) ได้ให้ความเห็นว่า เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ขาดความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการตายของพ่อแม่และสภาวะอื่นๆ ที่ทำให้สูญเสียพ่อแม่ จะทำให้นักเรียนขาดความรักและความอบอุ่นที่ควรจะได้รับ เป็นคนมีปมด้อยในตนเอง เมื่อโตขึ้นอาจจะประสบปัญหาการปรับตัวและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น

3. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 มี 6 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน นิสัยในการเรียน สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน รายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ได้คิดเป็นร้อยละ 52.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นอันดับแรก แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี มีการปรับตัวด้านการเรียนสูง ทั้งนี้เพราะ นักเรียนและเพื่อนช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน ความห่วงใย ใกล้ชิดสนิทสนม เมื่อมีปัญหาทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัวก็สามารถปรึกษาเพื่อนในห้องได้ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีความตั้งใจเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน ตั้งใจเรียน นักเรียนจึงมีการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิพัฒน์ แป้นอาทิตย์ (2545 : 91) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กำลังอยู่ในวันที่ต้องการเพื่อน ถ้าสามารถปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนๆ ในโรงเรียนได้ดี ย่อมมีความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มักประสบความสำเร็จในด้านการเรียนอยู่เสมอ

3.2 นิสัยในการเรียน ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 เป็นอันดับที่สอง แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยในการเรียนดี มีการปรับตัวด้านการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีนิสัยในการเรียนโดยความตั้งใจในการเรียนดี มีสมาธิในการเรียนดี ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน ทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชเนติ สวัสดิฤกษ์ (2527 : 68-76) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม และนิสัยทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษ พบว่า แรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม และนิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 สภาพนอกห้องเรียน ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นอันดับที่สาม แสดงว่า สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนดีช่วยให้นักเรียน มีการปรับตัวด้านการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ สภาพโรงเรียนที่มีความสะอาด สวยงาม มีสถานที่

พักผ่อนหย่อนใจ ทำให้มีการปรับตัวด้านการเรียนที่ดี ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับ อรรถนฤพร (2526: 6-7) ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความรู้สึกรู้สึกของครูอาจารย์ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา พบว่า สภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนและครูเป็นต้นว่า ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง กิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียน

3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นอันดับที่สี่ แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการปรับตัวด้านการเรียนสูง ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีความรับผิดชอบในการเรียน กระตือรือร้น รู้จักพึ่งตนเองและรู้วิธีการวางแผนทางการเรียนที่ดี สอดคล้องกับของผลการศึกษาของ ประกายทิพย์ พิชัย (2539: 60-65) ที่กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มักเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบ ทะเยอทะยาน ส่งผลต่อการเรียนที่ดี

3.5 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นอันดับที่หก แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนดี มีการปรับตัวด้านการเรียนดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความสัมพันธ์กับครูผู้สอนอย่างเป็นกันเอง รูปแบบการสอนของครูมีความน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสนใจในการเรียนมากขึ้น ครูให้ความรัก ความเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นที่ปรึกษาที่ดีในเวลาที่นักเรียนมีปัญหา และให้ความเป็นกันเองกับ ส่งผลให้นักเรียนมีการปรับตัวด้านการเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ยี (Yee, 1971: 22 – 13) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นองค์ประกอบทางสังคมอย่างหนึ่ง เมื่อเป็นองค์ประกอบทางสังคมก็เป็นระบบการปฏิบัติสัมพันธ์ของคนในองค์การนั้น นั่นคือ ในโรงเรียนจะมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับตัวแทนอื่นๆ โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้นมีอิทธิพลมาก ถ้ามีปฏิสัมพันธ์ในทางบวกก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และการปรับตัวที่ดีแต่ถ้ามีการปฏิสัมพันธ์ในทางลบก็จะทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจวิตกกังวลปรับตัวไม่ได้

3.6 รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนสูง มีการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนดี ทั้งนี้เพราะ รายได้ของครอบครัวที่ดีสามารถช่วยให้นักเรียนมีเงินทุนทรัพย์ที่ใช้ใน การทำกิจกรรมในด้านการเรียน และในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พยอม ธีธรรมา (2540 : 107) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ตัวพยากรณ์ ได้แก่ เพศ นิสัยในการเรียน การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดา สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์นักเรียนกับเพื่อน สภาพโรงเรียน ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลเพื่อพิจารณาเพื่อหาแนวทางส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการปรับตัวได้ดี ส่งผลให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. ครูผู้สอน ครูแนะแนวเอาข้อมูลเพื่อไปศึกษานักเรียนอย่างใกล้ชิด มีการติดตามนักเรียนที่มีปัญหาการปรับตัวอย่างจริงจัง นอกจากนั้นยังสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีการปรับตัวที่ดี
3. สำหรับผู้ปกครอง ควรให้ความรัก ความอบอุ่น และความใกล้ชิดคอยแนะนำหรือให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ได้ให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด ทำให้เขารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเป็นที่รักของผู้ปกครองและเพื่อน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนประจำในภูมิภาคอื่น แล้วนำผลที่ได้มาดูถึงความแตกต่าง
2. ควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนของประจำในระดับการศึกษา อื่นๆเช่น ประถมศึกษา อุดมศึกษา
3. ควรจำตัวแปรที่พยากรณ์ได้ดีที่สุด คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนไปทดลองด้วยเทคนิคต่างๆการปรับพฤติกรรม กิจกรรมกลุ่มหรือกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2524). *สุขภาพจิตในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์หามงกุฎราชวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ.(2544).*หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*.กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.อัดสำเนา
- กรมวิชาการ.(2544).*เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544คู่มือการ
แนะแนว*.กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ .อัดสำเนา
- กองการศึกษาสงเคราะห์.(2544).*รายงานการวิจัยการศึกษาและสภาพความต้องการในการจัด
กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนสังกัดกอง
การศึกษาสงเคราะห์ กรมสามัญ ปี 2544*.กรุงเทพฯ.กรมสามัญศึกษา.
- กองวิจัยทางการศึกษา.(2546).*รายงานการศึกษาความพร้อมการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปีการศึกษา 2546*.กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
- กองวิจัยทางการศึกษา.(2546).*รายงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา*.กรุงเทพฯ.กรมวิชาการ
- กองวิจัยทางการศึกษา.(2546)*รายงานการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
ปีการศึกษา 2545*.กรุงเทพฯ.กรมวิชาการ
- ก่อ สวัสดิพิณชัย (2512).*จิตวิทยาตำรวจวิชาชุดक्रमมัธยมศึกษาของคุรุสภา วิชาตรูตอน 3.
กรุงเทพฯ : องค์การคำคุรุสภา.*
- กันยา สุวรรณแสง. (2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น
- กรรณิการ์ พินศิริกุล. (2524). *การสำรวจปัญหาทางเรียนสังคมและส่วนตัวของนักเรียนสารพัด
ช่างในกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กำธร จ่างทอง. (2528). *สุขภาพจิตและการพัฒนาตน*. นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยครู
นครศรีธรรมราช.
- กุลวดี ตรียานนท์. (2536). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ
ปริญญาโทของนักศึกษาภาคพิเศษ กรุงเทพมหานคร คณะพัฒนาสังคม สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ พบ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กุลวรรณ วิทยาวงศรุจิ. (2526). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการ
ปรับตัว*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- กุศยา แสงเดช. (2518). การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียน สังคม และส่วนตัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญในกรุงเทพมหานครและจังหวัดชัยภูมิ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไชนภา แก้วจันทร์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร จัตรศุกกุล (2515).การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในวิทยาลัยของนักศึกษา ป.กศ.ปีที่2 ปีการศึกษา2513 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร.อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ.(2543สำนักงาน.การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544).กรุงเทพฯ :สำนักนายกรัฐมนตรี.มปป.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้.(2543).ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด.กรุงเทพฯ. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จารุภัตร ฟาร์มขาว. (2525). การจัดกิจกรรมนักศึกษา ของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารุวรรณ ตั้งศิริมงคล (2529).
- จิราภรณ์ ไชยรัตน์(2539).ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , อัดสำเนา.
- จิราภรณ์ เอมเอี่ยม(2536).ความสัมพันธ์ระหว่าง การปรับตัวทางสังคมกับสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. ปรินูญานิพนธ์. กศ.ม.พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, อัดสำเนา.
- จุไร ชุมรัมย์. (2526). สภาพแวดล้อมและสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยใน กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุมจินต์ สลัดทุกข์. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ฉวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม (2527).พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู. กรุงเทพฯ:มิตรนราการพิมพ์.
- ชนันตี สวัสดิฤกษ์ (2527).ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม นิสัยทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.อัดสำเนา.
- ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา. (2530). เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2528).จิตวิทยาการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไชยรัตน์ รุจิพงศ์. (2536). การบริหารกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรังสิต ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาและกรรมการนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงศักดิ์ ตะละภักฐ์ และสมทรง สุวรรณเลิศ (2509).หามาตรฐานการทดสอบโปรแกรมซีพีแมททรีชีสในเด็กไทย, ในวารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 3 : 123-136 ; กรกฎาคม – กันยายน 2509.
- ณัฐพล แนวจำปา. (2540). การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ดวงกมล มาลารัตน์. (2534). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พิพัฒน์ชูเกียรติ. (2541). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงฤดี ชั่วขำ. (2540). ทศนคติต่อการจัดการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดารณี ประครองศิลป์ (2530). การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.อัดสำเนา.
- ถนอมวงศ์ ทวีบุรณ และคนอื่น ๆ. (2523). รายงานการสำรวจและวิจัยการใช้เวลานอกเวลาเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองเรือน อมรัชกุล. (2525). ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไทย ทิพย์สุวรรณกุล และคณะ. (2542). รายงานวิจัยสถาบันเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของการรับนักศึกษาด้วยวิธีการให้โควต้าและการสอบคัดเลือก รุ่นปีการศึกษา 2536. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยสุรนารี.
- ทัศนีย์ ตีรวัฒนไชย. (2529). ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธวัชชัย ทิมขุนทดเถียร และคณะ. (2541). วิจัยสถาบันเรื่อง ผลการดำเนินโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี รุ่นปีการศึกษา 2536. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- ธิดาภรณ์ เกษสุวรรณ. (2541). การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในโรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1 เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ นทีวุฒิกุล. (2521). การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรศักดิ์ ศรีพรวิสิฐ. (2515). การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ การปรับตัว และกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2514 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำของวิทยาลัยครูในภาคใต้. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา.
- นงเยาว์ สมพิทยานุรักษ์ (2537: 11)
- นฤมล พิกุลนี้ (2531).การศึกษาองค์ประกอบสถานภาพส่วนตัว ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจของสามเณรที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามประเภทโรงเรียน : กรณีศึกษาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร. อัดสำเนา.
- นิภาพร จินดาววัฒน์ (2512).ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ผลในการเรียนกับความสามารถในการปรับตัวในสังคม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,อัดสำเนา.

- นิลวรรณ ศิริอังกุล (2535). สุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด ดชตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ วรรณเวช. (2538). สภาพแวดล้อมสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงในทัศนะผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิเทศ เจริญกัญญรัตน์. 2543: 32
- นิภา นิธยาน. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สารการพิมพ์.
- นิภา พงศ์วิรัตน์. (2520). การศึกษาปัญหาทางสังคมและเด็กวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา พุทธสุวรรณ. (2530). สภาพแวดล้อมหอพักของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครในทัศนะของผู้บริหารและนิสิตหอพัก. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2523). การสำรวจความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของคณะ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บงอร ชูพงศ์ (2523). การศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- เบญจภา สุธะพินทุ. (2536). สาเหตุของการสูญเปล่าทางการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ : กรณีศึกษาของวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2536. อัดสำเนา
- เบญจวรรณ พาณิชวรพันธุ์. (2523). การสำรวจความคิดเห็นของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของคณะ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุษกร เพชรวิวรรณ (2519). ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- บุญชัย เสริมวงศ์สัตย์. (2536). การศึกษาปัญหาของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวรปีการศึกษา 2535. ปรินิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

- บุปผา ประทีปทอง. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประคอง ประสิทธิ์พร (2519).ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียน. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.อัดสำเนา.
- ประดิษฐ์ อูปรามัย (2523). "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน" . เอกสารการสอนชุดระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สารมวลชน .อัดสำเนา.
- ประเทือง เกาจี. (2517). ปัญหาและความต้องการของนิสิตที่อยู่ประจำหอพักของมหาวิทยาลัยการศึกษาในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2516. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ อรุณรัตน์นันท. (2528). กิจกรรมนักศึกษาในสหวิทยาลัยพุทธชินราช ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและคณะกรรมการนักศึกษา. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราชญ์พลัน กัณหเนตร. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล ความสนใจและการปรับตัว. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2528). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- ผ่องพรรณ บัณฑารนันท (2511).ความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม ปี2510 ที่หวังจะได้รับการบริการแนะแนวของวิทยาลัย. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร . อัดสำเนา.
- พวงสร้อย วรกุล.(2522). ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.อัดสำเนา
- พยอม ธัญรส. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พยอม วงศ์สารศรี (2526).จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2526.
- พัน ทองชุมนุ. (2531-2532). "กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา.". วารสารสารศึกษาศาสตร์.

- เพ็ญทิพา นรินทรากุล ณ อยุธยา. ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควต้ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พาสนา ฝิโลศิลป์. (2535). การสำรวจปัญหาการปรับตัวในเด็กวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พิพัฒน์ แป้นอาทิตย์.(2545).ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนที่เป็นพระภิกษุสามเณรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.
- กรุงเทพฯ: ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พิมพ์ศรี เปาณิล. (2530). บรรยาการการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามทัศนะของนิสิต. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2514). ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา. สภาการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2522). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพบุลย์ อินทริวิชา. (2511). การศึกษาถึงความต้องการและปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม วิทยาลัยการศึกษา ปีการศึกษา 2510. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล หวังพานิช (2511).การวัดผลทางการศึกษา.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงสร้อย วรกุล. (2522). การเปรียบเทียบสภาพจิตใจในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญทิพา นรินทรากุล ณ อยุธยา (2533). ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควต้ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน . วิทยานิพนธ์ ค.ม.กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2532
- ภาวนา ใจประสาธ. (2534). การศึกษาการดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภุขงค์ เลหาศิริวงศ์. (2535). การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในระบบโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในระบบโรงเรียนและกึ่งระบบโรงเรียนเขตการศึกษา 11. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- มณฑาทิพย์ มณีโชติ. (2542). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มณูญ ตนะวัฒนา. (2526). จิตวิทยาพัฒนาชีวิต. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- มัลลวีร์ อุดลยวัฒน์ศิริ. (2533). "ชีวิตในมหาวิทยาลัย". ใน ศีลศาสตร์. หน้า 62-66.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2542). ข้อมูลนักศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา
2542.. ส่วนแผนงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- _____. (2542). คู่มือนักศึกษาดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ปีการศึกษา 2542. ส่วนกิจการ
นักศึกษา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- _____. (2542). สารสนเทศ ปีการศึกษา 2542. ส่วนแผนงาน : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุ
รนารี.
- มานิช สุขกฤษ (2526).จิตวิทยาปกติ.กรุงเทพฯ: ชวนการพิมพ์, 2526.
- ยุวดี เทียรประสิทธิ์.(2536).จิตวิทยาวัยรุ่น.กรุงเทพฯ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการ
ศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- โยธิน ต้นสนยุทธ (2533). จิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2533.
- เยาวนารถ อุทุมมกุล. (2538). สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในทัศนะของ
อาจารย์และนักศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนคริ
นทรวิโรฒ สงขลา.
- เยาวลักษณ์ คัดโนภาส. (2523). หอพักนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุ
ศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์.(2544).สังคมศึกษา : การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์
กลาง.ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- รัชนิบูลย์ ผิวสุพรรณ. (2542). การใช้ชีวิตในหอพักของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
องครักษ์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราตรี พงษ์สุวรรณ. (2541). การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว.) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งทิวา จักรกร. (2527). วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริย
สาส์น
- วจิราภรณ์ ไชยรัตน์.(2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านอารมณ์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วรารัตน์ ประสิทธิธัญกิจ. (2537). การศึกษาการปรับตัวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนกีฬา จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดกรมพลศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณ ทอญ้อย. (2523). การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครสวรรค์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2528). เอกสารตัวอย่างเรื่องการสร้างหน่วยการเรียนรู้ ตัวอย่างเรื่องการสร้าง บรรยายภาคในห้องเรียน. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย."
- วิลาศ บุญทองขาว. บรรยายภาคการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของนักเรียน ครู และผู้บริหาร เขตการศึกษา 4. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ประมาณมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- วัฒนา พุ่มเล็ก. (2513). การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำกับนักเรียนที่มีความสามารถทางการ เรียนสูง ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วันดี ระเจริญ. (2531). บุคลิกภาพและการปรับตัว. เพชรบุรี : ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยรำไพพรรณี.
- วัลลภา ตันติสุนทร. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่คัดสรรกับความเครียด และระหว่าง ความเครียดกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล อุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และคนอื่น ๆ . (2527). รายงานการวิจัยเรื่องนิสิตนักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ และ สุณีย์ ชีรดากร. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาวิทยาและแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร.
- วารินทร์ ศรีสอาน. (2521). หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- วิรวรรณ นิเจนตร (2526).
- วิเชียร เกตุสิงห์ (2530). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- วุฒิพล สกลเกียรติ. (2524). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 2 ที่ อาศัยอยู่ในหอพักและนอกหอพัก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- ศศิพันธ์ ทางศิลป์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีระพร จันทโนทก. (2538). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศึกษา พาหะมาก. พัฒนาการทางสติปัญญาและการปรับตัวของนักเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ. ปริญญานิพนธ์ .กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,2532.อัดสำเนา.
- ศุภลักษณ์ พงษ์พิงศ์สิทธิ์ (2534).สุขภาพจิตและพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2524.อัดสำเนา.
- สนทยา เขมวรัตน์. (2542). ตัวแปรบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สังต์ อุทรานนท์ (2525).การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ . กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด ไชยยันบุรณ์ (2510).การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพบางด้านของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำชั้นมัธยมศึกษาปีที่1โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,อัดสำเนา.
- สมบัติ ตาปัญญา. (2528).บริการทางจิตวิทยาในมหาวิทยาลัย. ในวารสารจิตวิทยาคลินิก. หน้า 17-21. อาจารย์ และผู้บริหาร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย วรดิเรก. (2527). ปัญหาด้านการปรับตัวของนักเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.อัดสำเนา.
- สมทรง สุวรรณเลิศ.” การประเมินค่า WISC และ WAIS IQ จากคะแนน Progressive Matrices,” ในวารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.3 :205 – 211 ; กรกฎาคม – กันยายน ,2511.
- สมทรง สุวรรณเลิศ.”ปัญหาการเรียนในเด็ก,” วารสารจิตวิทยาคลินิก. 3 : 1 – 4 ; ธันวาคม 2514.

- สมศักดิ์ ลีภาสพิสุทธิ์. (2518). การศึกษาเปรียบเทียบการเรียน สังคม และส่วนตัวของนักเรียน ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 2. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศรี เชื้อหิรัญ และคณะ. (2521). การสำรวจปัญหาสุขภาพจิตนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2521. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมศรี บุญอรุณรักษา. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเครือคาทอลิก. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมหญิง สารโกศล. (2535). สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา), ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2524). “สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน.” ใน การวิจัยเชิงบรรยาย. โรงพิมพ์เจริญผล.
- สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง. (2529). องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- สายพิน สุดคณิง. (2536). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริวรรณ คำแช่ม (2520).การศึกษาเปรียบเทียบในการคบเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาหญิงปีที่ 1 ที่จบจากโรงเรียนสตรีและนักศึกษาหญิงปีที่ 1 ที่จบจากโรงเรียนสหศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน. สารนิพนธ์ปริญญาตรี กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.อัดสำเนา
- สิริพร ดาวัน. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันท์เอม. (2529). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2539.
- สุภาพรณ โคตรจรัส. (2524). จิตวิทยาในการดำรงชีวิต เล่ม 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมิลลิกา อุดการ. (2537). องค์ประกอบที่นอกเหนือจากสติปัญญาที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 จังหวัดอุดรดิตถ์. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

- สุมาลี สุวรรณภักดี. (2541). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันท์เอม. (2527). สุขจิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา.(2543).รูปแบบการปฏิรูปโรงเรียน.กรุงเทพฯ.สำนักงานปฏิรูปวิชาชีพครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุพัทธา สุภาพ.(2521).จะเลือกคู่ครองอย่างไรดี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ สมานมิตร. (2516). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2515. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2523). สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบด้านเชาวน์ปัญญาปัญหาล้วนตัว นิสัย และทัศนคติทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุวรรณ สุขสมภักดี. (2530). สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเกษตร นครศรีธรรมราช ในทัศนคติของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุโท เจริญสุข (2520). บทศึกษาจิตวิทยาเพื่อการศึกษา การแนะแนวสุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เสาวรัตน์ จุลรัตน์. (2535). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำรวย ประโพธิ์ศรี. (2544). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สมทรง สุวรรณเลิศ. “การประเมินค่าWISCและWAIS IQ จากคะแนน *Progressive Matrices*, ”ในวารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 3 : 205 – 211 ; กรกฎาคม - กันยายน, 2511.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2545)รายงานผลการดำเนินโครงการนำ

- ร่องระดับชาติ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนนำร่อง : รูปแบบที่คัดสรร .
 กรุงเทพฯ :
- สำนักนายกรัฐมนตรี
 สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวง
 ศึกษาธิการ.(2541)แผนพัฒนาการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8(พ.ศ. 2540-2544)
 กรุงเทพฯ.กระทรวงศึกษาธิการ
- สำเนา ขจรศิลป์. (2537). มิติใหม่ ของกิจการนักศึกษา 1 พื้นฐานและบริการนักศึกษา.
 กรุงเทพฯ :ม.ป.พ.
- สำราญ ประโทะสี.(2544). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของ
 นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์.(2544).เอกสารชุดแนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรม
 สามัญศึกษา การจัดการเรียนการสอนเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน.กรุงเทพฯ :กรม
 สามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์.(2544).เอกสารชุดแนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรม
 สามัญศึกษา การจัดการศึกษาแบบสหวิทยาเขต. กรุงเทพฯ :กรมสามัญศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2544).เอกสารชุดแนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรม
 สามัญศึกษา การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ :กรมสามัญ
 ศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2544).เอกสารชุดแนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน. กรุงเทพฯ
 :กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์.(2543).รวมบทความ เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับบูรณาการการเรียนการสอน.กรุงเทพฯ :
 กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.สอน. กรุงเทพฯ.กรมการศึกษานอกโรงเรียน
 อรุณ กันสิงห์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ดอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญา
 นิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน
 ทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. (2532). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของ
 นักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
 โรฒ.
- อวยชัย วิสุวรณ์. (2521). การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้องค์ประกอบที่อยู่
 นอกเหนือความสามารถด้านสติปัญญา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ. (2525). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของวิชา
เรียนและความถนัดในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล.
กรุงเทพฯ : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร โอตระกูล. (2525). "ศึกษาสุขภาพจิตผู้รับบริการศูนย์สุขภาพจิต." ในวารสารจิตวิทยา
คลินิก. หน้า 144-145.
- อามรุ จันทวานิช. (2526). องค์ประสิทธิภาพของการประถมศึกษา : รายงานการวิจัยและ
ประเมินผลประสิทธิภาพของการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อุทัย หิรัญโต. (2526). สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุทุมพร ทองไทย. (2522). "ลักษณะของอาจารย์ในอุดมคติ". ใน *ครูปริทัศน์*.
- อุรุษญา รุกขมธุรี (2526). สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักร
แห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2526. อดัสนา.
- เอกชัย สุขกัณฑ์. (2527). การบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง (2522).
- อภิวันท์ วงศ์ข้าหลวง (2530). ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อดัสนา
- Adorian. Stephen J. (1976). "The Residence Hall Environment a: an Urpan College.
Dissetations Abstracts. 35 : 4037-A.
- Anastasi, Anne. *Differential Psychology*. 3rd Ed. New York : Macmillan, 1967.
- Anderson. J. *Effects of Classroom Social Climate on Individual Learning*, American
Educational Research Journal. 7 : March 135-152 : March, n.d.
- Andrew, H.A. and Roy, S.C. (1991). *The Roy Adaption Model*. California: Appleton &
Lange.
- Annis, Linda and David J. Kent. (1978/1979). "The Effective of Study Techniques,
Study Preference and Familiarity on Later Recall," *The Journal of Experimental
Education*. 47 : 62.95.
- Astin, A. W. (1964). "Personal and Environmental Factors Associated with College
Dropouts Among High Aptitude Students." *The Journal of Educational
Psychology*. 55 : 219 -227.
- Arkoff, A. (1964). *Adjustment and Mental Health*. McGraw-Hill.
- Bernard, Harold W. *Mental Health for Classroom*. New York, McGraw-Hill Book
Company, 1960. 498 p.

- Chopra, S.L. (1967). "Parental Occupation and Academic Achievement of High School Students in Academic," *The Journal of Educational Research*. 60 : 359 - 362.
- Clark, Kenneth B. (1967). "The Negro Students at Intergrated College," *Education of the Disadvantage*, p.120. New York : Holt Rinehart and Winston, Inc.
- Cogan, Morris L. (1975). "Studies of Teacher Behavior." *The Journal of Experimental Education*. p. 135-139.
- Coleman ,Jame C.and Hammen. (1981).*AbnormalPsychology and Modern Life*. Bombay : D.B. Tarapore vala.
- Cronbach, Lee Joseph.(1984).*Essential of Psychological Testing*. 3rd ed. , New York : Harper and Row.
- Donald, Elmer. (1969). "A comparative Study of the Opintions of Students. Faculty and Local Board Members Regarding the Appropriate Elements of Student Activities Programs in Metropolitan Verginia Community Colleges." *In Dissertation Abstracts*. 29 : 2146.
- Fornia: Amuel, Smith S. (1970). *Best Method of Study*. London, Bareres & Wyman.
- Rahman Syed Abbur. *An Investigation of The Extend and Causes of Droupout in Class BIT Through XIT of The Secondary Schools of Decca East Pakistan During 1965*,Dissertation Abstacts.28 : 405;1965.
- Ringness, Thomas A. (1968). *Mental Health in the School*. New York,Random House, 491 p.
- Robinfeld, Charles Los. (1970,August)."*Future Time Perspective in Non – Incearcerated Juvennille Delinquents* ,Didderrtation Abstracts International. 32(2) : 125 – B.
- Roger,c.*Freedom to learn*. Columbus,Ohio : Charles B Merrill,1969.
- Elder, G.H. (1965). "Family Structure and Educational Attianment : A Cross Nation Analysis." *American Sociological Review*. 30.
- Eichengberger, Susan Abrams. (1990). "*The Contribution of Systemic family Functioning Variables to The Adjustment Level of Children of divorce as Reported by Custodial Parents*. "Dissertation Abstracts International.51(3A) : 792 ; September.
- Erikson, Erik H. (1968). *Lentity and The Life Cycle*. New York : International University.
- Eysench,H.J and R Meill, *Encycobedia of Psychology*. Bol.1.London: Scorch Press, 1972.1972: 40)
- Garrison, Karl C. (1965). *Psychology of Adolescence*. 6th ed. New Jersey.

- Gill, L.J. "Some Non-Intellectual Correlates of Academic Achievement among Mexican Secondary School Students," *Journal of Education Psychology*. 53 : 244-149; March, 1962.
- Gilbert, Wrehn C. (1968). *Study Habit Inventory*. Stanford : Stanford University Press.
- Guilford, J.P. (1950). *Personality*. New York : Mc Graw – Hill.
- Gilmer, B. and others. *Industrial and Organizational Psychology*. New York : McGraw-Hill Book Company, 1971.
- Gronlund. (1959). *Sociometry in the Classroom*. Harper. New York.
- Good, Cater V. *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill book Company, Inc., 1953.
- Gorlow, Leon. (1968). *Reading in the Psychology of Adjustment*. 2nd ed. New York : McGraw Hill Book Company.
- Havighurst, Robert J. (1953), *Human Development and Education*. New York : McKay Company.
- Hetherington, Mavis E. and Kathleen A. Camara. "Families in Transition : The Process of Dissolution and Reconstitution : In Review of Child Development Research. (Vol.7) The Family, pp. 398-439. Edited by Ross D. Parke .Chicago : University of Chicago Press, 1984.
- Holtzman, H. Wayne. *Survey of Study Habits and Attitudes*. New York : the Psychological Corporation, 1965.
- Horowitz, P. and Otto, D. (1973). *The Teaching Effectiveness of an Alternative Teaching Facility*. Alberta, Canada, University of Alberta.
- Hurlock, Elizabeth B. *Development Psychology*. New York, McGraw-Hill Book Company, 1959. 340 p.
- เจ.ซี.ราเวน (J.C. Raven)
- Jokobovits, Leon. (1971). *A foreign Language Learning : A Psycholinguistic Analysis of the Issues*. Rowley, Massachusetts : Newbury House.
- (Kanderian 1970: 644 – A)
- Kakkar, S.S. "Adjustment and Self-Acceptance," 706:1968.
- Kaplan, Louis. (1959). *Mental Health and Human Relation in Education*. New York : Harper and Brothers Publishers. Koller, K.M. "Parental Deprivation Family Background and Female Delinquency," *British Journal of Psychiatry*. 118 : 319 – 337, May, 1971.

- Kuhlen, Ramond G. *The Psycology of Adolescent Development*. New York, Harper and Brothers, 1952. 348 p.
- Koivo, Anne Piblak .“The Relationship of student Perceptions of Study Habits and Attitudes Based on Differences in Sex,Grade,and Academic Academic Achievement,Dissertation abstracts International . 43 : 2624 – A ;February,1983.
- Lazarus, Richard S. (1961). *Adjustment and Personal*. McGraw-Hill Book Company Inc.
- Lewin, K. and Lippitt, R. and White, R. (1939). “Patterns of Aggregative Behavior in Experimentally Created Social Climates,” *Journal of Social Psychology*. 10 : 271-299.
- Maddox, Harry. (1963). “How to Study.” *The English language Society*. London.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York : Haper and Row Publisher.
- Moor,Helena . *Adult Awareness of the Problems of High School Youth*.Boston University,1957.
- Moran,Patricia Blanche. (1990). “*Factors Related to Variability in Delinquency Behaviors, Academic Performance, and Emotional Adjustment Among Early Adolescents in Divorce and Intact*,” *Dissertation Abstracts Internation*.50(11B) : 5347 ; May,1990.
- Motley, Hester Chattin. (1970). “A Study of the Predictive Value of Certain Factor Relate to Test Performance. Academic Achievement, and Educational Aspiration.” *Discortation Apatracts International*. 30 : 2507.
- Moskowitz, Merle J. (1969). *General Psychology* .Boston: Houghton Mifflin Compay.
- Mouly,George J. (1968). *Psychology for Effective Teaching Teaching*. New York,Holt Rinchart and Winstons, 1965. 560 p.
- Mul Holland,Debra Jupzon. (1990). “*Resilient and Vulnerable Children of Divorce*.” *Dissertations Abstract International*. 51 1X : 439-B ; July, 1990.
- Myers, R. C. (1952). “*Biographical Factors and Academic Achievement: An Experimental Investigation*,” *Educational and Psychological Measurement*. 12: 412-426.
- Newman ,L. Judith, Robert R.Laura and R. Syre Christine. “*Concepts of Family Among Child and Adolescents: Effect of Cognitive Level, Gender and Family Structure*,”*Journal of Development Psychology*, 29(6): 951 – 962; 1993.

- Nutt, Monna La Valle. (1972). *Analysis of Student and teacher Recordings of Adolescent Problems.* Dissertation Abstracts International. 33 : 650 – A ; August, 1972.
- Oberteuffer, Delbert. (1954) *School Mental Education*. New York : Haper and Brothers, 1954.
- Onoda, Larry. "Personality Characteristics of High Achieving and Under Achieving Japanese American Scanses," Dissertation Abstracts International. 35 : 7726-A; June, 1975.
- Pansky, Jonathan Hugh. (1990) "Gender Role and Adjustment in Children of Diverge" Dissertation Abstract International. 51(6) : 314-B : January, 1991.
- Popham , James W Student .and Moore, Mary. R. (1960) "A Validity Check on the Brown. Holthzman Survey of Habits and Attitudes and the Brown Collage Inventory of Academic Adjustment , "The Personnal and Guidance Journal 38 : 552-554 ; September – Mary, 1960.
- Ringess, Thomas A. (1968). *Mental Health in the School*. New York : Random House.
- Roger, Dorothy. (1972). *the Psychology of Adolescence*. New York : Appleton Century-Crofts.
- Sanderson, Herbert. *Basic Concept in Vocational Guidance*. New York, McGraw-Hill Book Company, 1954 338p.
- Strang, Ruth M. (1958). *Group Work in Education*. New York : Harper and Brothers.
- Thurstone, Louis L. (1967). "Attitude Can Be Measured," *Reading in Attitude Theory and Measurement*. Edited by Mart in Fishbein. New York: John Wiley and Sons.
- Travers, Robert M.H. (1995). *Educational Measurement*. The McMilan Company.
- Unesco. (1967). "A Review of Studies on Educational Westage and Stanation," *Technical Seminal on Westage and School Dropouts Bangkok*.
- Wayne, Holtman H. (1965). *Survey of Study Habits and Attitudes*. New York : The Psychological Corporation.
- Wright, Robert J. and Bean, Andrew G. (1974). "The Influence of Socio-economic Status on the Fredictability of College Performance." *Journal of Educational Measurement*. 11 : 277-283.
- Wrenn, C. Grilbert. (1969). *Study Habits Inventory*. Stanford : Standford University Press. 1-4
- Worchel, Stephen and Goethalo, George R. (1989). *Adjustment Path Way to Personal Growth*. New Jersey : Prentice Hall, Englewood Cliffs.
- Wolford, Earl Melvin. (1965). "An Anlaysis of Selected Educational Philosophies as Pertinent to Dropout Problem," *Dissertation Abstract*. 25 : 256.

- Wong, Y.T. (1973). "The Result of Different Seating Arrangement upon Students' Anxiety Level, Acquaintance Volume, and Perceived Social Distance." *Dissertation Abstracts*. 33 :4191.
- Wechsler, David.(1958) *The Measurement and Approach of Adult Intelligence*. 4th ed. Baltimore : Williment Willkins, 1950.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistic: An Introductory Analysis*. New York : Harper and Row.
- Yee, Albert H. (1971). *Social Interaction in Educational Setting*. Englewood Cliffs : Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษา 1 จังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. ตัวแปรด้านส่วนตัว
2. ตัวแปรด้านครอบครัว
3. ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียน นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกนึกคิดได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อมูลใดถูกหรือผิดและไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้แต่อย่างใด คำตอบทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับ ขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของนักเรียนมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

2. แบบสอบถามทั้งหมดมี 9 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช

2544

ตอนที่ 9 แบบทดสอบเชาว์ปัญญา

นางสาวอริศรา จารุรัตน์

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามตัวข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง O หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

1. เพศ O ชาย

O หญิง

2. คะแนนเฉลี่ยสะสม.....

3. สถานภาพของบิดามารดา

O บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

O บิดามารดาหย่าร้างกัน

O บิดามารดาถึงแก่กรรม

4. รายได้ต่อเดือนของบิดามารดา.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับการกระทำของนักเรียนแล้วโปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือโดยเลือกช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวซึ่งคำตอบแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับการกระทำของนักเรียน บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียน
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเลย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามตัวข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง O หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

1. เพศ O ชาย

O หญิง

2. คะแนนเฉลี่ยสะสม.....

3. สถานภาพของบิดามารดา

O บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

O บิดามารดาหย่าร้างกัน

O บิดามารดาถึงแก่กรรม

4. รายได้ต่อเดือนของบิดามารดา.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับการกระทำของนักเรียนแล้วโปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องด้านขวามือโดยเลือกช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียวซึ่งคำตอบแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับการกระทำของนักเรียน บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียน
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
	<u>การวางแผนการเรียน</u>					
1.	ข้าพเจ้าไม่เคยปฏิบัติตามแผนการเรียนที่ข้าพเจ้าได้วางไว้					
2.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามแผนการเรียนที่ข้าพเจ้าวางไว้เสมอ					
3.	ข้าพเจ้าล้มเลิกแผนการเรียนที่ข้าพเจ้าวางไว้เมื่อข้าพเจ้าปฏิบัติตามแผนไม่สำเร็จ					
4.	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนให้เหมาะสมกับตนเอง					
5.	ข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามแผนการเรียน					
6.	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนโดยแบ่งเวลาการทำกิจกรรมการเรียน การอ่านหนังสือ การพักผ่อนให้เหมาะสม					
7.	ข้าพเจ้าไม่เคยเตรียมตัวสำหรับการสอบ					
8.	ข้าพเจ้าเรียนไปวันๆอยากทำอะไรก็ทำ					
	<u>การแบ่งเวลาในการเรียน</u>					
1.	ข้าพเจ้ามีเวลานอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ					
2.	ข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนใหญ่ทำกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน					
3.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาสำหรับการทบทวนบทเรียน ทำการบ้านและการพักผ่อนอย่างเหมาะสม					
4.	ข้าพเจ้ามีเวลาเพียงพอสำหรับการบ้านและโครงการต่างๆ					
5.	ข้าพเจ้าเล่นกับเพื่อนจนเลยเวลาพัก ทำให้ข้าพเจ้าเข้าเรียนสาย					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
6.	ข้าพเจ้าช่วยผู้ปกครองทำงานทำให้ไม่มีเวลา ทำการบ้านและทบทวนบทเรียน					
7.	ข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนใหญ่ทำกิจกรรมอื่นที่ ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน					
8.	ข้าพเจ้ามีเวลาสำหรับพักผ่อนและทำ กิจกรรมกับครอบครัว					
9.	ข้าพเจ้าชวนเพื่อนหนีเรียนเพื่อออกไปเที่ยว กันเป็นประจำ					
10.	ข้าพเจ้าเข้าห้องก่อนเวลาเพื่อเตรียมตัว สำหรับการเรียนในคาบเรียนต่อไป					
11.	ครูให้เพื่อนมาตามข้าพเจ้าให้เข้าเรียนเสมอ					
12.	เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าจะคุยปรึกษากับเพื่อน เรื่องเรียน					
	<u>การตั้งใจเรียน</u>					
1.	ข้าพเจ้าเหม่อและคิดถึงเรื่องอื่นขณะที่ฟังครู สอน					
2.+	ข้าพเจ้าตอบคำถามครูทุกครั้งเมื่อมีโอกาส					
3.-	เมื่อข้าพเจ้ามีข้อสงสัยข้าพเจ้าซักถามครู ทันที					
4.+	ข้าพเจ้าไม่สนใจกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ ข้าพเจ้าทำ					
5.-	ข้าพเจ้าสนุกกับสิ่งที่ครูสอน					
6+	ข้าพเจ้าหาวนอนและนั่งหลับขณะที่ครูสอน					
7.-	ข้าพเจ้าตั้งใจทำการบ้านและงานที่ครู มอบหมายทุกครั้ง					
8.+	ข้าพเจ้าไม่ค้นคว้าข้อมูลตามที่ครูมอบหมาย เพราะยุ่งยาก					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
9.	เมื่อข้าพเจ้าไม่สามารถศึกษาค้นคว้าตามที่ครูมอบหมายงานข้าพเจ้าจะขอความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้ปกครองเสมอ					
10.	ข้าพเจ้าคุยเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน					
11.	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อครูสอนเกินเวลา					
	<u>การทำการบ้าน</u>					
1.	ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเองทุกครั้ง					
2.	ข้าพเจ้าทำการบ้านไม่ได้ข้าพเจ้าก็เลยไม่ทำ					
3.	ข้าพเจ้าทำงานที่ครูมอบหมายให้ทันตามกำหนดเวลาทุกครั้ง					
4.	ข้าพเจ้าลอกการบ้านเพื่อนทุกวัน					
5.	ข้าพเจ้าและเพื่อนช่วยกันทำการบ้านหลังเลิกเรียน					
6.	แม้ข้าพเจ้าจะถูกครูดุหรือทำโทษข้าพเจ้าก็ยังคงลอกการบ้านเพื่อนและไม่ยอมทำงานส่งครูเหมือนเดิม					
7.	เมื่อมีงานหรือการบ้านข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จเพื่อให้สบายใจ					
8.	เมื่อกลับถึงบ้านข้าพเจ้าจะนำการบ้านขึ้นมาทำจนเสร็จโดยไม่ต้องให้ใครเตือน					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
9.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาและข้อสงสัยกับการบ้านที่ทำข้าพเจ้าไม่มีใครคอยช่วยเหลือ					
	<u>การทบทวนบทเรียน</u>					
1.+	ข้าพเจ้าอ่านทบทวนบทเรียนในช่วงเวลาใกล้วันสอบมากๆแล้วเท่านั้น					
2.-	ข้าพเจ้าอ่านทบทวนบทเรียนกับเพื่อนเป็นประจำ					
3.+	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือทบทวนก็ต่อเมื่อผู้ปกครองบังคับให้ข้าพเจ้าอ่าน					
4.-	เมื่อข้าพเจ้ากลับถึงบ้านข้าพเจ้านำบทเรียนที่เรียนมาทบทวนและทำสรุปให้ง่ายต่อการอ่านและการทำความเข้าใจ					
5.+	ข้าพเจ้าว่างนอนทุกครั้งที่ย่านทบทวนบทเรียน					
6.-	ในแต่ละวันข้าพเจ้าพยายามทบทวนบทเรียนที่เรียนมาให้ครบทุกๆวิชา					
7.+	ข้าพเจ้าไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือ					
8.-	เมื่อข้าพเจ้ามีเวลาว่างข้าพเจ้าจะหยิบหนังสือและบทเรียนขึ้นมาอ่านทบทวน					
9.+	เมื่อข้าพเจ้าทบทวนบทเรียนได้ไม่ถึง10นาทีข้าพเจ้าก็เริ่มง่วงและหลับไปทุกที					
10.-	เวลาส่วนมากที่ข้าพเจ้ามีข้าพเจ้าจะทุ่มเทให้กับการทบทวนบทเรียนที่เรียนมา					
11.+	ข้าพเจ้าอ่านทบทวนบทเรียนได้ก็ต่อเมื่อข้าพเจ้ามีอารมณ์ที่จะอ่านทบทวนเท่านั้น					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการสนับสนุนทางเรียนแล้วโปรดขีดเครื่องหมาย 3 ลงในช่องด้านขวามือเลือกช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับการกระทำเป็นประจำมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
1.+	ผู้ปกครองสนับสนุนให้ข้าพเจ้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้น					
2.-	ผู้ปกครองบังคับให้ข้าพเจ้าเรียนพิเศษเพิ่มเติมหลังเลิกเรียนหรือในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ทั้งที่ข้าพเจ้าไม่อยากเรียน					
3.+	ผู้ปกครองช่วยสอนการบ้านข้าพเจ้าและคอยช่วยแนะนำเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียน					
4.-	ผู้ปกครองของข้าพเจ้าต่อว่าข้าพเจ้าเสมอถ้าทำคะแนนสอบได้ไม่ดี					
5.+	ผู้ปกครองซื้ออุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นตามที่ข้าพเจ้าต้องการทุกครั้ง					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
6.	ผู้ปกครองมีเวลาพูดคุยกับข้าพเจ้าทุกวัน และคอยซักถามพูดคุยถึงการเรียนของ ข้าพเจ้า					
7.	ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความสนใจข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าจะทำโครงการหรือการบ้านที่ครู มอบหมายให้ได้หรือไม่					
8.	ผู้ปกครองให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน และวิธีการอ่านหนังสือแก่ข้าพเจ้า					
9.	ผู้ปกครองส่งเสริมให้ข้าพเจ้าเรียนหรือทำ กิจกรรมตามความถนัดและความต้องการ ของข้าพเจ้า					
10.	ผู้ปกครองของข้าพเจ้าไม่สามารถสอน แนะนำหรือแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนให้ ข้าพเจ้าได้					
11.	ผู้ปกครองของข้าพเจ้าสนับสนุนและเข้า ร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่มีโรงเรียนขอความ ร่วมมือจากผู้ปกครอง					
12.+	ผู้ปกครองดูแลเกี่ยวกับการเรียนของ ข้าพเจ้าเป็นอย่างดี					

ตอนที่4 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องโรงเรียน แล้วโปรดขีดเครื่องหมาย3ลงในช่องด้านขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จ ร ิ ง ที่สุด	จริง	จ ร ิ ง บ้าง	จ ร ิ ง น้อย	ไม่จริง เลย
	<u>สภาพห้องเรียน</u>					
1.+	ภายในห้องเรียนของข้าพเจ้าอากาศสามารถถ่ายเทได้ดี					
2.-	ห้องเรียนของข้าพเจ้าคับแคบไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					
3.+	ห้องเรียนของข้าพเจ้ามีแสงสว่างเพียงพอสำหรับนักเรียนทุกคน					
4.-	สภาพห้องเรียนของข้าพเจ้าไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
5.	ห้องเรียนของข้าพเจ้ามีกลิ่นต่างๆที่ไม่เหมาะสม เช่น กลิ่นขยะ กลิ่นเหม็นจากห้องน้ำ กลิ่นน้ำเน่าเสียต่างๆ					
6.	ห้องเรียนของข้าพเจ้ามีความเงียบสงบทำให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน					
7.	ห้องเรียนของข้าพเจ้าทั้งร้อนและอบอ้าว					
8.	โต๊ะเก้าอี้ภายในห้องเรียนของข้าพเจ้าชำรุดทรุดโทรมและมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
9.	ห้องเรียนของข้าพเจ้ามีความสะอาดมองเห็นสบายตา					
10.+	ห้องเรียนของข้าพเจ้ามีพื้นที่ไม่เพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมและฝึกการทดลองต่างๆที่เกี่ยวกับการเรียน					
	<u>บรรยากาศในการเรียนการสอน</u>					
1.+	ครูสอนให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆนอกเหนือจากการอ่านหรือท่องตำรา					
2.-	ครูเข้มงวดในการสอนจนทำให้บรรยากาศในการเรียนเคร่งเครียดไม่น่าเรียน					
3.+	ครูสอนให้นักเรียนสนุกกับการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง					
4.-	ครูสอนตามตำราทำให้นักเรียนเบื่อและไม่อยากเรียน					
5.+	ครูสอนโดยแทรกกิจกรรมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมได้ใช้ความคิดหาคำตอบและแก้ไขปัญหาต่างๆทำให้นักเรียนเกิดความตื่นตัวอยู่เสมอ					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
6.-	ครูสอนเร็วโดยไม่สนใจว่านักเรียนจะตามทันหรือเข้าใจในสิ่งที่สอนไปหรือไม่					
7. +	ครูสอนให้นักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออก					
8.-	ครูสอนโดยให้ความสำคัญกับตนเองมากกว่าให้ความสำคัญกับผู้เรียน					
9. +	ครูสอนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดและได้แสดงออกเพื่อให้นักเรียนกล้าคิดและกล้าแสดงออก					
10.	ครูสอนโดยเน้นที่การมอบหมายโครงการและการทำงานให้นักเรียนจำนวนมาก					
11.	ครูสอนให้นักเรียนฝึกทักษะการคิด					
12.	ครูสอนให้นักเรียนท่องจำมากกว่าสอนให้นักเรียนใช้ความคิดวิเคราะห์เรื่องต่างๆ					
13.	ครูสอนให้นักเรียนคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและสอนให้คิดอย่างมีเหตุและผลมากยิ่งขึ้น					
14.	ครูสอนโดยการสั่งงานแล้วปล่อยให้เรียนทำกันเอง					
15.	ครูสอนโดยเน้นทั้งเนื้อหาที่เป็นทฤษฎีและการลงมือปฏิบัติควบคู่กันไป					
16.	ครูสอนในสิ่งที่ยากให้เข้าใจได้ง่าย					
17.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีความน่าสนใจทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน					
18.	ครูทำสื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนมีความน่าสนใจ					
19.	ครูขาดอุปกรณ์การสอนและสื่อต่างๆที่จะใช้ในการสอน					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
20.	ครูจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายทำให้การเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ					
21.	โรงเรียนไม่มีแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพียงพอสำหรับนักเรียน					
22.	ห้องเรียนแต่ละห้องมีอุปกรณ์การสอนครบถ้วนเพียงพอ					
23.	โรงเรียนไม่จัดให้มีอินเทอร์เน็ตในโรงเรียนทำให้นักเรียนต้องหาร้านอินเทอร์เน็ตภายนอกโรงเรียน เพื่อค้นข้อมูลประกอบการเรียน					
24.	โรงเรียนจัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนมากมายหลายประเภทให้นักเรียนสามารถเลือกใช้ทำกิจกรรมทางการเรียนได้อย่างเหมาะสม					
25.	โรงเรียนไม่จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับครูและนักเรียนภายในโรงเรียน					
26.	โรงเรียนมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายแผ่นใส เครื่องเล่นวีดีโอ เครื่องเล่นเทป					
27.	ห้องสมุดของโรงเรียนไม่มีหนังสือที่ทันสมัย					
28.	ห้องสมุดมีหนังสือจำนวนมากสำหรับนักเรียน					
29.	โรงเรียนไม่มีแหล่งในการค้นคว้าหาความรู้ที่เหมาะสมเพียงพอ					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
30.	โรงเรียนจัดให้มีคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต					
31.	การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในแหล่งข้อมูลอื่นเป็นเรื่องที่ยุ่งยากสำหรับนักเรียน					
32.	ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในห้องสมุดหรือแหล่งความรู้อื่นๆเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ที่กว้างขึ้น					
33.	ห้องสมุดมีหนังสือจำนวนน้อยไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้าหาข้อมูล					
34.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน					
35.	ครูจัดกิจกรรมทางการเรียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน					

ตอนที่5 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องโรงเรียน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมนอกห้องโรงเรียน แล้วโปรดขีดเครื่องหมาย3ลงในช่องด้านขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของนักเรียนบางครั้งก็ไม่ตรงกับการกระทำ
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จ ร ิง ที่สุด	จ ริง	จ ร ิง บ้าง	จ ร ิง น้อย	ไม่ จ ริง เลย
	<u>สภาพโรงเรียน</u>					
1.	โรงเรียนของข้าพเจ้ากว้างใหญ่มีบริเวณให้นักเรียนประกอบกิจกรรมทางการเรียน					
2.	โรงเรียนของข้าพเจ้าไม่มีบริเวณสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ					
3.	โรงเรียนของข้าพเจ้าตั้งอยู่ใกล้ชุมชนทำให้มีการคมนาคมที่สะดวก					
4.	โรงเรียนของข้าพเจ้าไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับทำห้องปฏิบัติการต่างๆ					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
5.	ห้องเรียนของข้าพเจ้ามีพื้นที่กว้างเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					
6.	โรงเรียนของข้าพเจ้าอยู่ใกล้ชุมชนทำให้มีเสียงดังรบกวนสมาธิในการเรียนของข้าพเจ้าตลอดทั้งวัน เช่น เสียงรถยนต์ เสียงแตร เสียงก่อสร้าง เสียงเครื่องจักรต่างๆ					
7.	นักเรียนมีจำนวนมากกว่าจำนวนของห้องเรียน					
8.	อาคารเรียนของข้าพเจ้าเก่าและทรุดโทรม					
9.	โรงเรียนของข้าพเจ้ามีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอ					
10.	โรงเรียนของข้าพเจ้าไม่มีห้องสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ					
	<u>ลักษณะสถานที่ภายนอกห้องเรียน</u>					
1.	โรงเรียนมีสนามกีฬาสำหรับออกกำลังกายเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
2.	โรงเรียนไม่มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพียงพอสำหรับนักเรียน					
3.	รอบๆบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดและสวยงาม เหมาะสำหรับให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจ					
4.	บริเวณรอบๆโรงเรียนอัดอัดคับแคบไม่มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้นักเรียน					
5.	บริเวณโดยรอบโรงเรียนมีเนื้อที่เพียงพอสำหรับการพักผ่อนและการออกกำลังกาย					
6.	โรงเรียนไม่มีสถานที่เก็บและกำจัดขยะที่เหมาะสม ทำให้บริเวณรอบโรงเรียนสกปรกและมีกลิ่นเหม็น					

ข้อ	ข้อความ	จ ร ิง ที่สุด	จ ริง	จ ร ิง บ้าง	จ ร ิง น้อย	ไม่จ ริง เลย
7.	ห้องน้ำภายในโรงเรียนสะอาดและมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
8.	สถานที่ออกกำลังกายและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมีห้องน้ำไว้บริการนักเรียนอย่างเพียงพอ					
9.	ห้องน้ำตั้งอยู่ใกล้กับสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ทำให้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนการพักผ่อนของนักเรียน					
10.	โรงเรียนดูแลความสะอาดของสถานที่ภายนอกห้องเรียนเป็นอย่างดี					
11.	โรงเรียนไม่มีบริเวณหรือพื้นที่ว่างให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจ					
12.	โรงเรียนจัดพื้นที่ที่มีจำกัดสำหรับพื้นที่ในการออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจอย่างเหมาะสม					
13.	ห้องน้ำมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
14.	โรงเรียนมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจจำนวนมาก					

ตอนที่6แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

คำชี้แจง ขอให้ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแล้วโปรดขีดเครื่องหมาย3ลงในช่องด้านขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุก
	ครึ่ง	
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของ
		นักเรียนบางครั้งก็ไม่ตรงกับการกระทำ
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จ ร ิ ง ที่สุด	จริง	จ ร ิ ง บ้าง	จ ร ิ ง น้อย	ไม่จริง เลย
	<u>ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน</u>					
1.	ครูให้ความสนใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน					
2.	ครูไม่ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน					
3.	ครูรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักเรียน					
4.	ครูให้ความสำคัญกับตนเองมากกว่านักเรียน					
5.	ครูคอยให้คำแนะนำแก่นักเรียนอย่างเป็นกันเองเกี่ยวกับโครงการที่มอบหมายให้นักเรียนไปค้นคว้าหาข้อมูล					
6.	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
7.	ครูเข้าใจถึงพื้นฐานด้านการเรียนและความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน					
8.	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและไม่กล้าแสดงออก					
9.	ครูแนะนำหลักวิธีคิดและวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆต่าให้นักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดก่อนที่จะมอบหมายโครงการหรือการบ้านให้นักเรียนแต่ละคน					
10.	ครูไม่ค่อยมีเวลาให้กับนักเรียน					
11.	ครูให้อิสระกับนักเรียนในการค้นคว้าและหัดแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง					
12.	ครูมักทำโทษนักเรียนโดยไม่ฟังเหตุผลของนักเรียน					
13.	ครูให้ความร่วมมือกับนักเรียนทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมต่างๆ					
14.	ครูให้ความสนใจกับนักเรียนบางกลุ่มหรือบางคนเป็นพิเศษ					
15.	ครูใจดีเป็นที่พึ่งและปรึกษาให้แก่ นักเรียนทุกคน					

ตอนที่7แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนแล้วโปรดขีดเครื่องหมาย3ลงในช่องด้านขวามือช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของนักเรียนเป็นประจำ
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของนักเรียนบางครั้งก็ไม่ตรงกับการกระทำ
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความกับการกระทำของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่ จ ริ ง เลย
	<u>ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน</u>					
1.	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนทุกคนได้ดี					
2.	เพื่อนในห้องของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัวและไม่ค่อยสามัคคีกันเท่าที่ควร					
3.	ข้าพเจ้ามีเรื่องทะเลาะกับเพื่อนๆบ่อยครั้ง					
4.	ข้าพเจ้าไม่สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนคนอื่นได้					
5.	เพื่อนของข้าพเจ้าช่วยกันอธิบายบทเรียนที่ข้าพเจ้าไม่ค่อยเข้าใจ					
6.	เมื่อมีการทำกิจกรรมร่วมเพื่อนและข้าพเจ้าจะช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่					
7.	เพื่อนให้ข้าพเจ้ายืมของใช้ที่ข้าพเจ้าลืมเอามาทุกครั้ง					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
8.	ข้าพเจ้ามักทานข้าวคนเดียวและอยู่คนเดียวเป็นประจำ					
9.	ข้าพเจ้าและเพื่อนสามารถคุยเล่นและทำกิจกรรมรวมกันอย่างสนิทสนม					
10.	ข้าพเจ้าไม่ค่อยมีเพื่อน					
11.	ข้าพเจ้าและเพื่อนกลับบ้านด้วยกันทุกวันยังทำให้ข้าพเจ้าและเพื่อนยังสนิทกัน					
12.	ข้าพเจ้าชอบเก็บตัวอยู่คนเดียว					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเรียนแล้วโปรดทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องด้านขวามือเลือกข้อใดช่องหนึ่งตรงกับการกระทำของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับการกระทำของนักเรียนบางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียน
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	จ ร ิ ง ที่ ส ุ ด	จ ร ิ ง	จ ร ิ ง บ ้าง	จ ร ิ ง น ้อย	ไม่ จ ร ิ ง เลย
	<u>ความรู้ความเข้าใจ</u>					
1.+	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือทบทวนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง					
2.-	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามผู้อื่นเมื่อข้าพเจ้ามีข้อสงสัยที่ไม่เข้าใจ					
3.+	ข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ เสมอเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ๆ					
4.-	ข้าพเจ้าไม่สนใจฟังในสิ่งที่ครูสอนและให้ความรู้แก่ข้าพเจ้า					
5.+	ข้าพเจ้าเพิ่มเติมความรู้จากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้พบเจอภายนอกห้องเรียน					
6.-	ข้าพเจ้าถามเพื่อนตลอดเวลาที่เรียน					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
7.+	ข้าพเจ้าค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นความรู้จากอินเทอร์เน็ต					
8.-	ข้าพเจ้าเรียนตามที่ครูสอนและอธิบายโดยไม่พยายามแสวงหาความรู้เพิ่มเติม					
9.+	ข้าพเจ้าจดบันทึกตามคำบรรยายและตัวอย่างที่ครูสอนอย่างละเอียดทุกวิชา					
10.-	ข้าพเจ้าเรียนให้เวลาผ่านไปวันๆ					
11.+	ข้าพเจ้าทำการบ้านรายงานและศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามที่ครูมอบหมายด้วยตนเอง					
12.-	ข้าพเจ้าคุยเล่นกับเพื่อนตลอดเวลาที่ครูสอน					
13.+	ข้าพเจ้าพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นอยู่เสมอ					
14.-	ข้าพเจ้าแอบเอาหนังสือการ์ตูนขึ้นมาอ่านระหว่างที่ครูสอน					
15.+	ข้าพเจ้าซักถามผู้รู้ในสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่รู้และไม่เข้าใจ					
	<u>ความคิด</u>					
1.+	ข้าพเจ้าคิดไปตามบทเรียนที่ครูสอน					
2.-	เมื่อมีกิจกรรมทางการเรียนข้าพเจ้าจะนั่งเฉยปล่อยให้เพื่อนๆเป็นผู้คิดและทำกิจกรรมกลุ่มทั้งหมดจนเสร็จ					
3.+	ข้าพเจ้าทำแบบฝึกหัดต่างๆเพื่อฝึกฝนทักษะการคิดของตนเองอยู่เสมอ					
4.-	เมื่อครูสั่งให้นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดภายในห้องเรียน ข้าพเจ้านั่งขีดๆเขียนไปเรื่อยเพื่อรอเวลาให้ครูเฉลยวิธีทำและคำตอบในตอนท้ายชั่วโมง					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
5.	ข้าพเจ้านำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาพัฒนาความคิดของตนเอง					
6.	ข้าพเจ้าลอกงานและการบ้านของเพื่อนส่งครูเป็นประจำ					
7.	ข้าพเจ้าฝึกทักษะในการคิดเพื่อให้เกิดความคิดที่หลากหลาย					
8.	ข้าพเจ้าใช้วิธีเดาเมื่อทำข้อสอบไม่ได้					
9.	ข้าพเจ้าจัดลำดับความคิดของตนเองให้คิดอย่างเป็นระบบระเบียบ					
10.	ข้าพเจ้าไม่มีกระบวนการคิดที่เป็นระบบระเบียบ					
11.	ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ให้กับตนเองอยู่ตลอดเวลา					
	<u>การแก้ไขปัญหา</u>					
1.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาทางด้านการเรียนข้าพเจ้าค้นคว้าหาวิธีการหรือคำตอบจนกว่าจะแก้ไขปัญหาได้สำเร็จ					
2.	ข้าพเจ้าปล่อยให้ครูลงโทษเมื่อข้าพเจ้าไม่สามารถทำงานและการบ้านส่งตามที่ครูมอบหมายให้ทำได้					
3.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาทางด้านการเรียนข้าพเจ้าพยายามใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาในการแก้ไขปัญหา					
4.	เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนข้าพเจ้าขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ก่อนคิดแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง					
5.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาทางด้านการเรียนที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง ข้าพเจ้าขอคำปรึกษาและขอคำแนะนำจากครูเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาของตนเอง					
6.	ข้าพเจ้าปล่อยให้ปัญหาเกิดขึ้นหลายปัญหาแล้วค่อยแก้ไขปัญหาพร้อมๆกันทีเดียว					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
7.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาทางด้านการเรียนข้าพเจ้า แก้ไขปัญหาทางการเรียนด้วยตนเองก่อนที่จะ พึ่งพาคนอื่น					
8.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาทางการเรียนที่ไม่สามารถ แก้ไขได้ ข้าพเจ้าปล่อยให้ปัญหานั้นสะสมต่อไป โดยไม่หาวิธีทางแก้ไข					
9.	ข้าพเจ้านำเอาประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้รับมาใช้ในการ การแก้ไขปัญหา					
10.	ข้าพเจ้าพูดแก้ตัวเพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาไปแต่ละวัน					
11.	ข้าพเจ้านำวิธีที่ที่เคยใช้แก้ไขปัญหามาในอดีตมา ประยุกต์ใช้สำหรับแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน					
	<u>การมีคุณธรรม</u>					
1.	ข้าพเจ้าประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี					
2.	ข้าพเจ้าทุจริตในการสอบ					
3.	ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือกับเพื่อนและครูผู้สอนใน การทำกิจกรรมทางการเรียนเป็นอย่างดี					
4.	ข้าพเจ้าลอกการบ้านเพื่อน					
5.	ข้าพเจ้าเคารพกฎระเบียบของโรงเรียน					
6.	ข้าพเจ้าโกหกครูและเพื่อนเป็นประจำ					
7.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตนเป็นนักเรียนที่ดีของครูทุกคน					
8.	ข้าพเจ้าทำงานที่ครูมอบหมายด้วยตนเอง					
9.	ข้าพเจ้าไม่เคยช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มเลย					
10.	ข้าพเจ้าเอาเปรียบเพื่อนเสมอ					

ข้อ	ข้อความ	จ ริ ง ที่สุด	จริง	จ ริ ง บ้าง	จ ริ ง น้อย	ไม่จริง เลย
11.	ข้าพเจ้ารับผิดชอบการเรียนของตนเอง					
12.	ข้าพเจ้าช่วยเพื่อนที่มีปัญหาการเรียน					
13.	เมื่อข้าพเจ้าทำผิดข้าพเจ้ารู้สึกเสียดายกับสิ่งที่ข้าพเจ้าทำลงไป					
	<u>ความสุข</u>					
1.+	ข้าพเจ้ามีความสุขกับการเรียน					
2.-	ข้าพเจ้าไม่มีอิสระในการคิด ข้าพเจ้าต้องปฏิบัติตามที่ครูสั่งเสมอ					
3.+	ข้าพเจ้าคิดและแสดงออกอย่างอิสระ					
4.-	ข้าพเจ้าไม่พอใจทุกครั้งที่ถูกครูเรียกให้ตอบคำถาม					
5.+	ข้าพเจ้าสนุกกับการเรียน					
6.-	ข้าพเจ้าสอบตกบางวิชา					
7.+	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน					
8.-	ข้าพเจ้าถูกครูดุและทำโทษเสมอ					
9.+	ข้าพเจ้าเลือกเรียนตามที่ข้าพเจ้าชอบและมีความถนัด					
10.-	ข้าพเจ้าถูกทำโทษเนื่องจากข้าพเจ้าไม่ทำการบ้านและโครงการที่ครูมอบหมายให้					
11.+	ข้าพเจ้าค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้อย่างอิสระ					
12.-	ข้าพเจ้าสอบได้คะแนนน้อย					

ภาคผนวก ค
คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

ตาราง8 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	4.765	27	6.082
2	5.287	28	7.130
3	3.958	29	5.111
4	5.144	30	8.007
5	9.089	31	4.660
6	6.849	32	5.536
7	4.160	33	6.049
8	3.957	34	6.709
9	2.447	35	3.705
10	5.630	36	2.928
11	6.866	37	9.000
12	6.077	38	5.726
13	3.478	39	6.176
14	4.166	40	2.962
15	7.796	41	4.053
16	5.940	42	6.260
17	1.667	43	4.559
18	5.400	44	5.349
19	3.567	45	5.060
20	6.294	46	11.269
21	6.020	47	4.851
22	6.180	48	7.594
23	4.289	49	6.696
24	6.633	50	8.151
25	7.097	51	6.581
26	5.389		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9370

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	4.013	27	7.339
2	8.753	28	6.720
3	2.223	29	4.576
4	6.118	30	5.186
5	3.180	31	5.182
6	7.139	32	4.829

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8720

ตาราง10 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	3.971	24	2.294
2	8.756	25	5.539
3	2.578	26	8.777
4	7.092	27	5.248
5	6.540	28	5.921
6	2.869	29	4.172
7	2.636	30	5.339
8	4.058	31	4.711
9	4.914	32	6.282
10	6.962	33	4.910
11	3.978	34	6.932
12	3.509	35	3.760
13	3.784	36	5.566
14	5.784	37	4.366
15	4.660	38	3.853
16	4.781	39	6.639
17	4.370	40	5.620
18	3.025	41	2.852
19	3.971	42	4.460
20	3.157	43	2.859
21	4.366	44	4.013
22	4.666	45	5.082
23	5.062		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.9243

ตาราง11 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	6.414	13	4.938
2	5.449	14	6.360
3	4.793	15	7.061
4	3.086	16	3.030
5	4.660	17	4.240
6	4.419	18	4.792
7	5.800	19	5.409
8	5.111	20	4.127
9	4.513	21	6.101
10	4.795	22	9.408
11	6.203	23	4.841
12	5.592	24	4.423

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.8784

ตาราง12 แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	3.013	9	4.721
2	8.366	10	3.728
3	5.085	11	2.815
4	3.462	12	4.302
5	3.943	13	4.240
6	4.600	14	4.752
7	9.731	15	5.210
8	4.588	16	6.878

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.8501

ตาราง13แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	3.828	7	2.058
2	4.230	8	3.255
3	5.480	9	4.194
4	4.935	10	4.498
5	3.442	11	3.211
6	2.048	12	2.717

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.8301

ตาราง14แสดงค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบสอบถามการปรับตัวด้านการเรียนใน
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	4.951	32	6.633
2	4.261	33	3.000
3	4.170	34	6.297
4	3.086	35	2.578
5	4.401	36	3.241
6	3.218	37	4.065
7	6.420	38	7.349
8	6.023	39	6.175
9	5.606	40	5.900
10	4.196	41	4.124
11	4.938	37	4.065
12	4.295	38	7.349
13	6.936	39	6.175
14	3.760	40	5.900
15	3.715	41	4.124
16	4.600	42	6.929
17	5.033	43	4.765
18	4.194	44	4.639
19	4.874	45	5.378
20	4.978	46	6.176
21	3.899	47	5.465
22	5.517	48	5.790
23	3.830	49	9.008
24	5.206	50	3.933
25	4.471	51	5.952
26	5.111	52	5.198
27	4.043		
28	2.279		
29	2.596		
30	4.110		
31	3.891		

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ.9347

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	อริศรา จารุรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	16 ตุลาคม 2518
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	125/37 ซอยร่วมฤดี แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2525	อนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์โยเซฟ คอนแวนต์กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2535	มัธยมศึกษาปีที่4ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียม อุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2537	ปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2544	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2541	บริษัทไทยพาณิชย์ธนพัฒน์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2541	บริษัท Angel Airlines กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2545	บริษัท Orient Thai Airlines กรุงเทพมหานคร